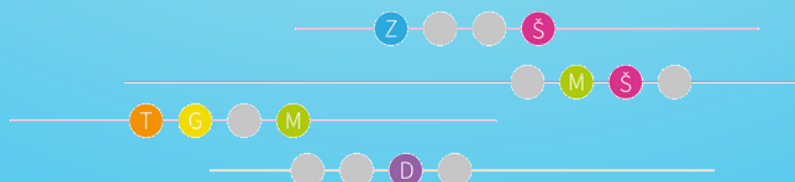

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLA OTEVŘENÉ KOMUNIKACE – ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1	Identifikační údaje	6
1.1	Předkladatel	6
1.2	Zřizovatel.....	6
1.3	Platnost dokumentu	6
2	Charakteristika školy	7
2.1	Úplnost a velikost školy	7
2.2	Vybavení školy	7
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	7
2.4	Dlouhodobé projekty	8
2.5	Spolupráce s rodiči	8
2.6	Žákovský parlament	8
3	Charakteristika ŠVP	9
3.1	Zaměření školy	9
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
3.4	Začlenění průřezových témat.....	13
4	Učební plán	18
4.1	ŠUP (Školní učební plán) I. stupeň	18
4.2	ŠUP (Školní učební plán) II. stupeň	19
5	Učební osnovy	21
I.	Jazyk a jazyková komunikace.....	21
	Charakteristika vzdělávací oblasti	21
5.1	Český jazyk a literatura I	21
5.2	Český jazyk a literatura II.....	43
5.3	Anglický jazyk I	75
5.4	Anglický jazyk II	83
5.5	Ruský jazyk	91
5.6	Německý jazyk	95
II.	Matematika a její aplikace	101
	Charakteristika vzdělávací oblasti	101
5.7	Matematika I.....	101
5.8	Matematika II	119

III.	Informatika	132
	Charakteristika vzdělávací oblasti	132
IV.	Člověk a jeho svět	149
	Charakteristika vzdělávací oblasti	149
	5.10 Prvouka	149
	5.11 Přírodověda.....	163
	5.12 Vlastivěda	171
V.	Člověk a společnost	178
	Charakteristika vzdělávací oblasti	178
	5. 13. Dějepis	178
	5. 14 Výchova k občanství	189
VI.	Člověk a příroda.....	199
	Charakteristika vzdělávací oblasti	199
	5.15 Fyzika	199
	5.16 Chemie.....	208
	5.17 Přírodopis.....	214
	5.18 Zeměpis	225
VI.	Umění a kultura	236
	Charakteristika vzdělávací oblasti	236
	5.19 Hudební výchova I.....	236
	5.20 Hudební výchova II	244
	5.21 Výtvarná výchova I	252
	5.22 Výtvarná výchova II	258
VII.	Člověk a zdraví.....	267
	Charakteristika vzdělávací oblasti	267
	5.23 Tělesná výchova I.....	268
	5.24 Tělesná výchova II.....	282
	5.25 Výchova ke zdraví	287
VIII.	Člověk a svět práce	293
	Charakteristika vzdělávací oblasti	293
	5.26 Člověk a svět práce I	293
	5.27 Člověk a svět práce II	300
	5.28 Pěstitelské práce a chovatelství	300

5.29 Práce s technickými materiály	304
5.30 Využití digitálních technologií	307
5.31 Svět práce	310
IX. Doplnující vzdělávací obory	315
Charakteristika vzdělávací oblasti	315
5.32 Konverzace v anglickém jazyce	315
5.33 Technické činnosti.....	320
5.34 Biologická praktika.....	323
5.35 Cvičení z českého jazyka.....	328
5.36 Cvičení z matematiky	332
5.37 Sportovní hry	338
5.38 Finanční gramotnost	341
5.39 Seminář z chemie.....	345
6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	349
6.1 Hodnocení žáků	349

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání vytvořený v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro ZV

1 Identifikační údaje

1.1 Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka Drásov,
příspěvková organizace

Adresa školy: Školní 167, Drásov 664 24

Ředitelka: Mgr. Kateřina Vaverová

Kontakty: tel. 549424194

e-mail reditelka@zstgmdrasov.cz

web www.zstgmdrasov.cz

IČO 70942528

IZO 102179956

Koordinátor: Ing. Jana Homolková

1.2 Zřizovatel

Název: Městys Drásov

Adresa: Vsechovická 61, Drásov 664 24

Kontakty: tel. 549424174

1.3 Platnost dokumentu

ŠVP ZV byl zapsán pod č.j. ZSMSDR 222/22

Od 1. 9. 2022

.....

Mgr. Kateřina Vaverová
ředitelka školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka Drásov, příspěvková organizace sdružuje školu, školní družinu, školní jídelnu a mateřskou školu, součástí školy je i školní poradenské pracoviště. Mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání v pěti třídách, sídlí na detašovaném pracovišti. Jsme plně organizovanou školou s prvním až devátým ročníkem a kapacitou 480 žáků. Jsme spádovou školou pro žáky z Malhostovic, Nuzířova, Vsechovic a Skaličky.

2.2 Vybavení školy

Provoz základní školy probíhá ve dvou budovách. V budově na ulici Školní 167, kde jsou umístěny kmenové učebny pátého až devátého ročníku, 4 odborné učebny (učebna technických činností, jazyková učebna, počítačová učebna a učebna výtvarné výchovy), ředitelství školy, prostory školního poradenského pracoviště a školní jídelna. Na odloučeném pracovišti náměstí č.e.32. jsou k dispozici učebny prvního až čtvrtého ročníku, 3 odborné učebny (učebna jazyků a informatiky, učebna technických činností, přírodovědná učebna), poradenská místnost a výdejna stravy. V kmenových učebnách sídlí po vyučování školní družina.

Areál školy na ulici Školní 167 se rozkládá v klidné lokalitě městyse Drásov. Za školní budovou se nachází školní pozemek rozdělený na dvě části, a to část s herními prvky, která slouží i jako hřiště pro veřejnost, a část zahrady se záhonky, venkovní přírodní učebnou a travnatou plochou, jež je využívána jak k výuce tělesné výchovy, aktivitám školní družiny, tak k pořádání školních akcí. V prostorách mezi školními budovami je umístěna běžecká dráha, doskočiště pro skok daleký a volejbalové hřiště s umělým sportovním povrchem.

Materiální vybavení školy je na dobré úrovni. Všechny učebny v obou budovách školy jsou vybaveny buď interaktivními tabulemi, nebo interaktivními dataprojektory. Stále modernizujeme vybavení pro výuku informatiky a technických činností. Ve všech prostorách školy je možné se připojit k bezdrátovému internetu. Zařízení a prostory školy se snažíme ve spolupráci se zřizovatelem neustále vylepšovat.

Kmenové učebny jsou v odpoledních hodinách využívány pro volnočasové vzdělávání.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Velikost pedagogického sboru, jeho kvalifikovanost a rozvoj koresponduje s principy dlouhodobého rozvoje školy. Ve škole pracuje výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog, školní speciální pedagog (tyto pozice jsou součástí poradenského pracoviště), dále koordinátor EVVO, koordinátor ŠVP, koordinátor IKT.

Členové pedagogického sboru usilují o otevřenou komunikaci mezi všemi účastníky výchovně vzdělávacího procesu – kolegy, žáky, rodiči.

2.4 Dlouhodobé projekty

Projekty doplňují obsah vzdělávacího procesu v jednotlivých třídách, ročnících i napříč celou školou. Motivují žáky a podporují spolupráci žáků i pedagogů. Výuka je pravidelně obohacována rozmanitými aktivitami, jako jsou školy v přírodě, adaptační pobyty, lyžařské a plavecké kurzy, exkurze, besedy i zahraniční jazykové a poznávací výjezdy. Škola nabízí mnoho zájmových kroužků, a to jak v rámci vlastní nabídky, tak díky spolupráci s různými organizacemi.

2.5 Spolupráce s rodiči

Spolupráci a kvalitní komunikaci s rodiči považuje škola i vzhledem k naplňování svých výchovně vzdělávacích cílů a realizaci školního vzdělávacího programu za velmi důležitou.

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků probíhá prostřednictvím školního informačního systému Edookit, webových stránek školy a třídních schůzek či hovorových hodin. Průběžně jsou realizovány také individuální konzultace s učiteli a členy školního poradenského pracoviště podle potřeb zákonných zástupců či pedagogů školy.

Usilujeme o vzájemnou kvalitní komunikaci. Zpětnou vazbu ve formě připomínek a podnětů rodičů k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy a k atmosféře ve škole vítáme a důkladně analyzujeme.

2.6 Žákovský parlament

Ve škole pracuje žákovský parlament, kde mají žáci možnost se podílet na řízení školy, dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy, navrhují a sami organizují své vlastní projekty

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Náš ŠVP je orientován na žáka, přistupuje k žákům individuálně, respektuje osobní maxima žáků a jejich potřeby, snaží se vybavit každého žáka vědomostmi a dovednostmi důležitými pro úspěšný a plnohodnotný život. Naším cílem je ovlivnit i sociální gramotnost našich žáků, připravovat zdravě sebevědomé osobnosti, které respektují jedinečnost druhého. Školní vzdělávací program umožňuje efektivní profesionální a promyšlenou práci učitele, který ve své činnosti reflektuje výsledky poznání v jednotlivých oblastech lidského bádání a současně využívá kombinaci různých metod práce, aby dosáhl požadovaného maxima. Zprostředkovává žákům výuku, která je přiměřeně náročná a přitom poutavá, která je aktivuje a motivuje pro celoživotní učení. Důležité přitom samozřejmě je vzdělávat komplexně, propojovat poznatky a umět je prakticky využít.

Vzhledem k umístění školy v malé obci jsme školou úzce spjatou s prostředím venkova. Proto máme velmi blízko k ekologické výchově a přírodovědnému vzdělávání vůbec. Samozřejmě si uvědomujeme i nutnost jazykového vzdělávání, důležitost komunikační obratnosti a pohotovosti, čtenářské gramotnosti, a proto jsme navýšili hodinovou dotaci pro výuku jazyků (anglický jazyk vyučujeme již od první třídy, disponibilní hodiny jsou využity i pro rozšíření výuky českého jazyka). Školu chceme otevřít veřejnému životu, zpřístupnit ji, spolupracovat s rodiči, obyvateli obce, stát se školou komunitní.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Jak kompetence naplňujeme na naší škole
- k učení	- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání - na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, na konci hodiny společně s žáky zhodnotíme naplnění cíle - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - na praktických příkladech ukazujeme smysl a cíl učení - podporujeme vyhledávání informací z různých zdrojů - umožňujeme žákům nacházet různé cesty řešení - žáky vedeme k sebehodnocení - individuálním zadáváním úkolů přispíváme k přátelské a nebojácné atmosféře ve třídě - zadáváme smysluplné otázky, srozumitelně a jednoznačně - nabízíme různé efektivní formy a metody učení - při hodnocení poskytujeme včasnou zpětnou vazbu - prověřujeme pouze známé a procvičené učivo
- k řešení problémů	- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit - podporujeme různé i netradiční způsoby řešení problému - vytváříme podmínky pro týmovou spolupráci při řešení problému - podporujeme samostatné a tvůrčí řešení s praktickým ověřením správnosti řešení

	- uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů - učíme žáky problémy brát jako výzvu, nebát se jich - žáci 9. roč. jsou vedeni ke zdolávání problémů při maturitní zkoušce - vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - realizuje projekty
- komunikativní	- vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci - realizujeme výstavy, vystoupení žáků, divadelní představení, školní akademii pro veřejnost - organizujeme různé projekty, ve kterých žáci komunikují s ostatními - při hodnocení používáme širokou škálu prostředků, zapojujeme i žáky (sebehodnocení)
- sociální a personální	- učíme žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce v týmu - zařazujeme kooperativní učení do výuky - vedeme žáky k otevřené diskusi ve skupině i debatě celé třídy - pozitivním hodnocením podporujeme žakovu sebedůvěru - umožňujeme žákům vyjádřit se k vlastní práci (sebehodnocení) - usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídat role ve skupině - učíme žáky odmítat vše, co narušuje přátelskou atmosféru ve třídě
- občanské	- připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti - vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a k přírodě - učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný - vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi - vedeme žáky k chápání a respektování zákonů, norem a společenských pravidel - ve výuce vedeme žáky k poskytování účinné pomoci - vedeme žáky k uvědomování si základních ekologických souvislostí - podporujeme zájem o kulturní dění a historické památky (exkurze, projekty) - vedeme žáky k utváření vlastních tradic, žáci tvoří školní časopis Drásováček, podílí se na realizaci webových stránek
- pracovní	- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je v souladu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní profesní a životní orientaci - vedeme žáky k vyvozování a dodržování pravidel pracovních postupů - výsledky různých činností hodnotíme z hlediska kvality, významu a ochrany svého zdraví, zdraví ostatních a ochrany životního prostředí - projektovou výukou a zařazováním PT pomáháme rozvíjet dovednosti

	potřebné pro budoucí život žáků - žáky motivujeme do aktivního zapojení v praktickém životě - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností v profesním životě - výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci - pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcuje u žáků zájem o další naplňování orientace
- digitální	- učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků - využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávací program školy je založen na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpurných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima.

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Plán pedagogické podpory (PLPP) vypracovává třídní učitel, pokud se SVP projevují ve více předmětech, nebo vyučující konkrétního předmětu, kde SVP je třeba zohlednit. PLPP je vypracováván ve spolupráci s výchovným poradcem, který koordinuje spolupráci všech vyučujících. VP organizuje schůzku s rodiči i samotným žákem. PLPP má písemnou podobu. PLPP je průběžně vyhodnocován a nejpozději po třech měsících výchovný poradce společně s třídním učitelem jej vyhodnotí a rozhodne o dalším postupu. V případě úspěšnosti podpurných opatření se i nadále pokračuje v nastolené podpoře žáka se SVP. V případě přetrvávajících potíží bude žák odeslán do školského poradenského zařízení vždy se souhlasem zákonného zástupce.

3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podpory je na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení ze ŠPZ vypracován IVP. Tento IVP bude školou pravidelně vyhodnocován. Výchovní poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka.

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s LMP) je vzdělávání zabezpečeno úpravami očekávaných výstupů stanovených v tomto ŠVP za využití podpůrného opatření IVP. Pro tvorbu tohoto IVP bude využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

3.3.3 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

3.3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

Plán pedagogické podpory (PLPP) vypracovává třídní učitel, pokud se nadání projeví ve více předmětech, nebo vyučující konkrétního předmětu, kde se projevuje mimořádné nadání. PLPP je vypracováván ve spolupráci s výchovným poradcem, který koordinuje spolupráci všech vyučujících. VP organizuje schůzku s rodiči i samotným žákem. PLPP má písemnou podobu. PLPP je průběžně vyhodnocován a nejpozději po třech měsících výchovní poradce společně s třídním učitelem vyhodnotí PLPP a rozhodne o odeslání žáka k vyšetření do školského poradenského zařízení.

3.3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka je písemně zpracován třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem, školským poradenským zařízením a vyučujícími předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání. Při jeho sestavování třídní učitel úzce spolupracuje s rodiči. IVP je sestavován ihned po obdržení doporučení ze školského poradenského zařízení, nejpozději do jednoho měsíce. Součástí IVP je termín vyhodnocení plnění IVP. IVP může být upravován a doplňován průběžně během celého roku. Mimořádně nadaní žáci mají možnost rozvíjet své schopnosti i v zájmových útvarech.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých předmětů a nejsou vyučována samostatně.

1. Průřezové téma: OSV - Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh	Zkratka	I. stupeň					II. stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj										
Rozvoj schopností poznávání	OSV 1/1	ČJ, M, PČ, HV, VV, TV,	ČJ, M, PČ, HV, VV, TV,	ČJ, M, AJ, PČ, HV, VV, TV,	ČJ, M, PŘV, VL, HV, TV,	ČJ, M, PŘV, VL, HV, TV,	ČJ, F, BiPr, VV,	ČJ, F, BiPr, VV, VO	RJ, VV, Fg	RJ, CCJ, VV,
Sebezpoznání a sebepojetí	OSV 1/2	PRV, VV, TV,	PRV, VV, TV,	PRV, VV, TV,	AJ, PŘV, TV,	AJ, PŘV, TV,	VZ, VV,	VV, VO	VV,	VV,
Seberegulace, sebeorganizace	OSV 1/3	M, TV,	ČJ, PRV, TV,	M, PRV, TV,	AJ, HV, TV,	AJ, HV, TV,	VZ, TV, SH,	VO, TV, SH,	TV, SH	TV, SH,
Psychohygiena	OSV 1/4	M, TV,	M, PRV, TV,	M, PRV, TV,	ČJ, PŘV, TV,	ČJ, PŘV, TV,	SP, TV, SH,	SP, TV, SH,	PŘ, TV, SH,	TV, SH,
Kreativita	OSV 1/5	M, HV, VV, TV,	ČJ, M, HV, VV, TV,	ČJ, M, HV, VV, TV,	ČJ, M, PČ, HV, VV, TV, INF	ČJ, M, PČ, HV, VV, TV, INF	ČJ, INF, Z, HV, VV,	ČJ, ICT, SP, HV, VV,	INF, HV, VV,	HV, VV,
Sociální rozvoj										
Poznávání lidí	OSV 2/1	PRV, PČ, TV,	PČ, TV,	PČ, TV,	AJ, VL, TV,	AJ, VL, TV,	ČJ, AJ, INF, D, VV,	ČJ, AJ, INF, VV,	ČJ, RJ, NJ, VO, VV, FG	RJ, NJ, VV,
Mezilidské vztahy	OSV 2/2	ČJ, TV,	PRV, TV,	ČJ, PRV, TV,	AJ, PŘV, VL,	AJ, PŘV, VL,	ČJ, SP, VZ, KoAJ,	ČJ, KoAJ,	AJ, VO, KoAJ,	AJ, KoAJ,
Komunikace	OSV 2/3	ČJ, HV, TV,	ČJ, HV, TV,	AJ, HV, TV,	ČJ, AJ, HV, VV,	ČJ, AJ, HV, VV,	ČJ, AJ, KoAJ, HV, VV,	ČJ, AJ, KoAJ, HV, VV,	AJ, RJ, NJ, KoAJ, HV, VV,	AJ, RJ, NJ, KoAJ, CvČJ, HV, VV,
Kooperace a kompetice	OSV 2/4	PČ, TV,	PČ, TV,	PČ, TV,	M, PČ, VV, TV,	M, PČ, VV, TV,	VV, TČ	SP, VV, TČ	SP, VV, TČ, FG	CvČJ, VV, TČ

Morální rozvoj										
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OSV 3/1	TV,	TV,	TV,	ČJ, PŘV, VL, TV, INF	ČJ, PŘV, VL, TV, INF	ČJ, F, BiPr, M, VV, INF	ČJ, F, BiPr,	CH, INF, VV, FG	CH, VV, INF, SCH
Hodnoty, postoje, praktická etika	OSV 3/2	ČJ, TV,	TV,	ČJ, TV,			VV, BiPr,	VV, BiPr	VV, FG	VV,

2. Průřezové téma: VDO – Výchova demokratického člověka

Tematický okruh	Zkratka	I. stupeň					II. stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola.	VDO 1			PRV,						
Občan, občanská společnost a stát.	VDO 2				VL,	VL,	SP,	VO,	ČJ, NJ, VO, FG	NJ, VO,
Formy participace občanů v politickém životě.	VDO 3		PRV,	PRV,				VO,		Z,
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.	VDO 4				VL,	VL,	VV	VO, M, VV	ČJ, VO, VV	VO, D, VV

3. Průřezové téma: EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický okruh	Zkratka	I. stupeň					II. stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	EGS 1	HV	ČJ, HV	ČJ, AJ, PRV, HV,	ČJ, M, AJ, VL, VV,	ČJ, M, AJ, VL, VV,	ČJ, HV, VV	ČJ, HV, M, VV	RJ, HV, CH, SP, VV	RJ, HV, SP, VO, VV, SCH
Objevujeme Evropu a svět	EGS 2				AJ, VL,	AJ, VL,	AJ, KoAJ, HV,	AJ, KoAJ, HV,	AJ, RJ, NJ, KoAJ, HV, Z,	AJ, RJ, NJ, VO, KoAJ, HV,
Jsme Evropané	EGS 3				AJ, VL,	AJ, VL,	HV, VV,	HV, D, VV,	HV, VV,	HV, VV, VO

4. Průřezové téma: MUV – Multikulturní výchova

Tematický okruh	Zkratka	I. stupeň					II. stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	MUV 1			ČJ, AJ,	ČJ, AJ, HV	ČJ, AJ, HV	AJ, KoAJ, HV,	AJ, KoAJ, HV,	ČJ, AJ, NJ, KoAJ, HV,	AJ, NJ, KoAJ, HV,
Lidské vztahy	MUV 2	PČ, HV, TV,	PRV, PČ, HV, TV,	PČ, HV, TV,			AJ, KoAJ, VV,	ČJ, AJ, KoAJ, VO, VV,	AJ, NJ, KoAJ, VV, FG	AJ, NJ, KoAJ, VV,
Etnický původ	MUV 3			PRV,			ČJ, M, HV,	HV, M, VO	HV, PŘ	HV, D,
Multikulturalita	MUV 4				Aj,	Aj,	HV, VV	HV, Z, VV	HV, VV	HV, VV
Princip solidárního smíru a solidarity	MUV 5			PRV,	VL,	VL,				

5. Průřezové téma: EVO – Environmentální výchova

Tematický okruh	Zkratka	I. stupeň					II. stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	EVO 1	PRV,	PRV,		PŘV,	PŘV,	PŘ, BiPr, VV,	PŘ, BiPr, VV,	F, VV,	F, VV,
Základní podmínky života.	EVO 2			PRV,	PŘV, PČ,	PŘV, PČ,	F, SP, PŘ, BiPr, M, TČ	F, SP, BiPr, TČ	F, TČ,	ČJ, F, TČ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	EVO 3			PRV,	PŘV, PČ,	PŘV, PČ,	SP, VZ, TV, TČ, PŘ, VV, BiPr, TČ	PŘ, TV, TČ, VV, BiPr	ČJ, F, D, CH, TČ, TV, VV	F, Z, TV, TČ, VV, SCH
Vztah člověka k prostředí	EVO 4	M, PČ, TV,	PČ, TV,	PRV, PČ, TV,	PŘV, TV,	PŘV, TV,	AJ, SP, VZ, KoAJ, VV, BiPr	AJ, VO, KoAJ, VV, VO, BiPr	AJ, NJ, KoAJ, VV,	ČJ, AJ, NJ, KoAJ, CH, PŘ, SCH, VV,

6. Průřezové téma MEV – Mediální výchova

Tematický okruh	Zkratka	I. stupeň					II. stupeň			
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.	MEV 1	VV,	VV,	ČJ, VV,	ČJ,	ČJ,	ČJ, KoAJ, Z, BiPr,	ČJ, VO, KoAJ,	ČJ, AJ, KoAJ, FG	ČJ, AJ, VZ, KoAJ, CvČJ, CH, SCH
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	MEV 2	ČJ,	ČJ,		ČJ, PŘV,	ČJ, PŘV,	ČJ,	ČJ, VO,	ČJ, FG	
Stavba mediálních sdělení	MEV 3				ČJ, INF	ČJ, INF				ČJ,
Vnímání autora mediálních sdělení	MEV 4		HV,	HV,	HV, TV, INF,	HV, TV, INF,				CvČJ, D,
Fungování a vliv médií ve společnosti	MEV 5	TV,	TV,	TV,			AJ, KoAJ, HV, VV	AJ, KoAJ, HV, VV	AJ, NJ, KoAJ, HV, VV, FG, SP	ČJ, AJ, NJ, KoAJ, HV, VV

Tvorba mediálního sdělení	MEV 6				ČJ, INF,	ČJ, INF,	VV,	VV,	VV,	ČJ, VV,
Práce v realizačním týmu	MEV 7	VV,	VV,	VV,	INF,	INF,	VV,	VV,	M, VV,	ČJ, VZ, CvČJ, VV, SP,

4 Učební plán

4.1 ŠUP (Školní učební plán) I. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	stupeň					DČD*
		I.	II.	III.	IV.	V.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	9	7	7	6 + 2**
	Anglický jazyk	-	-	3	3	4	1
	Další cizí jazyk	-	-	-	-	-	-
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4
Informatika	Informatika	-	-	-	1	1	-
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	1
	Přírodověda	-	-	-	2	2	1
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	-
	Výtvarná výchova	1	2	1	2	1	-
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	-
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	-
Celková dotace		20	22	24	26	26	16

Poznámky k učebnímu plánu:

Celková povinná časová dotace: 118 hodin

*Disponibilní časová dotace: 16 hodin

**V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními může být část disponibilních hodin využita k výuce předmětu speciální pedagogické péče dle doporučení školského poradenského zařízení. Touto úpravou se nemění vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.

Ve výuce cizích jazyků probíhá výuka prvního cizího jazyka od třetí třídy.

Člověk a jeho svět – členěn do pěti tematických okruhů a realizuje se ve třech vyučovacích předmětech: Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda

Člověk a svět práce – rozdělen na čtyři tematické okruhy a realizuje se v předmětu Praktické činnosti:

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstelské práce
4. Příprava pokrmů

4.2 ŠUP (Školní učební plán) II. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	stupeň				DČD*
		VI.	VII.	VIII.	IX.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	5	4	5	2 + 2**
	Anglický jazyk	3	3	3	3	-
	Další cizí jazyk	-	-	3	3	-
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	4
Informatika	Informatika	1	1	1	1	-
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	1
	Výchova k občanství	-	1	1	1	
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	1	4
	Chemie	-	-	2	1	
	Přírodopis	2	2	2	1	
	Zeměpis	2	2	2	1	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	0,5	1	-
	Výtvarná výchova	2	2	0,5	1	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	-	-	1	-
	Tělesná výchova	2	2	2	2	
Člověk a svět práce	Svět práce	1	1	1	1	1
Volitelný předmět		1	1	1	1	4
Celková dotace		29	30	32	31	18

Celková povinná časová dotace: 122 hodin

*Disponibilní časová dotace: 18 hodin

**V případě žáků s priznanými podpůrnými opatřeními může být část disponibilních hodin využita k výuce předmětu speciální pedagogické péče dle doporučení školského poradenského zařízení. Touto úpravou se nemění vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.

Ve výuce cizích jazyků probíhá výuka druhého cizího jazyka jako povinně volitelného předmětu od osmé třídy. Žáci si volí na konci sedmé třídy jednu z následujících možností: německý jazyk, ruský jazyk. O výběru druhého cizího jazyka rozhodují zákonní zástupci žáka na základě nabídky školy pro příslušný školní rok. Konečné rozhodnutí o zařazení žáka přísluší řediteli školy. Jednotlivé skupiny druhých cizích jazyků jsou otevřeny, pokud to dovolí provozní možnosti školy a pokud se naplní dostatečným počtem žáků.

Ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce se na naší škole realizuje v rámci předmětu Svět práce pět tematických okruhů:

Práce s technickými materiály

Pěstitelské práce a chovatelství

Využití digitálních technologií

Svět práce

V 6. ročníku se vyučuje tematický okruh Pěstitelské práce a chovatelství, v 7. ročníku Práce s technickými materiály, v 8. ročníku Využití digitálních technologií, v 9. ročníku Svět práce. Povinně volitelné předměty jsou nabízeny pro skupiny žáků šesté až deváté třídy. Výstupy a učivo povinně volitelných předmětů vychází z učebních osnov jednotlivých oblastí a oborů. Jsou rozpracovány v části **X. Doplnující vzdělávací obory**. Zde se také nachází přehled všech volitelných předmětů. Umožňují specializaci žáka a akceptují jeho osobní maximum.

O výběru volitelných předmětů rozhodují zákonní zástupci žáka na základě nabídky školy pro příslušný školní rok. Konečné rozhodnutí o zařazení žáka přísluší řediteli školy. Jednotlivé skupiny volitelných předmětů jsou otevřeny, pokud to dovolí provozní možnosti školy a pokud se naplní dostatečným počtem žáků.

5 Učební osnovy

I. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Získané dovednosti žák upotřebí nejen v jazykovém vzdělávání a komunikaci, ale i v dalších oblastech při osvojování poznatků, vědomostí, dovedností a návyků, a tak i v praktickém životě (mezilidská komunikace, žádost o zaměstnání, schopnost argumentace,...).

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v předmětech Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1 Český jazyk a literatura I

5.1.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Na Komunikační a slohovou výchovu, kde v 1. ročníku je stěžejním úkolem nácvik správných základů čtení a psaní a v dalších ročnících dochází k prohlubování a zdokonalování těchto dovedností. V Jazykové výchově získávají žáci základy spisovného jazyka. Ve Čtení je v 1. – 3. ročníku kladen velký důraz na techniku čtení a rozvoj čtenářských dovedností a ve 4. – 5. ročníku se rozvíjí poznávání základních literárních útvarů. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

5.1.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	8	8	7	6	6	35
disponibilní h. dotace	1	1	2	1	1	6
celkem	9	9	9	7	7	41

5.1.3 Formy výuky

Výuka předmětu Český jazyk a literatura probíhá většinou ve třídách, někdy v učeně informačních technologií (využití internetu a výukových programů).

K dalším formám práce patří návštěvy kulturních zařízení.

5. 1.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.1.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (dodržuje slovosled, formulace pro telefonní styk, oznámení, pozvánka, dotazník, užívá učebnice, odbornou literaturu, orientuje se v knihovně, práce se slovníkem a encyklopedií, samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (vyhledává informace v textu, klíčová slova, sestaví osnovu, ve skupině sestaví a předvede rozhovor, reprodukuje text, tiskopisy)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy (kresebné a uvolňovací cviky, tvary písmen, opíše a přepíše text, převede věty z polohy mluvené do polohy psané, práce s textem, sestaví osnovu, napíše vypravování a popis)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (rozeznává vrstvy jazyka)
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich (rozhovor, sestaví vypravování a diskutuje o něm, vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako bohatý a mnohotvárný prostředek k získávání a předávání informací k vyjádření potřeb, prožitků a ke sdělování názorů)

5.1.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (vyhledává, vyznačuje, vybarvuje hlásky, práce s textem – poezie, próza)
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů (pracuje s knihami, encyklopediemi, zdramatizuje pohádku, vymýšlí obdobné slovní hříčky a hádanky)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (vyjádří své pocity, dbá na kulturu svého projevu, sestaví situační scénky, vyhledá a vysvětlí přísloví)

5.1.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (vypráví podle obrázků, tvoří řady slov, správně užívá spojovací výrazy, předvede rozhovor, rozlišuje základní literární útvary, práce s textem, zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjí pozitivní vztah v rámci interkulturní komunikace, kultivovaně se vyjadřuje)
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (čte s porozuměním přiměřené texty, převypráví je, vysvětlí pojmy, odlišuje poezii od prózy)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s rejstříky knih, formy společenského styku, reportáž, SMS, E-mail, pozvánka, oznámení, zpráva, rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a chápe ho jako potenciální zdroj pro rozvoj osobního i kulturního bohatství)

5.1.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (vypráví podle obrázků, procvičuje analýzu a syntézu, sestavuje rozhovory, získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti) □ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- (práce na projektech, článcích do školního časopisu)

5.1.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (předvede telefonní rozhovor, požádá o pomoc, poprosí, poděkuje)
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit (převypráví pověst, vyhledá klíčové postavy, místa a děje, beseduje s kronikářem, chápe jazyk jako svébytný historický jev, ve kterém se odráží historický a kulturní vývoj národa, individuálně prožívá slovesné umělecké dílo, sděluje čtenářské zážitky, rozvíjí pozitivní vztah k literatuře a k dalším druhům umění založených na uměleckém textu)

5.1.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky (dodržuje základní hygienické návyky pro psaní a čtení, dodržuje techniku psaní)
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (čte plynule a s porozuměním, správně vyslovuje, dodržuje velikost a sklon písma, chápe jazyk jako významný sjednocující činitel národního společenství a jako důležitý a nezbytný nástroj celoživotního vzdělávání)

5.1.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických
- vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnává informace z různých zdrojů
- využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci

5.1.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

5.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 1. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
Čtení - zrková analýza a syntéza - vyvození hlásek a písmen abecedy - písmena malá, velká, tiskací, psací - čtení písmen, slabik, slov - čtení vět se správnou intonací - uvědomělé hlasité i tiché čtení - reprodukce přečteného textu - orientace v textu - hygienické návyky	- plynule čte s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - reprodukuje přečtený text a orientuje se v něm - využívá čtení i v ostatních předmětech - zvládá hygienické návyky spojené se čtením	VV PČ PRV	OSV 1/1 – Rozvoj schopností poznávání
Naslouchání - naslouchání mluvenému textu - zážitkové naslouchání	- pozorně a soustředně naslouchá mluvenému projevu, neskáče druhým do řeči - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	HV TV HV PRV	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy
Mluvený projev - dechová a hlasová cvičení - říkanky, jazykolamy na procvičení obratnosti mluvidel - vhodné verbální i nonverbální prostředky v běžných situacích	- správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v krátkých mluvených projevech - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných situacích		OSV 2/3 – Komunikace OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- pravidla rozhovoru - pozdrav, poděkování, omluva, blahopřání - tvoření vět - sdělování krátkých zpráv - vypravování jednoduchého příběhu - dramatizace jednoduchých scének	- učí se základní komunikační pravidla rozhovoru - vhodně komunikuje s ostatními - umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz - vypráví podle ilustrace jednoduchý příběh	PČ VV TV M PRV	
Písemný projev - správné sezení, držení psacího náčiní - psaní jednotlivých prvků písmen a číslic - psaní písmen, slabik, slov a vět - opis, přepis, diktát, autodiktát - čitelný, upravený, přehledný písemný projev	- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií - rozvíjí si hrubou a jemnou motoriku i grafomotoriku - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky - kontroluje vlastní písemný projev - rozlišuje zvukovou i grafickou podobu slova		
Jazyková výchova			
Zvuková stránka jazyka - sluchová analýza a syntéza - artikulační cvičení - rozlišení spisovného a nespisovného projevu - nácvik správné intonace a tempa řeči	- rozlišuje zvukovou a grafickou stavbu slova - rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky - správně artikuluje - mluví souvisle a srozumitelně - učí se členit souvislou řeč		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Slovní zásoba - rozvoj slovní zásoby - význam slov a pojmů Skladba - řazení slov ve větě - rozlišení věty, slova, slabiky, hlásky, písmene	- rozvíjí slovní zásobu - poznává významy slov a pojmů - snaží se správně řadit slova ve větě	VV	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy MEV 2 – Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality
Literární výchova			
- přednes krátkých básní, říkadel - reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace pohádek - obrázková osnova - pojmy spisovatel, básník, ilustrátor, ilustrace, pohádka, báseň, verš, rým - seznámí se s dětskými knihami	- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a svých schopností - reprodukuje přečtený nebo slyšený text - vyjadřuje pocity z textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění		

5.1.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 2. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
Čtení - čtení vět se správnou intonací - uvědomělé hlasité i tiché čtení delších souvislých textů - reprodukce přečteného textu - orientace v textu - čtení jako zdroj informací	- plynule čte s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - čte s porozuměním nahlas i potichu - porozumí významu obrazných symbolů (piktogramů) - čte plynule se správnou intonací - reprodukuje přečtený text a orientuje se v něm - využívá čtení i v ostatních předmětech - zvládá hygienické návyky spojené se čtením	M PRV PRV TV	OSV 1/1 – Rozvoj schopností poznávání
Naslouchání - pozorné a soustředěné naslouchání mluvenému textu - reakce poznámkami a otázkami na slyšené	- pozorně a soustředěně naslouchá mluvenému projevu, neskáče druhým do řeči - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - kriticky posuzuje přijaté informace - zaznamenává slyšené kresbou	PRV	OSV 2/3 – Komunikace
Mluvený projev - pravidla mezilidské komunikace - pozdrav, oslovení, poděkování, omluva, prosba - mimojazykové prostředky řeči - dramatizace navozené situace - jednoduchý popis - vyprávění jednoduchého příběhu podle osnovy	- vyjadřuje se věcně a samostatně - projevuje se přiměřeně a kultivovaně - vhodně komunikuje s ostatními - využívá pravidla mezilidské komunikace		OSV 1/3 – Seberegulace, sebeorganizace
Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Písemný projev	- upevňuje si hygienické návyky spojené se	M	OSV 1/5 –

- upevňování správné techniky psaní a hygienických návyků spojených se psaním - správné tvary a velikost písmen, sklon písma - užití velkých písmen ve slovech a ve větě - užití znamének ve slovech a větách - rozestupy mezi slovy - rozdělování slov na konci řádku - opis, přepis, diktát, autodiktát - jednoduchý popis - dopis, adresa - čitelnost, úhlednost, celková úprava psaného projevu	psaním - dodržuje tvary písmen a jejich velikost - procvičuje si spojování písmen - dodržuje rozestupy mezi slovy - využívá velkých písmen ve slovech i ve větě - zrychluje tempo psaní - kontroluje si správnost a úpravu projevu	PRV HV PRV	Kreativita
Jazyková výchova			
Zvuková stránka jazyka - intonace, tempo řeči - pauza a frázování	- rozlišuje pojmy slabika, hláska, písmeno - snaží se používat při řeči vhodné tempo a intonaci		
Slovní zásoba - slova a pojmy - význam slov a pojmů - slova mnohoznačná, souznačná, protikladná, nadřazená, podřazená a souřadná - abeceda	- obohacuje a rozšiřuje si slovní zásobu - porovnává a třídí slova podle významu - vyhledává slova souznačná a protikladná - určuje nadřazenost a podřazenost slov - řadí slova podle abecedy		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Tvarosloví - slovní druhy - tvary slov - význam slabiky pro dělení slova	- seznámí se se slovními druhy - určí ve větě podstatné jméno a sloveso - dělí slova na konci řádku	M	
Skladba - věta jednoduchá, souvětí - věta oznamovací, tázací, rozkazovací, přací	- rozlišuje věty podle postoje mluvčího a k jejich vytváření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - řadí věty podle děje - uvědomuje si český jazyk jako jazyk mateřský, národní	PRV, M	
Pravopis - i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - psaní ů/ů ve slovech - vlastní jména osob a zvířat - písmeno ě ve skupinách dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov	- rozlišuje měkké, tvrdé a obojetné souhlásky - odůvodňuje a správně píše i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - poznává a dodržuje psaní ů/ů - rozlišuje obecná a vlastní jména osob a zvířat - používá v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Literární výchova			
- poslech čteného textu - společné čtení knihy - přednes krátkých básní - volná reprodukce textu - typické znaky pohádek - dramatizace pohádek - obrázková osnova - zákl. literární pojmy: příběh, děj, rozpočítadlo, hádanka, pranostika, přirovnání, bajka, povídka, poezie, verš, rým, básník, spisovatel, knihovna, knihkupectví, divadlo, herec, divák, jeviště, hlediště, loutka - návštěva kulturního zařízení	- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - pozorně vnímá čtený text a uvědomuje si jeho obsah a vyjadřuje své pocity - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy - pracuje s obrázkovou osnovou - seznamuje se s literárními pojmy	VV HV	EGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MEV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

5.1.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
Čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, orientační prvky v textu) - věcné čtení (vyhledávání klíčových slov) - tiché čtení - plnění úkolů dle písemného zadání - intonace hlasu jednotlivých postav	- čte plynule věty a souvětí, člení text - čte rychle, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářských dovedností - utváří si vlastní názor k obsahu přečteného textu - orientuje se v textu a chápe četbu jako zdroj informací - odliší vlastní a cizí obsah, vnímají problematiku autorství	PRV M TV TV	OSV 1/1 – Rozvoj schopností poznávání
Naslouchání - naslouchání mluvenému projevu - zážitkové naslouchání	- pozorně a soustředně naslouchá - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - reaguje otázkami na slyšené	PRV HV	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy
Mluvený projev - správné dýchání a výslovnost - monolog, dialog - dramatizace navozené situace - samostatný mluvený projev před skupinou - diskuse	- správně dýchá, pečlivě vyslovuje - mluví samostatně a spisovně - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - využívá správného vyjadřování i v jiných oblastech - učí se diskutovat o problému a respektovat mluvčího		OSV 3/2 – Hodnoty, postoje, praktická etika

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Písemný projev - hygienické návyky - správné tvary písmen a číslic - tempo psaní a automatizace psacího pohybu - kontrola vlastního textu, úprava textu - popis věcí a osob - tvorba osnovy - psaní příběhu podle osnovy - adresa, dopis, oznámení, blahopřání - zápisky v sešitech	- dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním - upevňuje si techniku psaní - zvyšuje tempo psaní - píše správné tvary písmen a číslic - kontroluje si správnost a úpravu vlastního textu	M PRV AJ	OSV 1/5 – Kreativita
Jazyková výchova			
Zvuková stránka jazyka - intonace a tempo řeči - nářečí	- mluví věcně a souvisle se správnou intonací a vhodným tempem - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, příd. jmen a sloves	HV PRV	MEV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Slovní zásoba a tvoření slov - význam slova - slova nadřazená, podřazená, souznačná a protikladná - stavba slova – kořen, předponová a příponová část - slova přejatá, hovorová, s citovým zabarvením	- obohacuje a rozšiřuje si slovní zásobu - porovnává významy slov - vyhledává slova příbuzná - rozlišuje slova souznačná, nadřazená, protikladná - využívá digitálních technologií – práce s elektronickými slovníky		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Tvarosloví - slovní druhy - skloňování podstatných jmen, rozlišování čísla, rodu a pádu - podstatná jména obecná a vlastní - časování sloves	- poznává a rozlišuje slovní druhy - rozlišuje slova ohebná od slov neohebných - skloňuje podstatná jména a časuje slovesa	M PRV M	
Skladba - věta jednoduchá, souvětí - spojky	- rozlišuje větu jednoduchou od souvětí - spojuje věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - najde ve větě základní skladební dvojici		
Pravopis - obojetné souhlásky a vyjmenovaná slova - pravopis vlastních jmen osob, zvířat, měst, vesnic, hor a řek - jazyk spisovný a nespisovný - práce s pravidly českého pravopisu	- chápe systém odůvodňování pravopisu i/y a dodržuje ho a užívá v praxi - vyjmenuje vyjmenovaná slova a používá jejich znalost v praktických cvičeních - vysvětlí rozdíl pravopisu u slov stejně znějících (být x bít, mýt x mít atd.) - učí se pracovat s pravidly českého pravopisu - upevňuje si pravopis vlastních jmen		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Literární výchova - čtení uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - společné čtení, tiché čtení - recitace básně nebo úryvku prózy - rozlišení verše a prózy, práce s básní - vypravování pohádky nebo povídky, vytváření vlastní pohádky, domýšlení příběhu - dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem - místní a regionální pověsti, bajky - vyjadřování vlastních postojů a myšlenek - podstata příběhu a jeho smysl, atmosféra příběhu - charakterové vlastnosti literárních postav - struktura literárního díla, autor - výtvarné ztvárnění textu - návštěva kulturních zařízení	- čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - soustředěně poslouchá předčítaný literární text, umí ho volně reprodukovat - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - seznamuje se s literárními druhy a žánry – poezie, próza, pověst, povídka, pohádka, moderní pohádka, bajka - seznamuje se s dětskou literaturou - chápe četbu jako zdroj informací o světě a o sobě - pracuje s encyklopedií - umí se orientovat v knihovně	VV PČ HV PRV	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy MUV 1 – Kulturní diference EGS 1 – Evropa a svět nás zajímá

5.1.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 4. – 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
Technika čtení: - čtení pozorné, plynulé - znalost orientačních prvků textu - čtení jako zdroj informací - vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů, význam piktogramů - věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů) - čtení vyhledávací, klíčová slova - hygienické návyky	- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu - porozumí významu piktogramu - využívá klíčová slova při vyhledávání informací - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - po tichém čtení je schopen reprodukovat text, zachytit děje - uvědomuje si a dodržuje hygienické návyky při čtení - připravuje aktuality a referáty - využívá orientační prvky v textu - vyhledá informace ve slovnících, dětských encyklopediích a v doporučených online zdrojích - porovná informace ze dvou zdrojů - využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie (např. myšlenková mapa, textové zpracování, tabulka)	VL PŘ M TV	MEV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV 1/4 – Psychohygiena
Naslouchání - praktické naslouchání - věcné naslouchání	- snaží se vcítit do druhého, naslouchat nezaujatě a kriticky - posuzuje pravdivost a přesnost informací - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - pozorně a soustředěně naslouchá, zaznamenává		

	slyšené, rozliší podstatná fakta - reaguje otázkami		
--	--	--	--

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikační situaci (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog) - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - manipulativní komunikace (reklamy, bulvár) - pravidla bezpečnosti elektronické komunikace	- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog- pozdraví, užívá oslovení, formuluje prosbu, vzkaz - vede telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku, přivolá pomoc, zná tísňové linky - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - volí vhodné mimojazykové prostředky řeči - konstruktivně diskutuje, klade otázky a hovoří o svých zážitcích, popíše děj, osobu, zvíře, rostlinu - slovně zhodnotí výkon svůj i spolužáků, veřejně prezentuje výsledky vlastní nebo skupinové práce - na příkladu uvede způsoby komunikace, které je možné využít v každodenním životě - dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci - vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji	PŘ HV INF VL PŘ TV	OSV 1/1 – Rozvoj schopnosti poznávání OSV2/3 – Komunikace MEV 3 – Stavba mediálních sdělení
Písemný projev - základní hygienické návyky - technika psaní - žánry písemného projevu - vypravování - jednoduché tiskoviny	- dodržuje správné sezení, držení psacího náčiní, dbá na hygienu zraku - píše úhledně, čitelně a přehledně, dodržuje úpravu textu - píše správně po stránce obsahové i formální - sestaví osnovu vyprávění, vytváří písemný	VV M PČ	OSV 1/4 – Psychohygiena MEV 6 – Tvorba mediálního sdělení

-žánry písemného projevu – SMS - e-mail, elektronický formulář	projev s dodržením časové posloupnosti – vypravování, dopis, popis -tvoří stručné zprávy – SMS, E- mail, vyplní elektronickou přihlášku do školního kroužku - umí napsat adresu, blahopřání pozdrav, oznámení, pozvánku, postup pracovní činnosti - vyplňuje jednoduché tiskopisy		
---	--	--	--

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jazyková výchova			
Slovní zásoba a tvoření slov - zvuková stránka jazyka - význam slov - stavba slova - dělení slov	-dodržuje zásady správné výslovnosti, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost - využívá v mluvené řeči tempo, intonaci, správný přízvuk - správně vyslovuje běžná cizí slova -rozlišuje a užívá slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, protikladná - poznává slova s citovým zabarvením - vyhledá v textu slova nespisovná a nahradí je spisovnými - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou, koncovku - rozlišuje předpony a předložky - správně dělí slova na konci řádku		OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání OSV 3/1 - Řešení problémů a rozhodovacích dovedností
Tvarosloví - slovní druhy - tvary slov	-určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - určuje mluvnické kategorie podstatných jmen, sloves -rozlišuje druhy přídavných jmen -seznámí se skloňováním zájmen, číslovek - rozliší jednoduché a složené slovesné tvary - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Skladba -věta jednoduchá a souvětí - základní skladební dvojice	- rozlišuje věty jednoduché a souvětí podle počtu určitých sloves - užívá spojovací výrazy a podle potřeby projevu je obměňuje - naznačí vzorec souvětí a podle vzorců souvětí tvoří věty - dokáže do souvětí doplnit čárky	M	
Pravopis - lexikální pravopis - morfologický pravopis - syntaktický pravopis - pravidla českého pravopisu	- píše správně y/ý ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných - upevňuje si znalost správného psaní předpon - píše správně předložky s, z - píše správně vlastní jména - správně užívá koncovka podstatných a přídavných jmen podle vzorů - užívá správný pravopis v koncovkách sloves v přítomném čase -určuje shodu přísudku s podmětem - pracuje s pravidly českého pravopisu		
Literární výchova		HV VV	OSV 1/1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 1/5 – Kreativita EGS 1 – Evropa s vět nás zajímá

- poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem - základní literární pojmy - dětské pořady a časopisy	- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností - tvoří vlastní literární text na dané téma - pokouší se o dramatizaci textu; - rozlišuje literární druhy a žánry: rozpočítadlo hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; -užívá literární pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér; - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů;- využívá časopisy pro děti a mládež; -orientuje se v tel. pořadech pro děti		MUV 1 – Kulturní diference
--	---	--	---

5.2 Český jazyk a literatura II

Dovednosti získané v předmětu Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově žáci vnímají a chápou různá jazyková sdělení, čtou s porozuměním, kultivovaně píší, mluví a rozhodují se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzují jej a kriticky posoudí jeho obsah. Navazují na vědomosti a dovednosti získané na prvním stupni. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

5.2.1 Obsahové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	4	4	3	4	15
disponibilní h. dotace	1	1	1	1	4
celkem	5	5	4	5	19

5.2.3 Forma výuky

Výuka předmětu Český jazyk a literatura probíhá většinou ve třídách, někdy ve specializované multimediální učebně, v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů) nebo školní knihovně. K dalším formám práce patří odborné exkurze.

5.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.2.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace, které efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech i v praktickém životě
- pracuje s obecně užívanými termíny

uvádí věci do souvislostí

- propojuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí a tím si vytváří ucelenější pohled na společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje, porovnává získané výsledky, posuzuje je a vyvozuje závěry
- získává pozitivní vztah k učení
- učí se plánovat a hodnotit výsledky svého učení

5.2.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá problémové situace, přemýšlí o nich a na základě vlastních zkušeností promýšlí jejich řešení
- vyhledává informace k řešení problému a využívá k tomu získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy a prakticky ověřuje správnost jejich řešení
- kriticky myslí a uvědomuje si odpovědnost za svá rozhodnutí

5.2.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své názory v logickém sledu
- v písemném i ústním projevu se vyjadřuje výstižně, souvisle a kultivovaně
- s porozuměním naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně reaguje a zapojuje se do diskuze
- dokáže obhájit svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumí různým typům textů a záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich a reaguje na ně
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření plnohodnotných mezilidských vztahů a ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

5.2.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel práce a příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- poskytne pomoc v případě potřeby nebo o ni požádá
- chápe potřebu efektivní spolupráce při řešení úloh
- oceňuje zkušenosti druhých a respektuje jejich názory
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, posiluje svoji sebedůvěru a sebeúctu

5.2.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje druhé lidi a váží si jich
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- je si vědom svých práv a povinností ve škole a mimo školu
- chová se zodpovědně
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

5.2.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- dodržuje vymezená pravidla
- plní svoje povinnosti a závazky
- adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá získaných znalostí a zkušeností k vlastnímu rozvoji i v přípravě na budoucnost
- činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

5. 2. 4. 7. Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívání internetových zdrojů (Internetová jazyková příručka, Pravidla českého pravopisu, Český národní korpus, slovníky české a světové literatury, ukázky z děl autorů, aktuální mediální obsahy aj.)
- kriticky posuzuje spolehlivost informačních zdrojů a informací, dodržuje zásady ochrany duševního vlastnictví, zejména v přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- žák respektuje autorská práva, ochranu osobních údajů a dbá o vlastní bezpečnost při komunikaci na internetových portálech, dodržuje licenci duševního vlastnictví

5.2.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

5.2.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník – Jazyková výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Tvarosloví			
Slovní druhy Podstatná jména - mluvnické kategorie - podstatná jména konkrétní a abstraktní - podstatná jména pomnožná, hromadná, látková - podstatná jména obecná a vlastní - procvičování tvarů podst. jmen podle vzorů - některé odchylky od pravidelného skloňování podst. jmen (názvy částí těla, nepravidelnosti u některých jmen vzoru píseň a kost, jména krátcí kmenovou samohláskou, vlastní jména osobní, jména pomnožná, skloňování osobních jmen místních) - Pravidla českého pravopisu, SSČ, Stručná mluvnice česká Přídavná jména - druhy přídavných jmen - pravopis koncovek příd. jmen - tvoření tvarů příd.jmen, skloňování a stupňování - jmenné tvary příd.jmen Zájmena - druhy zájmen - skloňování zájmen dle vzorů ten a náš	- třídí slovní druhy - určuje druhy podst. jmen - užívá správně morfologického pravopisu při psaní tvarů podst. jmen a užití odůvodní - rozliší jména obecná a vlastní, používá správně velká a malá písmena - vyhledá v PČJ dubletní koncovky jmen a užívá je, využívá online příruček - orientuje se v některých odchylkách od pravidelného skloňování podst. kmen, tvoří správné tvary, skloňuje správně regionální názvy - zná základní příručky ČJ a vyhledává v nich informace - určuje druhy příd. jmen - užívá správně morfologického pravopisu při skloňování, tvoření tvarů a stupňování příd. jmen a užití odůvodní - vyhledává a určuje zájmena - tvoří správné tvary osobních zájmen a adekvátně je užívá v mluvené a psané komunikaci		OSV 1/1 – rozvoj schopností poznávání OSV 1/5 – kreativita OSV 2/3 – komunikace MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- skloňování zájmena jenž - orientačně - skloňování zájmen podle vzorů příd. jmen Číslovky - druhy číslovek - skloňování základních číslovek Slovesa - mluvnické kategorie - podmiňovací způsob přítomný a minulý - užívání slovesných časů	- zná orientačně skloňování zájmen ukazovacích, přivlastňovacích a vztažných a zájmen a zájmena týž, tentýž - určuje druhy číslovek - užívá správně morfologického pravopisu při skloňování základních číslovek, správně tvoří tvary a adekvátně je užívá v mluvené a psané komunikaci - určuje osobu, číslo, čas a způsob u sloves a používá spis. tvary sloves - používá správně tvary určité a neurčité, jednoduché a složené - správně užívá spisovných tvarů podm. způsobu a slovesných časů		
Skladba Větné členy - základní skladební dvojice (podmět a přísudek) - shoda přísudku s podmětem Rozvíjející větné členy - přívlastek - předmět - příslovečné určení - grafické znázornění věty jednoduché			

Věta jednoduchá a souvětí - určování vět hlavních a vedlejších - grafické znázornění souvětí - nejobvyklejší spojovací výrazy - interpunkce v jednoduchých souvětích	- orientačně rozliší věty hlavní a vedlejší - zná nejobvyklejší spojovací výrazy, dokáže je používat a obměňovat - ovládá základní pravidla interpunkce v jednoduchých souvětích	M	
Zvuková stránka jazyka			
Opakování o hláskách Spisovná a nespisovná výslovnost - výslovnost souhláskových skupin - ztráta znělosti na konci slova - výslovnost stejných souhlásek Zvuková stránka slova a věty - přízvuk, melodie, důraz, tempo, pauzy Rozvrstvení národního jazyka - řeč a jazyk - jazyk spisovný a nespisovný - útvary národního jazyka - obecná čeština, nářečí, slang, argot-orientačně Jazykověda a její složky	- rozliší druhy českých hlásek - zná rozdíl mezi hláskou a písmenem - spisovně vyslovuje souhláskové skupiny, zná jejich správnou písemnou podobu - zná základní pravidla pro fonetický přepis - dokáže správně foneticky přepsat slova a věty - správně klade přízvuk v českých slovech a větách - přečte zadaný text se správným užitím melodie, vhodně zvoleným důrazem a pauzami, přiměřeným tempem - rozliší tvary spisovné a nespisovné - zná základní česká nářečí - užívá náležitě jazyk. prostředky spis. a nespisovné dle místa a situace - orientuje se v jednotlivých složkách jazykovědy	HV VOZ Z	

5.2.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník – Komunikační a slohová výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvod k výuce slohu			
Projev mluvený a psaný -základy techniky mluv. projevu (technika, prostředky nonverbální a paralingvální) - druhy komunikace, stylistika - čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, orientace v textu) - čtení věcné (vyhledávání informací v textu)	-žák si uvědomuje rozdíly mezi mluveným a psaným projevem - ovládá zásady kultivovaného mluvního projevu - čte pozorně, přiměřeně rychle a orientuje se v textu - vyhledává v textu informace - hodnotí informace z textu		OSV 1/1 – rozvoj schopností poznávání OSV 1/5 – kreativita OSV 2/1 – poznávání lidí OSV 2/2 – mezilidské vztahy OSV 2/3 – komunikace OSV 3/1 – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Jednoduché komunikační žánry			
Vzkaz Inzerát Objednávka Zpráva a oznámení SMS	- formuluje dané komunikační žánry ústně i písemně, rozumí jejich kom. funkci - vhodně a výstižně užívá jazykové a stylistické prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru - rozlišuje spisovný a nespisovný projev		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Dopis osobní a úřední			
Dopis osobní (soukromý dopis, dopis blízkým osobám, různým adresátům)	- ovládá stanovenou formu psaní dopisu - správně formuluje věcné údaje - napíše dopis různým adresátům		
Popis a jeho funkce			
Druhy popisu, jazykové prostředky a postup Popis neživého objektu Popis postavy Popis pracovního postupu	- ovládá pravidla popisu, text vhodně člení na odstavce - dle vlastního výběru nebo předlohy popíše zadaný neživý objekt a postavu - zpracuje jednoduchý pracovní postup (návod, recept), uvědomuje si časovou posloupnost - vhodně využije osnovu a použije odborné názvy	Z	
Výtah a výpisky			
Výtah	- označí v textu klíčová slova, pracuje s osnovou - zaznamená hlavní myšlenky jednoduchého odborného textu, vytvoří zápis a vhodně formuluje otázky k textu - zpracuje výtah		
Výpisky	- vypíše ze snadného odborného textu informace podle zadaného kritéria heslovitě i souvislými větami, zná pojem citace		
Vypravování			
Dějová posloupnost při vypravování Osnova vypravování (heslovitá, větná, obrázková,..) Jazykové prostředky vypravování Dokončení příběhu	- zná hlavní zásady a pravidla vyprávěcího postupu - správně uplatňuje časovou posloupnost - sestaví různé druhy osnovy - napíše koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - užívá vhodné, významově bohaté a působivé jaz. prostředky	HV VV	

5.2.8 Obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník – Literární výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Základní rozdělení literatury			
- zákl.rozdělení literatury, lit. druhy - orientace v knihovně, katalogy - poezie, próza, drama - lyrika, epika - přednes lit. textů - volná reprodukce	- rozlišuje zákl. lit. druhy - třídí texty na poezii, prózu a drama - orientuje se ve šk. knihovně, v různých typech katalogů za využití digitálních technologií - přednáší lit. texty		OSV 1/5 – kreativita OSV 2/1 – poznávání lidí OSV 2/2 – mezilidské vztahy OSV 2/3 – komunikace a rozhodovací dovednosti MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV 2 – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MUV 3 – etnický původ
Epické žánry			
- struktura lit.díla (hrdina, děj, motiv)orientačně	- rozdělí základní epické žánry, uvádí příklady - orientuje se v pojmech, hrdina, děj a motiv, uvádí příklady		
Pohádka		VV HV	
- zákl. znaky pohádky - zástupce světové a české pohádky	- charakterizuje pohádku, vyjmenuje zákonitosti pohádky a její zákl. znaky		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- zástupce lidové a moderní pohádky - pravidla dramatizace	- dramatizuje krátké úryvky	VV	
Báje a pověsti			
- charakteristické znaky bájí a pověstí - vybraní autoři bájí a pověstí - dělení pověstí	- rozpozná báji a pověst - chápe a respektuje náboženské představy lidí - reprodukuje přečtené - vyhledává možné pravdivé jádro v textu - zná nějakou místní pověst - vytváří vlastní báje nebo pověsti	HV VV	
Bajky			
- zákl. znaky bajky - autoři bajek	- najde bajku v lit. - orientuje se v zákl. autorech bajek - vyhledá hl. myšlenku bajky, mravní naučení - reprodukuje přečtený text - vytvoří vlastní bajku	HV VV	

5.2.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník – Jazyková výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Nauka o významu slov			
Význam slov Slova jednoznačná a mnohoznačná Slovo a sousloví, rčení Synonyma, antonyma a homonyma Slova citově zabarvená Odborné názvy	- s pomocí SSČ určuje věcné významy slov, vyhledává slova jednoznačná a mnohoznačná, rčení, dokáže vysvětlit jejich význam, - pracuje se synonymními výrazy, slovy citově zabarvenými a odbornými a vhodně je užívá ve stylově vhodných mluvených i psaných projevech		OSV 1/1 – rozvoj schopností poznávání OSV 1/5 – kreativita OSV 2/3 – komunikace MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Nauka o tvoření slov			
Slovní zásoba a její obohacování Slovotvorba (slovo základové, odvozené, slovotvorný základ, slovotvorný prostředek) Způsoby tvoření slov - odvozování podstatných a přídavných jmen a sloves - skládání - zkracování	- zná významy uvedených slovotvorných termínů a aplikuje je na příkladech - používá všechny vrstvy slovní zásoby, využívá PČP, využívá internetové příručky jazyka českého - rozlišuje a příklady dokládá nejdůležitější způsoby obohacování sl. zásoby - uvádí slova přechýlená - rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - užívá složeniny, rozpoznává zkratky a zkratková slova - variuje prvky sl. zásoby v písemném i mluveném projevu		

Učivo		Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy
Tvarosloví			
Slovní druhy, mluvnické významy ohebných slov, Procvičování skloňování zájmena jenž Slovesa - opak. mluvnických kategorií Příslovce - příslovečné spřežky - stupňování příslovcí Další neohebná slova (předložky, spojky, částice, citoslovce)	- upevňuje si skloň. zájmena jenž, používá je v textu - převádí tvary sloves z činného rodu do trpného a naopak - tvoří příslovečné spřežky a vhodně je využívá v textu - tvoří správně stupňované tvary příslovcí, zesiluje a zeslabuje jejich význam - správně rozlišuje neohebná slova a vyhledává je v textu		
Skladba			
Druhy vět podle postoje mluvčího - v. oznamovací, rozkazovací, tázací, práci, zvolací (žádací) Věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty Podmět Přísudek – slovesný a jmenný Rozvíjející větné členy - předmět - příslovečné určení - přívlastek	- rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího - uvádí příklady, vyhledává je v různých druzích textu - používá správnou intonaci ve větách - určí větu dvojčlennou, jednočlennou a ekvivalent na základě znalosti základních větných členů - určuje podmět a slovní druh, kterým je vyjádřen - určuje přísudek a slovní druh, kterým je vyjádřen, rozlišuje druhy přísudku - vyhledává a určuje předmět, jednotlivá příslovečná určení, různé typy přívlastků, doplněk - vyhledává a doplňuje přístavek - pozná S a VJ - v S určí VH a VV		

Učivo		Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy
- doplněk - přístavek Druhy vedlejších vět - podmětová - předmětová - příslovečná - přívlastková - doplňková - přísudková	- pozná a určuje jednotl. druhy vět - ptá se na VV podmínkou a předmětovou - uvádí příklady VV - tvoří věty dle vzorce - uvědomuje si provázanost na VČ - nahrazuje VČ vedl. větou a naopak - vyhledává spojovací výrazy u jednotl. druhů vedl. vět - shrne poznatky o S a VJ - vysvětlí určování VV a VČ, princip je schopen ecnit, vyvodí závěry a naučené vědomosti aplikuje v praktickém životě, v mluveném i psaném projevu - zdůvodní užití jednotlivých VV		
Pravopis			
Procvičování pravopisu –i/-y v koncovkách podst. a příd. jmen, shoda přísudku s podmětem, vyjmenovaná slova Procvičování morfologického, slovo tvorného a syntaktického pravopisu Psaní velkých písmen ve vlastních jménech	- správně tvoří spisovné tvary a vědomě je používá - procvičuje pravopis i/y v ohebných slovech a v přičestí minulém - píše správně přiměřeně obtížné texty - procvičuje a ověřuje si v PČJ správný pravopis velkých písmen - aktivně zvládá online prostředí pro procvičování pravopisu	Z	EGS 1 – Evropa a svět nás zajímá

5. 2. 10 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník – Komunikační a slohová výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Popis			
Popis - popis výrobku - popis uměleckého díla - popis pracovního postupu Charakteristika	- vnímá rozdíl mezi statickým a dynamickým popisem - postupuje logicky při popisech věcí, místností a činností, - sestaví osnovu popisu - ovládá pravidla popisu - využívá vhodné jazykové prostředky vzhledem k záměru popisu - sestaví jednotlivé plány popisu - vhodně užívá odborné názvy - popíše postavu, literární postavu (char. vnější) - dokáže vhodně vystihnout povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti (char. vnitřní) - vyjadřuje se pomocí rčení, využívá přirovnání	VV HV VZ VO	OSV 1/1 – rozvoj schopností poznávání OSV 1/5 – kreativita OSV 2/1 – poznávání lidí OSV 2/2 – mezilidské vztahy OSV 2/3 – komunikace OSV 3/1 – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Líčení			
Líčení Líčení krajiny	- zaznamenává dojmy v přírodě – literárně, výtvarně i hudebně - užívá obraz. pojmenování, metafor, přívlastky - personifikuje	VV HV	
Výtah			
Výtah Výtah z odborného textu	- vhodně uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel - vybírá vhodné jazykové prostředky		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	- zpracuje výtah z odborného textu		
Žádost			
Žádost - administrativní styl	- orientuje se v zásadách administrativního stylu - ovládá obvyklou formu žádosti - formuluje žádost, použije adekvátní jaz. prostředky		
Životopis			
Životopis Profesní životopis	- orientuje se v základních pojmech životopisu - sestaví vlastní životopis, životopis blízkého člověka, známé osobnosti, použije adekvátní formulace a jaz. prostředky - chápe důležitost a smysl strukturovaného profesního životopisu - sepíše životopis v textovém editoru, umí jej vložit do e-mailu, chápe základní aspekty elektronické komunikace - dokáže najít webové stránky s generátory životopisu, vyplnit je a stáhnout	VO D	
Vypravování			
Osnova vypravování Tvořivá práce s textem, dramatizace	- vypravuje ukázky z knihy, filmu, div.hry	HV VV	MEV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

5. 2. 11 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník - Literární výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Lyrické žánry			
Lyrika, epika Báseň - jazyk lit.díla – básně (základní obrazná pojmenování, básnické figury, zvuková stránka básně)	- třídí lyrické a epické texty - rozlišuje zákl. lit. druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci - interpretuje smysl básně - ústně i písemně formuluje dojmy z četby - uvádí některé představitele básnictví (čes. i svět.) - uceleně reprodukuje přečtený text - popíše strukturu a jazyk básně - porovnává různá ztvárnění téhož námětu - tvořivě pracuje s textem (doplňuje verše, obrazná pojmenování, přetváří básně,...)	HV VV	OSV 1/5 – kreativita OSV 2/1 – poznávání lidí OSV 2/2 – mezilidské vztahy OSV 2/3 – komunikace a rozhodovací dovednosti MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV 2 – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EGS 1 – Evropa a svět nás zajímá MUV 2 – lidské vztahy
Epické žánry			
Epické žánry prozaické - struktura lit. díla, námět, téma, hrdina, postavy – opakování a rozšiřování znalostí	- rozlišuje zákl. lit. druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede zákl. představitele - popisuje strukturu a jazyk lit. díla - tvořivě pracuje s textem (dotváření postav, nahrazování motivů,...) - orientuje se v základních uměleckých		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Umělecké publicistické žánry Cestopisy	publicistických žánrech, uvádí příklady - zná hlavní znaky a zákl. druhy cestopisu, některé autory cestopisů - pokouší se napsat ukázkou vlastního cestopisu		
Prozy s dětským hrdinou			
Znaky a vybraní představitelé	- zná vybrané představitele autorů próz ze života dětí - uvede charakteristické znaky prózy s dětským hrdinou reprodukuje text, popisuje strukturu a jazyk - formuluje dojmy z četby - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	HV VV VO D	
Populárně naučná literatura a lit. faktu			
Znaky a hlavní představitelé	- zná vybrané představitele populárně naučné lit. a lit. faktu - uvádí charakteristické znaky populárně naučné lit. a lit. faktu reprodukuje text, popisuje strukturu a jazyk - formuluje dojmy z četby - zaznamenává hl. myšlenky a přistupuje k nim kriticky	HV VV VO	
Vědecko-fantastická literatura			
Znaky a hlavní představitelé	- zná vybrané představitele vědecko-fantast.lit. - uvede charakteristické znaky - srovnává filmové podoby sci-fi s četbou - tvořivě pracuje s texty, dotváří je - pokouší se napsat úryvek vlastní sci-fi	HV VV	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Drama		HV VV	
- formy dramatu - zákl. představitelé českého a světového divadla	- zná zákl. formy dramatu vybrané světové i české dramatiky - reprodukuje dojmy z dramatu, div. představení - interpretuje		

5. 2. 12 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník – Jazyková výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Obohacování slovní zásoby		VO	MUV 1 – Kulturní difference
- způsoby obohacování slovní zásoby - tvoření slov odvozováním, skládáním, zkracováním - slova přejatá	- rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření slov v češtině - samostatně pracuje se slovníky - rozpozná přenesené pojmenování, zvl. ve frazémech - zvládá výslovnost a pravopis často se vyskytujících slov přejatých		
Tvarosloví		Z, VO,	MUV 1 – Kulturní difference
- skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen - užití vlastních jmen v textu - slovesný vid	- chápe odchylky skloňování podstatných jmen cizího původu od skloňování slov domácích - správně vyslovuje běžně užívaná cizí slova - užívá cizí vlastní jména v textu - rozlišuje slovesa dokonavá a nedokonavá - tvoří vidové dvojice		
Pravopis			
- psaní i/y v koncovkách - psaní předpon s-, z-, vz- a předložek s/se, z/ze - psaní skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	- zvládá pravopisná pravidla - využívá získaných poznatků o jazyce ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Skladba		VO	
- opakování učiva o větě jednoduché a souvětí - větné členy – vyjádření podmětu a přísudku různými slovními druhy - druhy vedlejších vět - významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními, souvětí souřadné, věty hlavní - významové poměry mezi větnými členy - souvětí souřadné a podřadné - spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí - komplexní jazykové rozbor, složitější souvětí	- rozezná větu jednoduchou a souvětí - užívá větné členy ve větách - určuje věty hlavní a druhy vedlejších vět - rozlišuje typy souvětí - provádí rozbor složitějších souvětí - zvládá interpunkci ve větě jednoduché a v souvětí		
Obecné výklady o českém jazyce		VO, D	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
- slovanské jazyky - útvary českého jazyka a jazyková kultura - sociální diferenciacie češtiny	- uvádí příklady vrstev ČJ - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu		

5. 2. 13 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník – Komunikační a slohová výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výtah		D	MEV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EVO 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- práce s odborným textem - výtah - citace - osnova - výpisky	- zpracuje výtah z odborného textu - umí použít zápis citací - zpracuje osnovu - provede výpisky - rozlišuje výpisky a výtah - formuluje hlavní myšlenky textu		
Charakteristika		HV	
- charakteristika vnější a vnitřní - charakteristika přímá a nepřímá - jazykové prostředky charakteristiky	- vypracuje charakteristiku osoby - využívá obrazného pojmenování, přívlastků, metafor		
Výklad		D, Z, F, Ch, M	MEV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- výklad mluvený a psaný - jazykové prostředky výkladu - osnova výkladu - odstavce – přehlednost textu	- formuluje stručně, výstižně a v logickém sledu své myšlenky - informace uspořádá vzhledem k jejich využití - sestaví výklad z více studijních pramenů – umí vyhledat potřebné informace na webu - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji, využívá digitálních technologií		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Líčení		Z, VV	
- umělecký popis - kompozice líčení - jazykové prostředky líčení - osnova líčení – předmět, příroda	- využívá poznatků o jazyce a stylu k tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení. - užívá obrazných pojmenování, metafor, přívlastků, personifikace		
Úvaha		VO	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát
- osnova - druhy úvahy – odborná, publicistická, umělecká, prosté uvažování, esej - citát	- oceňuje zkušeností druhých lidí - respektuje různá hlediska - čerpá poučení z názorů a činů jiných lidí - pokusí se o vlastní tvořivé psaní, o vyjádření vlastního postoje ke sdělovanému obsahu.		
Souhrnné poučení o slohu		D, VO, Z	
- jazykový projev – mluvený, psaný - styl prostěsdělovací, administrativní, teoreticky odborný, popularizačně odborný, učební, novinářský, žurnalistický, publicistický, umělecký - slohové postupy a útvary	- rozeznává různé slohové útvary v ukázkách - vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení jich využívá v procesu učení, při tvůrčích činnostech - hodnotí výsledky své práce		

5. 2. 14 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník – Literární výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Počátky našeho písemnictví		D, VV	MUV 1 – Kulturní difference
- staroslověnská kultura - Bible - staroslověnské literární památky - latinská kultura - legenda - zápas dvou kultur	- vysvětlí příchod Cyrila a Metoděje - zdůvodní význam staroslověnského písemnictví - základní orientace v Bibli, - rozumí základním pojmům z Bible, zná některé biblické příběhy - zná příklady legend - vysvětlí okolnosti zápasu dvou kultur		
Středověká literatura v našich zemích		D, HV	
- Kosmas - Kronika česká - Hospodine, pomiluj ny - Svatý Václave - Alexandreis - Dalimilova kronika	- orientuje se v českých kronikách - vysvětlí význam literárních památek pro národní kulturu		
Literatura doby Karla IV.		D	
- Karel IV. - Vita Caroli - Legenda o sv. Kateřině - Legenda o sv. Prokopu - Hradecký rukopis	- orientuje se v literatuře doby Karlovy - vysvětlí kulturní význam vlády Karla IV. - tvoří vlastní lit. text		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jan Hus, J. A. Komenský		D	
- reformace - Jan Hus - J. A. Komenský	- orientuje se v díle J. Husa a J. A. Komenského a chápe jeho význam		
Osvícenství		D	
- znaky osvícenství - vybraní autoři osvícenství	- chápe znaky osvícenství - uvádí příklady vybraných autorů a děl tohoto období		
České národní obrození		D, VO	
- představitelé národního obrození (Dobrovský, Jungmann, Palacký)	- charakterizuje hlavní představitele a jejich díla - chápe myšlenku slovanské vzájemnosti		
Lidová slovesnost		D	
- pojem lidová slovesnost - F. L. Čelakovský - K. J. Erben - B. Němcová	- rozpozná znaky lidové slovesnosti a definuje je - porovnává různé zachycení téhož námětu a vlastními slovy vysvětluje smysl díla - formuluje dojmy z četby		
Romantismus a realismus		D, HV, VV	
- romantismus a realismus jako umělecké směry - Mácha, Tyl - vybraní autoři svět romantismu a realismu	- uvede příklady romantických a realistických prvků v literatuře - analyzuje děj, námět, postavy, motivy ve vybraných dílech - tvořivě pracuje s textem		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Český realismus		D, VO	VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování
- K. H. Borovský - historický realismus – Jirásek - venkovská tematika - realistické drama	- orientuje se v české literatuře s realistickými prvky - interpretuje vybraná díla - vysvětlí význam K. H. Borovského - dramatizuje literární text		
Literatura 19. století		D,	OSV 2/1 – Poznávání lidí
- česká lit. 60. a 70. let 19. st (rozkvět kultury, Národní divadlo) - Němcová, Neruda	- dává do souvislostí předchozí poznatky a utváří si ucelený pohled na události 19. st. - vyhledává realistické prvky v díle Nerudy a Němcové - přednáší a využívá zvuk. stránku jazyka - tvořivě pracuje s textem - argumentuje, diskutuje a formuluje myšlenky na základě vlastní četby		

5. 2. 15 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník – Jazyková výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Slovní zásoba a význam slova		VO	MEV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- slovo a sousloví, věcné významy slov - rozvoj slovní zásoby, jádro slovní zásoby - významové vztahy mezi slovy: synonyma, homonyma, antonyma - rozvrstvení slovní zásoby; odborné názvy, slova domácí a cizí	- rozliší a na příkladech v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - rozpozná přenesená pojmenování - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSČ a dalšími jazykovými příručkami, využívá online příruček		
Nauka o tvoření slov		VO	
- stavba slova - odvozování, skládání, zkracování slov	- dokládá způsoby obohacování slovní zásoby - uvědomuje si jazykovou pestrost, komunikuje v mluvené i v psané formě - vyhledává v jazykových příručkách		
Tvarosloví		VO	
- slovní druhy – slova ohebná a neohebná - podstatná jména - přídavná jména – druhy, stupňování, mluvnické významy - zájmena a číslovky – druhy, skloňování - slovesa a jejich mluvnické významy, tvary slovesa být, přechodníky - orientačně, slovesné třídy - příslovce - předložky a spojky	- vyhledává slovní druhy v textu, určuje je, všímá si frekvence slovních druhů v závislosti na typu textu - tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - určuje mluvnické kategorie		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Skladba		VO	
- stavba věty a souvětí - věty podle postoje mluvčího - věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty - věta jednoduchá a souvětí - tvoření věty a souvětí - mluvnický zápor - skladební dvojice, přívlastek, doplněk - věta hlavní a vedlejší, řídící a závislá - souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět - významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a vedlejšími větami - složité souvětí - řeč přímá a nepřímá - samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná - pořádek slov v české větě (slovosled)	- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí - orientuje se i ve složitých souvětích - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí		
Pravopis		Z	
- pravopis lexikální, morfologický, syntaktický - vlastní jména	- v písemném projevu aplikuje pravopisná pravidla a pravidla zvukové stránky jazyka		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Zvuková stránka jazyka		HV	
- hlásky a hláskové skupiny - větný přízvuk, větná melodie	- spisovně vyslovuje, moduluje souvislou řeč, intonuje, člení promluvu		
Obecné výklady o jazyce		VO, D	MEV 1– Kulturní difference
- projev mluvený a psaný, řeč, jazyk - slovanské jazyky, vývoj jazyka, útvary českého jazyka - jazykověda a její disciplíny - jazyková kultura - shrnutí učiva	- popíše základní vývoj ČJ a doloží jednoduché příklady - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - orientuje se v jazykovědných disciplínách - uvědomuje si důležitost jazykové kultury - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.		

5. 2. 16 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník – Komunikační a slohová výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výklad		D	EVO 2 – Základní podmínky života
- znaky výkladu, osnova, jazykové prostředky. - základy studijního čtení, formulování hlavních myšlenek textu, uspořádání informací z textu	- zvládá základy studijního čtení - formuluje hlavní myšlenky textu - uspořádá informace z textu s ohledem na jeho účel - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		
Popis		SP	
- popis pracovního postupu - popis uměleckého díla - subjektivně zabarvený popis	- práce s odborným textem a s odbornými názvy - při tvorbě textu uplatňuje stručnost, jasnost, přehlednost - formuluje informace získané z textu - tvoří osnovu - využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru - vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně - zvládá formátování textu v různých textových dokumentech a editorech		
Charakteristika		VO	
- charakteristika – povaha, schopnosti, zájmy - charakteristika přímá, nepřímá, osnova	- využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu, k vlastnímu tvořivému psaní s využitím vhodných jazykových prostředků.		
Vypravování			
- jazykové prostředky vypravování, osnova - reprodukováný děj - postupná dějová linie - retrospektiva	- užívá vhodné jazykové prostředky - vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Úvaha		VO, VV, HV	EVO 4 – Vztah člověka k prostředí
- znaky úvahy, osnova - uspořádání myšlenek v textu	- na základě získaných poznatků se zamýšlí nad problémem - formuluje konečný závěr		
Mluvený projev		VO	MEV 3 – Stavba mediálních sdělení
- proslov - osnova, tempo řeči, společenské chování řečníka - diskuse	- dbá na působivost mluveného projevu, intonaci, tempo řeči, společenské chování řečníka - přispívá k diskusi ve skupině i v celé třídě - chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu - možnost využití dig. technologií (video)		
Publicistické útvary			
- fejeton - historie vzniku fejetonu - znaky fejetonu - cíl fejetonu	- vyhledává publicistické útvary na dané téma - uvádí znaky fejetonu - zná nejznámější autory fejetonu		
Funkční styly			MEV 6 – Tvorba mediálního sdělení
- styl prostědělovací - styl odborný - styl administrativní - styl publicistický - styl umělecký - styl řečnický	- rozeznává různé funkční styly - vyhledává		
Životopis, dopis		VO, INF	
- strukturovaný životopis - průvodní dopis - dopis soukromý, úřední - shrnutí učiva	- efektivně pracuje s informacemi - vyhledává a třídí životopisné údaje - napíše v elektronické formě, zvládá poslat jako přílohu elektronické pošty		

5. 2. 17 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník – Literární výchova

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování			
- opakování základních literárních druhů a žánrů, historický vývoj literatury - tvořivé činnosti s literárním textem - práce s informacemi	- rozeznává jednotlivé druhy a žánry - orientuje se v historickém vývoji literatury - uvádí hlavní představitele lit. a interpretuje jejich díla - rozlišuje lit. hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	VV, D, HV	
Literární směry přelomu 19. a 20. století			
- lit. směry přelomu 19. a 20. st. - česká moderna - anarchističtí buřiči	- orientuje se v literárních směrech přelomu 19. a 20. století a uvádí jejich hlavní představitele - analyzuje a interpretuje vybraná díla - tvořivě pracuje s textem	VV, D, HV	
Významné osobnosti poezie			
- vybrané výrazné básnické osobnosti v české literatuře 20.st. (např. Wolker, Nezval, Seifert, Halas, Hrubín atd.)	- uceleně reprodukuje, popisuje strukturu a jazyk literárního díla - přednáší dle pravidel spisovné výslovnosti a zvukové stránky jazyka	VO	
1. světová válka a její obraz v literatuře			
- díla vypovídající o 1. světové válce - Jaroslav Hašek - Karel Čapek	- vlastními slovy reprodukuje smysl díla J. Haška a K. Čapka - tvořivě přistupuje k literárním textům	D	MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Období okupace		D	
- Osvobozené divadlo - literatura v době okupace	- vysvětlí význam vybraných her Voskovce a Wericha - orientuje se v literatuře z doby okupace - pracuje s literárními texty		
Literatura po roce 1945		D, VO,	MEV 5 – Fungování a vliv médií ve společnosti
- základní mezníky ve vývoji literatury po r. 1945 - literatura oficiální, neoficiální, samizdatová - znaky moderní poezie - písničkáři	- nachází rozdíly v předválečném, válečném a poválečném vývoji společnosti a literatury - diskutuje o problematice vývoje lit. po r. 1945 - uvádí znaky moderní poezie a její představitele - vyhledává shodné motivy, nahrazuje je, tvořivě přistupuje k textům - vyjádří vlastními slovy názor na tvorbu		
2. vlna válečné prózy		D, VO	MEV 7 – Práce v realizačním týmu
- znaky moderní prózy - próza s tematikou 2. sv. války, vybraní autoři (Pavel, Hrabal, Fuks, Lustig)	- orientuje se v próze s válečnou tematikou - interpretuje jednotlivá díla - vyhledává různá ztvárnění téhož námětu - formuluje dojmy z četby - vyvozuje závěry, poučení		
Moderní próza 20. století		D, VO	
- výběr autorů tohoto období (např. Hrabal, Škvorecký, Kundera, Havel atd.) - situace po roce 1990 - současná próza a poezie, vybraní autoři	- kriticky přistupuje k literárním textům, pracuje s různými typy textů - argumentuje na základě dojmů z vlastní četby - respektuje názory ostatních - formuluje význam vybraných autorů a jejich děl		

5.3 Anglický jazyk I

5.3.1 Obsahové vymezení

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v osobním životě, studiu a budoucím pracovním uplatněním. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí si na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

5.3.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	-	-	3	3	3	9
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	1	1
celkem	-	-	3	3	4	10

5.3.3 Formy výuky

Výuka předmětu Anglický jazyk probíhá ve třídách, v jazykové učebně, v učebně informatiky (využití výukových programů).

5.3.4 Klíčové kompetence

5.3.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení. Užívá učebnice, časopisy, slovníky, pracuje s internetem, samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření.
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (vyhledává informace v textu, porovnává je a přiřazuje, obměňuje a doplňuje text, popisuje obsah nahrávky. Využívá tabulku k třídění informací, pojmů a ke komunikaci se spolužáky.
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich. Vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek k získávání a předávání informací, vyjadřuje potřeby a prožitky, sděluje názory.

5.3.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

5.3.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje, zapojuje se do aktivit v hodině, ukazuje podle instrukcí učitele nebo spolužáka, zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí, rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

5.3.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
-
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5.3.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům. Rozvíjí pozitivní vztah k literatuře i k dalším druhům umění a rozvíjí emocionální estetické vnímání. Prohlubuje své povědomí o mezikulturních rozdílech mezi ČR a VB.

5.3.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

5.3.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- využívá internetové zdroje, například online slovníky, doporučené aplikace a programy pro rozšiřování slovní zásoby, zdokonalování výslovnosti a procvičování gramatických jevů
- využívá digitální technologie usnadňující práci
- zvládá práci v prostředí aplikace určené k online výuce
- seznamuje se s nutností respektovat autorská práva a dbát o vlastní bezpečnost a chránit osobní údaje

5.3.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

5.3.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Řečové dovednosti			
Tematické okruhy - barvy -rodina -školní pomůcky -oblečení -zvířata -Vánoce, Velikonoce -části těla -jídlo -pocity -abeceda Komunikační situace -pozdravy -představování -přání k narozeninám a k Vánocům -pokyny při výuce a při hře -popis a charakteristika osob a předmětů	-rozumí jednoduchému psanému textu, pokud má k dispozici vizuální oporu -rozumí jednoduchému mluvenému textu, pokud je pronášen pomalu a s pečlivou výslovností -zopakuje a použije slova a slovní spojení -přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova -píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích - umí spustit a poslechnout si zvukovou stopu nebo videostopu a využít ji k samostatnému učení	HV PRV	OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání OSV 2/3 - Komunikace EGS 1 - Evropa a svět nás zajímá MUV 1 - Kulturní difference

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
Jazykové struktury a gramatika - osobní jména - sloveso být a mít v jednotném čísle (větě oznamovací, tázací i v záporu) - číslovky 1 až 20 - přivlastňovací zájmena můj, tvůj - jednoduché instrukce - přivlastňování pomocí „s“ - základní přídavná jména - jednoduché užití slovesa like	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a verbálně a neverbálně na ně reaguje - popíše a charakterizuje sebe, členy své rodiny a své kamarády - zeptá se na věci a jejich vlastnosti jednoduchou formou - procvičuje učivo v digitálním prostředí		

5.3.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 4. – 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Jazykové struktury a gramatika: -slovesa být, mít ve všech tvarech a osobách - určitý a neurčitý člen - rozkazovací způsob - množné číslo podstatných jmen - vazba “there is/there are” - přivlastňovací zájmena - přivlastňovací pád - otázky s tázacími zájmeny - postavení přídavných jmen ve větě - předložky s časovými údaji - přítomný čas prostý - předložky při popisu umístění - sloveso “mohu”/ “umím” - přítomný čas průběhový - otázka na cenu, čísla do 1000 Tematické okruhy: - názvy zemí - rodina - dny v týdnu, měsíce, roční období - běžné technické vybavení domácností - domácí mazlíčci - vyučovací předměty - čas a časové údaje - denní rutina -volný čas, zájmy	Poslech s porozuměním: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, a slovům, které jsou sdělovány pomalu a zřetelně - rozumí jednoduchému poslechovému cvičení a získá z něj základní informace Čtení s porozuměním: . Rozumí jednoduchým textům, které se vztahují k probíraným tématům. Vyhledá v nich požadovanou informaci. Mluvní projev: - používá základní gramatické struktury a typy vět v ústním projevu - dodržuje základní fonetická pravidla - sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, své rodině, škole, svém volném čase a další informace týkající se osvojovaných témat - zpívá anglické písně Psaní: - používá základní gramatické struktury a typy vět při psaní krátkých textů - napíše krátké, jednoduché texty týkající se	ČJ HV VV PŘ VL M	OSV 1/3 - Seberegulace, sebeorganizace OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí OSV 2/2 - Mezilidské vztahy EGS 1 - Evropa a svět nás zajímá EGS 2 - Objevujeme Evropu a svět EGS 3 - Jsme Evropané MUV 1 - Kulturní difference MUV 4 – Multikulturalita OSV 2/1 - Poznávání lidí OSV 2/3 - Komunikace

- nábytek, části domu - místa a budovy ve městě, dopravní prostředky - vzhled člověka, oblečení - nakupování -povolání - počasí, příroda Zvuková a grafická podoba jazyka: - vztah mezi grafickou a zvukovou podobou jazyka - spelling - specifická výslovnost některých hlásek - přízvuk slov - intonace ve větě Komunikační situace: - pozdravy a představování - krátké rozhovory o sobě, rodině, bydlení, škole, volném čase, přátelích... dle probíraných témat - zjišťování a vyjádření názoru na daná témata dle probírané slovní zásoby - reakce na prosby a povely - sjednání termínu, dotazy na číselné údaje a čas - telefonování, jednoduchá pozvánka, odpověď na e-mail - přání k narozeninám, Vánocům a Velikonocům - plánování cesty, popis cesty	osvojovaných témat, vzkazy a stručná sdělení. - dokáže vyplnit základní údaje ve formuláři Digitální gramotnost: - při čtení, psaní, poslechu i mluvení využívá uvedené digitální kompetence. - napíše email, vytvoří jednoduchou prezentaci, používá online slovník		
--	---	--	--

5.4 Anglický jazyk II

5.4.1 Obsahové vymezení

Cílem vzdělávání ve vzdělávací oblasti Anglický jazyk je vytvoření a rozvoj nástroje pro komunikaci v nejužívanějším světovém jazyce. Jeho osvojení pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v jejich osobním životě, dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

5.4.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	3	3	3	3	12
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	-	-
celkem	3	3	3	3	12

5.4.3 Formy výuky

Výuka předmětu Anglický jazyk probíhá ve třídách nebo ve specializované jazykové učebně, někdy v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů).

5.4.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

5.4.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- chápe důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

5.4.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem
- zvládá opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

5.4.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce

- využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

5.4.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- v jednoduchých situacích dokáže vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

5.4.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- získal představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- dokáže srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

5.4.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

5.4.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá a využívá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá je při učení; má pojem o digitálním rozhraní, ovládá aplikace určené pro online výuku
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat a při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky a je si vědom dodržování autorských práv
- v digitálním prostředí se orientuje samostatně, pomocí digitálních technologií zvládá vypracovat i prezentovat zadaný úkol

5.4.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.4.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. a 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Gramatika sloveso „být“ v přítomném a v minulém čase -přítomný čas prostý a průběhový „-ing“ forma po „mít rád“ chystat se něco dělat („going to“) „ano/ne“ otázky, otázky s tázacími zájmeny frekvenční příslovce řadové číslovky neurčitá zájmena minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves spojování vět počitatelná a nepočitatelná podstatná jména vyjádření a otázky na množství stupňování přídavných jmen srovnání a porovnání přídavná jména a příslovce Výslovnost různá výslovnost stejné skupiny hlásek stejná výslovnost skupiny stejných hlásek přízvuk slov a vět rytmus vět přízvuk ve frázi výslovnost specifických hlásek Slovní zásoba měsíce v roce, data, narozeniny	Poslech s porozuměním - rozliší různé, předem dané informace ve slyšeném textu - rozliší jednotlivé účastníky rozhovoru podle osobních informací, které o sobě sdělí - rozumí hlavním bodům slyšeného rozhovoru na blízké téma - rozumí tématu slyšeného rozhovoru jiných lidí a rozpozná v něm hledané informace - pracuje s digitálními slovníky a překladači, ovládá základní práci s poslechovým textem v online prostředí, dokáže vyhledat a poslechnout zadaný text - v různých digitálních aplikacích si procvičuje gramatické jevy	ČJ VO Z PŘ SP INF	OSV 2/1 - poznávání lidí OSV 2/3 – komunikace MUV 1 – kulturní difference MUV 2 - lidské vztahy EGS 2 – objevujeme Evropu a svět EVO 4 - vztah člověka k prostředí MEV 5 - fungování a vliv médií ve společnosti
	Mluvení - pojmenuje předměty a jevy, s kterými se běžně setkává - sdělí o sobě jednoduchým způsobem základní informace týkající se rodiny, školy, zájmů a každodenních činností a zeptá se na ně kamaráda - popíše sebe, svou rodinu a kamarády - popíše místo, kde žije a místa, která se mu líbí - zeptá se na datum, čas, množství, cenu a rozměry - vede rozhovor o svých kvalitách a zálibách - stručně vyjádří, co se chystá dělat		
	Čtení s porozuměním		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
domácí povinnosti zvířata prázdniny a cestování jídlo geografické útvary, místa a názvy reálie Velké Británie počasí popisná přídavná jména TV programy Kultura, filmové žánry	- rozumí v čteném textu základním informacím o svých kamarádech, jejich rodině a zájmech - rozumí hlavním bodům krátkého textu na známé téma - rozumí hlavní myšlence komiksového příběhu a vyhledá v textu potřebné informace - rozliší chronologické pořadí dílčích událostí čteného příběhu - najde potřebné informace v jídelníčku, v informačním letáku a v krátkém, jednoduchém, populárně naučném textu		
Komunikační situace krátké rozhovory na běžná témata každodenního života oblíbené a neoblíbené činnosti vyprávění o svém životě hry, kvízy a rébusy popis, vyprávění dramatické ztvárnění příběhu v kavárně/v cukrárně/v restauraci srovnávání, porovnávání záměry, odhodlání	Psaní - sdělí o sobě jednoduchým způsobem základní informace týkající se rodiny, školy, zájmů - popíše místo, kde žije a místa, která se mu líbí, prostředí, kde se pohybuje - popíše sebe, svou rodinu a kamarády - popíše svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti a věci - popíše minulé události běžného i nevšedního charakteru - napíše pozdrav z výletu - v rámci digitálních technologií zvládá napsat jednoduchý text, napsat a poslat email, při online výuce dokáže napsat a odeslat odpověď na zadaný úkol, zvládne jednoduchou prezentaci, procvičuje gramatické jevy v online aplikacích		

5.4.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. a 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Gramatika vyjádření prognóz (will) vyjádření záměru (will) minulý čas průběhový předpřítomný čas prostý měl bych/neměl bych muset – nesmět – nemuset určitý člen v názvech použití určitého a neurčitého členu „někdy“, „nikdy“, „právě“ předpřítomný čas prostý s použitím „od“ nějaké doby a „po“ nějakou dobu musel/mohl/nemohl přítomné příčestí popisující aktuální děj „vidět“ nebo „slyšet“ někoho něco dělat minulý čas a předpřítomný čas v souvětí podmiňovací způsob „já taky“, „já taky ne“ trpný rod Výslovnost přízvuk slova a věty krátké a dlouhé samohlásky	Poslech s porozuměním - rozumí tématu slyšeného rozhovoru jiných lidí a rozpozná v něm hledané informace - rozumí obsahu jednoduššího rozhovoru rodilých mluvčích - rozumí obsahu konfliktního rozhovoru - rozumí obsahu a zápletky rozhovoru několika osob v neobvyklé situaci - rozumí popisu cesty - rozumí hlavní myšlence vyprávění o nevšedních událostech - rozumí obsahu písně a rozliší v textu podobná slova - rozumí slyšenému jednoduchému textu na téma móda a vzhled, životospráva - rozumí slyšenému textu – televizní show - při práci digitálními slovníky a překladači používá kritické myšlení, dokáže určit správný význam překládaného textu - v digitálním prostředí si dokáže upravit, vyselektovat, zpomalit nebo zopakovat slyšený text pro zlepšení porozumění	ČJL VO Z PŘ SP D	OSV 2/2 – mezilidské vztahy OSV 2/3 – komunikace MUV 1 – kulturní difference MUV 2 - lidské vztahy EGS 2 – objevujeme Evropu a svět EVO 4 - vztah člověka k prostředí MEV 5 - fungování a vliv médií ve společnosti
	Mluvení		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
znělé a neznělé souhlásky nevyslovované hlásky výslovnost různých hlásek jako „ə“ intonace slova přízvuk ve větě intonace oznamovacích vět a otázek speciální hlásky různá výslovnost stejných samohlásek přepis výslovnosti souhlásek Slovní zásoba vesmír předpovědi do budoucna bydlení, domy místa ve městě Londýn Kanada, USA, Austrálie zážitky ambice problémy pocity a nálady frázová slovesa pravidla povolání, místa výkonu povolání, činnosti spojené s konkrétním povoláním jídlo, zdravá a nezdravá výživa zdravotní obtíže a jejich léčení části těla móda a oblečení popis země, zvířete, obličeje	- popíše sebe, svou rodinu a kamarády - jednoduchým způsobem popíše prostředí, ve kterém se běžně pohybuje a jevy, se kterými se setkává - popíše minulé události běžného i nevšedního charakteru - zeptá se na cestu a vysvětlí jak se někam dostat - informuje o svých zážitcích a zkušenostech - popíše svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti a věci, mluví o své životosprávě a zdravotním stavu - objedná si jídlo a pití, vyzkouší si a koupí si v obchodě oblečení, domluví se při návštěvě lékaře - mluví o svém budoucím profesním životě - vyjádří lítost - oznámí a reaguje na novinku nebo dobrou zprávu - navrhne činnost, alternativní řešení, nabídne pomoc - účastní se krátké konverzace o tom, co ho zajímá - zeptá se jiných na jejich pocity a dojmy, jednoduše vyjádří, jak se cítí - vyjádří souhlas či nesouhlas s jinými, jednoduše vyjádří svůj názor - pozve někam kamaráda a reaguje na podobné pozvání		MEV 1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
slavní lidé schopnosti, dovednosti, libosti počasí, voda, zvířata hlavní přírodní jevy a útvary Komunikační situace pozvání oblíbené a neoblíbené činnosti vyprávění o svém životě úvahy o podobě života v budoucnosti nabídka pomoci vyslovení záměru dohody a ujednání ptaní se na cestu, popis cesty interview se známou osobou uspořádání textu rady na řešení běžných problémů diskuse o pravidlech inzeráty nabízející práci a brigádu formální dopis přesvědčování v obchodě s oblečením blahopřání deník dávání rady ohledně zdraví a životosprávy u lékaře předpověď počasí vyjádření lítosti ponaučení, rada souhlas s tvrzením reakce na zprávu	Čtení s porozuměním		
	- rozumí v slyšeném i čteném textu základním informacím o lidech, jejich rodině, bydlišti, zájmech a každodenních činnostech - rozumí hlavním bodům a hlavní myšlence krátkého čteného textu týkající se běžného tématu a vyhledá v něm konkrétní informace - rozumí hlavním bodům delšího populárně naučného a krátkého naučného textu na blízké téma - rozumí slyšenému i čtenému popisu cesty rozumí běžným nápisům ve městě - rozumí obsahu a specifickým informacím textů nabízejících práci - rozumí otázkám v osobním dotazníku a odpoví na ně - rozumí čtenému a slyšenému jednoduchému textu na téma móda a vzhled - rozumí krátkému faktickému textu o životosprávě - porozumí obsahu a hlavní myšlence bajky		
	Psaní		
	- popíše svůj každodenní režim, své zájmy, oblíbené i neoblíbené činnosti a věci - popíše minulé události běžného i nevšedního charakteru - napíše stručnou žádost o práci nabízenou v inzerátu - napíše esej o své rodině - napíše stručný popis dne		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
e-mail každodenní výrazy	- podrobně popíše části těla - napíše krátký příběh, ve kterém do detailů popíše scénu - napíše krátký článek do časopisu - napíše krátký, osobní e-mail - pomocí různých digitálních technologií dokáže zpracovat a prezentovat zadaný úkol, zvládá práci s textovým i obrazovým materiálem, upraví a vloží obrázek i text, ovládá změny písma - digitální technologie používá při práci s textem, na jeho rozbor, zaznamenání a uložení, vytváření přehledů, zvládne napsat, upravit a odeslat text na zadané téma - v online prostředí dokáže popisovat a řešit úkoly s učitelem i se spolužáky, zvládne se zaregistrovat a pracovat s online aplikacemi jako umíme to, kahoot, vocabee apod. - procvičuje gramatické jevy v online aplikacích		

5. 5 Ruský jazyk

5.5.1 Obsahové vymezení

Ruský jazyk patří mezi světové jazyky a tvoří základ pro komunikaci ve východní Evropě.

Ruský jazyk napomáhá k pochopení odlišností mezi národy, toleranci a spolupráci na mnoha úrovních.

Seznamuje žáky se slovní zásobou a gramatickými zákonitostmi jazyka, ale také je učí komunikaci a orientaci v běžných životních situacích – představení se, nakupování, cestování, prosba apod.

Prostřednictvím tohoto předmětu se žáci seznamují s reáliemi rusky mluvících zemí a učí se chápat mnohé historické i zeměpisné souvislosti.

5.5.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	-	-
disponibilní h. dotace	-	-	3	3	6
celkem	-	-	3	3	6

5.5.3 Formy výuky

Ruský jazyk se na naší škole vyučuje v jazykové učebně nebo kmenové třídě. Pro výuku ruského jazyka je možné využívat interaktivní tabuli. Je možno také využívat počítačovou učebnu.

5.5.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.5.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává, porovnává, shromažďuje a třídí informace
- používá odbornou terminologii
- snaží se používat získané poznatky v praxi

5.5.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace z různých zdrojů
- je schopen najít chybu, pochopit problém a najít správné řešení
- dokáže si obhájit své rozhodnutí

5.5.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- naslouchá a respektuje názory druhých

- prezentuje různé texty a další materiály v psané i mluvené podobě
- dodržuje pravidla při vzájemné komunikaci

5.5.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- aktivně se účastní skupinového vyučování
- dokáže pomoci druhým a o pomoc požádat
- dodržuje dohodnuté postupy a pravidla
- je veden k zodpovědnosti za své chování

5.5.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje názory druhých, uvědomuje si svá práva i povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- má vlastní představu o geografickém a životním prostředí

5.5.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- dokáže efektivně pracovat
- dbá na bezpečnost práce
- vyhledává a využívá zdroje různých informací

5.5.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.5.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Ruský jazyk jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

5.5.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. a 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Poslech s porozuměním			
Předazbukové období - ruské hlásky odlišné od češtiny - názvy písmen azbuky - intonace otázky - odpověď Azbukové období - ruská abeceda - rozvíjení poslechu s porozuměním - říkadla, pohádky, povídky, písničky - reálie Ruska	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, týkajících se každodenních témat	Z D HV VV F	OSV1/1Rozvoj schopností poznávání EGS 1 Evropa a svět nás zajímá
Mluvení			
- základní výslovnostní návyky - základní gramatické struktury a typy vět (tolerovány jsou elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - výslovnost přízvučných samohlásek - souhlásky š, ž, c, r, tvrdé l - párové souhlásky - větné konstrukce - nepřízvučné a, o - redukce a, o před přízvukem a po něm - nepřízvučné e - jotované písmeno ja - slovesa – přítomný, minulý čas, rozkazovací způsob, zvrtná slovesa	- zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	VO HV VV	EGS 2 Objevujeme Evropu a svět OSV 2/1Poznávání lidí

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- číslovky do 100 - předložkové vazby - větný zápor - přídavná jména, osobní a tázací zájmena - skloňování podstatných jmen Tematické okruhy- slovní zásoba: - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendář (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), - zvířata, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí			OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání OSV2/3 Komunikace
Čtení s porozuměním			
- čtení říkadel, krátkých pohádek - čtení rozhovorů a jednoduchých textů - písničky - čtení komiksů - práce se slovníkem - interaktivní výukové materiály, práce s elektronickým slovníkem, terminologie daného jazyka pro práci s digitálními technologiemi - bezpečnost při práci s online aplikacemi; elektronické formuláře – osobní údaje, vytvoření hesla apod	- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - interaktivní výukové materiály, práce s elektronickým slovníkem, terminologie daného jazyka pro práci s digitálními technologiemi - bezpečnost při práci s online aplikacemi; elektronické formuláře – osobní údaje, vytvoření hesla apod.	ČJ, HV	

5.6 Německý jazyk

5.6.1 Obsahové vymezení

Osvojování cizích jazyků poskytuje základ pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa, pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců. Umožňuje seznámit se s odlišnostmi ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich kultury.

Prohlubuje možnosti porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Osvojování cizích jazyků vede žáka k zvládnutí pravidel mezilidské komunikace, vnímání jazyka jako mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb žáka, ke sdělování názorů, ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu v cizím jazyce.

Společenský evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (reálie zemí studovaného jazyka).

V Německém jazyce jako druhém cizím jazyce směřuje vzdělávání k dosažení úrovně A1:

porozumění každodenním výrazům a základním frázím, používání těchto výrazů a frází představení, kladení jednoduchých otázek, výměna informací osobního rázu, např. místo, kde žiji, přátelé atd. jednoduchý dialog, konverzace

5.6.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	-	-
disponibilní h. dotace	-	-	3	3	6
celkem	-	-	3	3	6

5.6.3 Formy výuky

Výuka předmětu Německý jazyk probíhá většinou ve třídách, někdy ve specializované multimediální učebně, nebo v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů). K dalším formám práce patří odborná exkurze.

5.6.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.6.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- chápe důležitost schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život,
- propojuje probraná témata a jazykové jevy,
- samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v němčině

5.6.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit německy s cizím člověkem
- zvládá opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

5.6.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se v jednoduchých větách
- rozumí různým typům přiměřených textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s internetem, slovníky, odbornou literaturou)
- využívá získané komunikativní dovednosti k navázání kontaktu

5.6.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- v jednoduchých situacích dokáže vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržuje v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracuje v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

5.6.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- získal představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnává je se zvyky našimi
- dokáže srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky

5.6.4.6. Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá při učení digitální zařízení, slovníky, umí si přepnout německou klávesnici nebo použít klávesových zkratk pro německá písmena
- kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci při vytváření projektů, umí použít aplikace potřebné k vytváření projektů

5.6.5. Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Německý jazyk jako druhý cizí jazyk jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

5.6.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. - 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Německý jazyk			
Zvuková a grafická podoba jazyka: základní výslovnostní návyky a jejich upevňování vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov přehlásky slovní a větný přízvuk, větná melodie internacionalismy, písně abeceda přízvukové a nepřízvukové slabiky, přízvuk ve složených slovech Tematické okruhy: osobní údaje, dotazník, rodina číselky, ceny, měna volný čas, záliby, volnočasové aktivity domácí mazlíčci, zvířata hudba, hudební nástroje jazyky a země škola, školní předměty a potřeby, rozvrh hodin, aktivity ve škole, dny v týdnu vlastnosti a vzhled osob a věcí, barvy jídlo a pití povolání domov, bydlení, místnosti v domě, nábytek, domácí práce denní program, čas a časové údaje měsíce, roční období, datum narozeniny, oslavy, pozvánka	Poslech s porozuměním: Rozumí některým známým slovům a jednoduchým větám, které se týkají žáka, rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, mluví-li lidé pomalu a zřetelně. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se probíraných témat. Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně. Čtení s porozuměním: Rozumí některým známým názvům, slovům a jednoduchým větám, například v oznámeních, nápisech, na plakátech nebo v katalozích. Rozumí jednoduchým textům, které se vztahují k probíraným tématům. Vyhledává v nich požadovanou informaci. Používá digitální pomůcky při vyhledávání slovíček a frází, jejich významu a výslovnosti.	ČJ AJ Z VOZ INF HV VV PŘ D	OSV 2/1 - poznávání lidí OSV 2/3 – komunikace VDO 2- Občan, občanská společnost a stát MUV 1 – kulturní difference MUV 2 - lidské vztahy EGS 2 – objevujeme Evropu a svět EVO 4 - vztah člověka k prostředí MEV 5- Fungování a vliv médií ve společnosti

počasí, základní oblékání cestování, doprava, budovy a orientace ve městě, prázdniny Reálie: základní seznámení s německy mluvícími zeměmi, informace o Vídni, Berlíně porovnání zvyků s našimi zvyky Jazykové struktury a gramatika: pořádek slov v německé větě, přímý a nepřímý slovosled sloveso sein, haben pravidelná slovesa způsobová slovesa mögen, können, dürfen, müssen, sloveso möchten některá nepravidelná slovesa (např. sprechen, essen, nehmen, fahren, schlafen....) rozkazovací způsob slovesa s odlučitelnou předponou sloveso werden Präteritum sloves sein a haben Perfektum některých slabých i silných sloves otázky s tázacími zájmeny zápor s nicht/ kein členy určité a neurčité v 1., 3. a 4. p. tykání a vykání množné číslo u některých podst.jmen přídavné jménu v přísudku použití spojek ve větě	Komunikace (konverzace): Dospívá k jednoduchému způsobu konverzace za předpokladu, že protějšek je připraven věci opakovat v pomalejším tempu nebo je vyjádřit jinými slovy a pomůže formulovat to, co se pokouší říci. Postupně se učí klást a zodpovídat jednoduché otázky o bezprostředních záležitostech nebo o známých tématech. Orientuje se v digitálním prostředí, rozlišuje důležité věci pro své potřeby. Používá digitální technologie při procvičování mluvnických jevů. Žák si osvojí probíranou slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích. Souvislý mluvní projev: Dodržuje základní fonetická pravidla. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, své rodině, škole, svém volném čase a další informace týkající se osvojovaných témat. Psaní: Napíše krátké, jednoduché texty týkající se osvojovaných témat, vzkazy a stručná sdělení. Dokáže vyplnit základní údaje ve formuláři. Pracuje s gramatickými přehledy a tabulkami, vyhledává na internetu. Pracuje se slovníkem tištěným i digitálním. Pracuje s digitálními aplikacemi při vytváření prezentací. Při komunikaci s cizinci dbá zásad bezpečnosti komunikace na internetu.		
---	---	--	--

předložky am, im, um v časových údajích některé předložky se 3. a 4. p., Wo? Wohin? číslovky základní a lehké seznámení s řadovými číslovkami přivlastňovací zájmena osobní zájmena v 1., 3. a 4. p. zájmeno man vazba es gibt Komunikační situace: pozdravy a představování krátké rozhovory o sobě, rodině, bydlení, škole... dle probíraných témat každodenního života vyprávění o svém volném čase, o přátelích v kavárně, restauraci – objednávání jídla a pití zjišťování a vyjádření názoru na daná témata dle probírané slovní zásoby reakce na prosby a povely sjednání schůzky, termínu, telefonování, jednoduchá pozvánka, odpověď na e-mail blahopřání k narozeninám, Vánocům a Velikonocům naplánování cesty, popis cesty rozhovory v obchodě, na nádraží, žádost o informaci			
--	--	--	--

II. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

5.7 Matematika I

5.7.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.7.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	4	4	4	4	4	20
disponibilní h. dotace	-	1	1	1	1	4
celkem	4	5	5	5	5	24

5.7.3 Formy výuky

Výuka předmětu Matematika a její aplikace probíhá většinou ve třídách. Někdy se vyučuje v učebně informačních technologií (internet a výukové programy).

5.7.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.7.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (užívá algoritmus pamětných a písemných početních operací, používá matematické vzorce)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (počítá předměty, vytváří soubory prvků, přečte, zapíše, sčítá, odčítá, porovnává, zobrazí daná čísla)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy (užívá matematické znaky a symboly, provádí z paměti i písemně základní početní operace, operuje s termíny, rozvíjí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojuje si nezbytné matematické vzorce a algoritmy, rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů, vytváří si zásobu matematických nástrojů – početních operací, algoritmů, metod řešení úloh – a efektivně využívá osvojeného matematického aparátu)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (porovnává, zaokrouhluje, odhaduje)
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich (řeší matematické oříšky, zapojuje se do soutěží a olympiád)

5.7.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností (provádí z paměti i písemně základní početní operace, porovná je s odhadem, řeší slovní úlohy, pracuje se zlomky, desetinnými čísly, ověřuje prakticky správnost řešení problému a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů)
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (řeší jednoduché a složené slovní úlohy, dojde k výsledku několika způsoby, najde správné řešení, posoudí správnost výsledku, rozvíjí kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů)
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů (řeší praktické slovní úlohy, z běžného života, využívá vlastní zkušenosti, vnímá složitosti reálného světa a jeho porozumění; rozvíjí zkušenosti s matematickým modelováním – matematizací reálných situací, vyhodnocuje matematické modely a hranice jejich použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (řeší slovní úlohy, provádí odhady výsledků – zaokrouhluje, najde správné řešení, provádí rozbor problému a plánu řešení odhadne výsledky, volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnotí správnost výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému)

5.7.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (stručně, přesně a v logickém sledu popíše jednotlivé kroky myšlenkových operací, přesně a stručně se vyjadřuje užíváním matematického jazyka včetně symboliky, provádí rozbor a zápisy při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev)
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje (zapojuje se do diskuse při řešení matematických úloh, obhájí si svůj názor)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s kapesním kalkulátorem, tabulkami, graf)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi (popisuje jednotlivé početní kroky v logickém sledu, popisuje konstrukci jednoduchých obrazců, počítá obvody a obsahy v praktických úkolech)

5.7.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (ve skupině provádí měření základních veličin, výsledky zaznamenává do tabulek a grafů, využívá získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě, rozvíjí spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh, vyjadřujících situace z běžného života a následně využívá získané řešení v praxi; poznává možnosti matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (ve skupině vytváří soubory prvků, třídí je, modeluje, popisuje)
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (při řešení příkladů respektuje názor druhých, rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5.7.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (poskytne spolužákovi účinnou pomoc při práci ve skupině)
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit (aplikuje osvojené početní operace v praktických činnostech)
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (aplikuje osvojené početní operace v praktických činnostech)

5.7.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky (provádí měření fyzikálních veličin, porovnává je s odhadem a skutečností)

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (orientuje se na číselných osách, v tabulkách násobků, využívá tabulek převodů, využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace)

5.7.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledává, sbírá a třídí data i s použitím digitálních technologií; posoudí úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získá či vyhledá v doporučených zdrojích
- čte a sestavuje jednoduché tabulky i za pomoci digitálních technologií a vytváří diagramy
- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejich řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, i s využitím digitálních technologií

5.7.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Environmentální výchova

5.7.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 1. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE		ČJ	OSV 1/1
čísla 0-20 pojmy více, méně +,- do 20 vztahy větší, menší, rovno spoje s přechodem přes desítku kreslené slovní příklady číselná řada - porovnávání čísel	vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje, porovnává, sečítá přirozená čísla a soubory prvků orientuje se na číselné ose a zobrazí čísla na číselné ose užívá lineární uspořádání užívá číselnou osu ke sčítání a odčítání počítá předměty v daném souboru řeší a tvoří úlohy aplikuje a modeluje osvojené početní operace užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti využívá matematické pomůcky rozkládá čísla na desítky a jednotky rozumí pojmům před, za, hned před, hned za řeší a tvoří slovní úlohy - za pomoci učitele provádí zápisy slovních úloh		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		PRV	OSV 1/3 OSV 1/4
- dny, měsíce	vyjmenuje dny v týdnu, měsíce rozezná den, noc, týden měsíc, rok		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- slovní úlohy - posloupnosti, tabulky	- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel i s využitím digitálních technologií		EVO 4
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
- základní geom. útvary - geometrická tělesa	- pojmenuje a nakreslí základní rovinné obrazce (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) pozná základní geometrická tělesa krychle, kvádr, koule, válec	PČ	OSV 1/5

5.7.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 2. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
- sčítání a odčítání do 20 bez a s přechodem přes desítku - zápis a čtení čísel do 100 - číselná osa - porovnávání čísel - zaokrouhlování - sčítání a odčítání - násobení do 50 - početní operace	- sčítá a odčítá přirozená čísla do 20 - řeší příklady s jednou závorkou - počítá z paměti - rozkládá čísla - dopočítává - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 - vytváří soubory s daným počtem prvků - orientuje se na číselné ose, zobrazí číslo na číselné ose - užívá lineární uspořádání - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zaokrouhluje čísla na desítky - sčítá a odčítá bez a s přechodem desítky do 100 - příklady zapisuje i počítá z paměti - provádí zkoušky správnosti výpočtu - při manipulační činnosti se soubory různých předmětů se seznámí s násobením a dělením - osvojí si řady násobků daných čísel - provádí operace násobení a dělení s čísly 0 - 5 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	ČJ	OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ZÁVISLOSTI, PRÁCE S DATY			
- dny, měsíce - určování hodin a minut na ručičkových i digitálních hodinách - slovní úlohy - posloupnosti, tabulky	- orientuje se v základních jednotkách času - odhaduje časové úseky - sleduje jednoduché závislosti na čase i s využitím digitálních technologií - čte s porozuměním slovní úlohy - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace -doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	PRV TV	OSV 1/4 Psychohygiena
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
- bod, čára, přímka, úsečka - rovinné geometrické tvary - jednoduchá tělesa	- chápe rozdíl mezi kreslením a rýsováním - zná pojem bod, čára, přímka, úsečka - rozezná a kreslí rovné, lomené a křivé čáry - chápe rozdíl mezi úsečkou a přímkou - porovná úsečky podle velikosti - pozná a modeluje čtverec, obdélník, kruh a trojúhelník a vyhledává je ve svém okolí - rozezná, pojmenuje a vymodeluje jednoduchá tělesa – krychli, kvádr, kouli, válec, jehlan a kužel - vyhledává tělesa ve svém okolí	PČ VV	OSV 1/5 Kreativita

5.7.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ČÍSLA A POČETNÍ OPERACE			
- čísla 0-1000 - +,- do 1000 - vztahy větší, menší, rovno - slovní úlohy na písemné sčítání a odčítání - přirozená čísla v oboru do tisíce - násobení a dělení v oboru násobilky - pamětného násobení a dělení mimo obor násobilky - dělení se zbytkem - zaokrouhlování - sčítání a odčítání dvojciferných čísel z paměti - písemné sčítání dvojciferných čísel - rozklad čísel na desítky a jednotky - sčítání a odčítání dvojciferných čísel z paměti - početní operace - počítání se závorkami - číselná osa - porovnávání čísel	- sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 z paměti a písemně - orientuje se na čís. ose - aplikuje a modeluje osvojené početní operace - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - používá matematické symboly - násobí 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 - dělí v oboru násobílek - určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých příkladech - používá závorky - zaokrouhluje čísla na desítky a stovky - poznává čísla do 1000 na základě názoru - čte, zapisuje čísla do 1000 - počítá po stovkách, desítkách, jednotkách - počítá předměty v daném souboru - řeší a sestaví jednoduché slovní úlohy i s využitím digitálních technologií - rozkládá čísla na stovky, desítky a jednotky - vyhledá, porovná a zapíše číslo na číselné ose - užívá lineární uspořádání - znázorňuje čísla na číselné ose - porovnává čísla v daném souboru - zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	ČJ	OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
- jednotky času - slovní úlohy - grafy, data, tabulky	- zná jednotky času - orientuje se v čase - provádí jednoduché převody - čte s porozuměním slovní úlohy - řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje oslovené početní operace - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - pracuje s tabulkami i s využitím digitálních technologií - popisuje jednoduché závislosti z praktického života	PRV TV	OSV 1/3 Seberegulace a sebeorganizace OSV1/4 Psychohygiena
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
- bod, úsečka, polopřímka, přímka - porovnávání, střed úsečky, shodné úsečky - základní geom. útvary v rovině - kružnice - geometrické obrazce - trojúhelník, čtverec, obdélník - rovnoběžky, různoběžky - rovinné geometrické obrazce - jednotky délky, objemu, času a hmotnosti - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - souměrné útvary - základní útvary v prostoru	- pozná, pojmenuje a vymodeluje a popíše základní geom. útvary v rovině - rýsuje rovinné útvary ve čtvercové síti - rozlišuje kružnici a kruh - rýsuje kružnici daného průměru - rýsuje přímku, vyznačí polopřímku, rozezná polopřímky opačné - vyznačí rovnoběžky a různoběžky ve čtvercové síti, vyznačí průsečík různoběžek - narýsuje trojúhelník pomocí pravítka a kružítka - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa. - nachází v prostoru jejich prezentaci	PČ VV	OSV 1/5 Kreativita

5.7.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 4. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
Přirozená čísla do 10 000 -zápis čísel -číselná osa -zaokrouhlování -početní výkony s přirozenými čísly	- poznává jednotlivá čísla na základě názoru - počítá do 10 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících - čte, píše a umí zobrazit čísla na číselné ose - porovnává čísla a řeší příslušné nerovnice - používá pojmy před, za, hned před, hned za - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce - provádí odhady - pamětně i písemně sčítá a odčítá. - pamětně násobí a dělí čísla jednociferným číslem. - násobí a dělí desítkou a stovkou. - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem. - písemně dělí jednociferným dělitelem - využívá komutativnost a asociativnost - provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - řeší jednoduché příklady se závorkami i s využitím digitálních technologií	ČJ AJ	OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání
Přirozená čísla 0 – 1 000 000 -zápis čísel -číselná osa -zaokrouhlování -zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě -početní výkony s přirozenými čísly -slovní úlohy	- počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících a tisících - seznámí se s čísly do 1 000 000. - porovnává čísla. Dovede zobrazit čísla na číselné ose - zaokrouhluje čísla na desetitisíce, tisíce, sta a desítky - rozkládá čísla v desítkové soustavě		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	- písemně sčítá a odčítá. - sčítá alespoň 3 čísla. - používá komutativnost v řešení početních operací. - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem. - písemně dělí jednociferným dělitelem. - pamětně násobí a dělí čísla 10 a 100 - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy o n-více (n-méně), n-krát více (n-krát méně)		
Zlomky - celek, část, zlomek	- seznámí se s pojmem zlomek - názorně vyznačí polovinu a čtvrtinu celku - pojmenuje jednotlivé části zlomku. - zapíše a přečte zlomek		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
- tabulky - diagramy - práce s daty v elektronické podobě	- vyhledává a třídí data - doplní údaje, které chybí v tabulce za použití digitálních technologií - využije pro uspořádání získaných dat tabulku - za pomoci digitálních technologií vytváří diagramy - sestavuje jednoduché tabulky u přímé úměrnosti - načrtne diagramy venkovních teplot	PŘ	OSV 2/4 Kooperace a kompetice EGS 1 Evropa a svět nás zajímá
- jednotky délky, hmotnosti, času a objemu	- pracuje s jednotkami - provádí jednoduché převody jednotek	VL TV PŘ	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie v rovině a prostoru		PČ VV ČJ	
- rovnoběžky, různoběžky, -kolmice, kružnice, kruh, průsečík - trojúhelník - obdélník a čtverec - osa souměrnosti - souměrné útvary - obvod trojúhelníku, obdélníku a čtverce	- určí vzájemnou polohu dvou přímek v rovině - narýsuje rovnoběžku s danou přímkou, kolmici k dané přímce pomocí trojúhelníku s ryskou - vyznačí průsečík kolmic - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem - bezpečně pozná kruh a kružnici - pozná a sestrojí trojúhelník pravoúhlý - pozná rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - seznámí se s trojúhelníkovou nerovností - rýsuje obdélník a čtverec - určí osu souměrnosti útvaru modelováním, překládáním. - rozpozná ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - seznámí se s obvodem trojúhelníku, obdélníku a čtverce		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			OSV 1/5 Kreativita
- slovní úlohy - číselné obrázkové řady	- řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky - pokouší se řešit zajímavé matematické hry		

5.7.10 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
- přirozená čísla do 1 000 000 - číselná osa - zaokrouhlování - rovnice, nerovnice - zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti - pořadí výpočtů - písemné algoritmy násobení - kontrola a odhady výpočtů - slovní úlohy - aritmetický průměr	- používá přirozená čísla do 1 000 000 k modelování reálných situací - čte a zapisuje čísla do 1 000 000 - seznamuje se s čísly, která jsou větší než 1 000 000 - porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose - zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, stovky a desítky - řeší jednoduché rovnice a nerovnice - zapisuje přirozená čísla v požadovaném tvaru v desítkové soustavě - procvičuje a upevňuje početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 - seznamuje se s početními operacemi přes milion. - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (čísla mají nejvýše 2 číslice různé od 0) - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně odčítá dvě přirozená čísla. - pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých příkladech - násobí a dělí 10, 100 a 1000 - používá zákony asociativní, komutativní pro sčítání a násobení. - rozezná přednost v pořadí výpočtů - písemně násobí trojčíferným činitelem	ČJ	OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	- písemně dělí jednociferným a dvojciferným dělitelem (včetně dělení se zbytkem) - samostatně provádí odhady a kontroly výpočtů - řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu, dvěma nebo třem výpočtům s přirozenými čísly i s využitím digitálních technologií - seznámí se s aritmetickým průměrem na slovních úlohách		
- zlomky - polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina	- modeluje a určí část celku, zapíše a přečte zlomek - vyznačí polovinu, třetinu, čtvrtinu, pětinu a desetinu - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		
- desetinná čísla - základní poznatky	- zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin - zobrazí dané desetinné číslo na číselné ose - sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin - násobí a dělí desetinná čísla 10, 100		
- celá čísla	- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Závislosti, vztahy a práce s daty			
- tabulky, diagramy - grafy a soustava souřadnic - práce s daty v elektronické podobě	- doplňuje řady čísel a tabulky, vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - doplní údaje, které chybí v tabulce za použití digitálních technologií - využije pro uspořádání získaných dat tabulku - za pomoci digitálních technologií vytváří diagramy - sestavuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic	VL TV PŘ	OSV 2/4 Kooperace a kompetice EGS 1 Evropa a svět nás zajímá

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie v rovině a prostoru		PČ VV ČJ	
- jednoduché konstrukce - souměrné útvary - výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce - jednotky obsahu - grafický součet a rozdíl úseček - tělesa	- znázorní a narýsuje základní rovinné obrazce; užívá jednoduché konstrukce - sestrojí rovnoběžky a kolmice - znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary, určí osu souměrnosti - překládáním papíru - prohlubuje se znalost učiva, počítá obvod a obsah obdélníku a čtverce - převádí jednotky obsahu mm², cm², dm², m², a, ha, km², - řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce - sčítá a odčítá graficky úsečky - bezpečně pozná kvádr, krychli, jehlan, kouli, kužel a válec		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			OSV 1/5 Kreativita
- slovní úlohy - číselné obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	- řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky, i s využitím digitálních technologií - letopočty, výpočty doby minulé a současné - sestavování, řešení - odhady		

5.8 Matematika II

5.8.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.8.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	3	4	4	4	15
disponibilní h. dotace	1	1	1	1	4
celkem	4	5	5	5	19

5.8.3 Formy výuky

Výuka předmětu Matematika a její aplikace probíhá většinou ve třídách, někdy ve specializované multimediální učebně, v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů). K dalším formám práce patří odborné exkurze. Možná je i výuka v altánku na školní zahradě.

5.8.4 Klíčové kompetence

5.8.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (rozvíjí paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

5.8.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrozumnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností (rozvíjí kombinatorické a logické myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů).
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy (provádí rozbor problému a plánu řešení, odhaduje výsledky, volí správné postupy k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému)
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů (využívá matematických poznatků a dovedností – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace)

5.8.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu (přesně a stručně se vyjadřuje matematickým jazykem včetně symboliky, provádí rozbor a zápisy při řešení úloh a zdokonaluje se v grafickém projevu)

5.8.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozvíjí spolupráci při řešení problémových úloh a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využívá získané řešení v praxi, poznává možnosti matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, spolupracuje ve skupině
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (zapojuje se do diskuze o matematických problémech)

5.8.4.5 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně matematické pomůcky a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, rozvíjí vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- vnímá složitosti reálného světa a jeho porozumění – matematizuje reálné situace, poznává, že realita je složitější než její matematický model, že jedna situace může být vyjádřena různými modely

5.8.4.6 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá prostředky digitálních technologií k zápisu matematických rovnic a výrazů v prostředí textového procesoru
- vytváří jednoduché vzorce v tabulkovém procesoru
- využívá funkce tabulkového procesoru zaokrouhlování desetinných čísel
- využívá tabulkového procesoru k organizaci dat a zjišťování vlastností souboru
- používá digitální prostředí pro manipulaci s rovinnými i prostorovými útvary
- využívá dynamického geometrického softwaru k vyšetření průběhu funkcí
- pomocí digitálního prostředí aplikuje své získané znalosti a dovednosti na souboru online cvičení
- aplikuje a ověřuje své získané znalosti a dovednosti pomocí různých matematických aplikací

5.8.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Matematika jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.8.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Shrnutí učiva z 1. – 5. ročníku			
- přirozená č. a jejich znázornění, zápisy přirozených č. - porovnávání čísel podle velikosti - zaokrouhlování přirozených č. - sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených č. - zlomky a znázorňování zlomku - desetinná č. a jejich znázornění, sčítání a odčítání desetinných č. - rozeznávání a rýsování základních rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice) - rozeznávání základních útvarů v prostoru (kvádr, krychle) - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku a mnohoúhelníku - výpočet povrchu kváдру a krychle - řešení slovních úloh vedoucích k výpočtům obvodů a obsahů obdélníku a čtverce	- znázorňuje přirozená č. - rozeznává <, >, = - porovnává č. podle velikosti - zaokrouhluje přirozená č. - sčítá, odčítá, násobí a dělí přirozená č. - znázorňuje zlomky a desetinná č. na číselné ose. - sčítá a odčítá desetinná č. - rozeznává a rýsuje rovinné útvary - popisuje vrcholy a strany obdélníku a čtverce, rýsuje obdélník a čtverec - rozezná prostorové útvary: krychli, kvádr - počítá obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku a mnohoúhelníku - počítá povrch krychle a kváдру - řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obvodů a obsahů obdélníku a čtverce		
Číslo a proměnná – dělitelnost přirozených čísel			
- prvočíslo - číslo složené - násobek - dělitel - kritéria dělitelnosti - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel	- rozeznává prvočísla a čísla složená - určuje násobky a dělitele - vyjmenuje kritéria dělitelnosti - určuje nejmenší společný násobek - určuje největšího společného dělitele	F	

Učivo		Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy
Geometrie - rovinné útvary			
-přímka, polopř., úsečka (rozdíly) - úhel (velikost úhlů, měření úhlů, druhy úhlů, sčítání a odčítání úhlů, násobení a dělení úhlů dvěma, vedlejší a vrcholové úhly, souhlasné a střídavé úhly) - množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu) - shodnost - osová souměrnost - středová souměrnost	- charakterizuje a třídí rovinné útvary (přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník) - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - rýsuje osu úsečky a osu úhlu sestaví podle schématu - určí shodné geometrické útvary (shodnost trojúhelníků) - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti a středové souměrnosti - určí osově a středově souměrný útvar - využívá digitální prostředí pro manipulaci s rovinnými útvary		EVO 2- Základní podmínky života.
Číslo a proměnná – desetinná čísla			
- porovnávání - zaokrouhlování - početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení 10, 100, 1000) - početní operace (násobení a dělení des. č. přir. č., násobení a dělení des. č. des. č.) - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě	- porovnává, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - provádí početní operace s des. č. (sčítání, odčítání, násobení a dělení 10, 100, 1000) - provádí početní operace s des. č. (násobení a dělení des. č. přir. č., násobení a dělení des. č. des. č.) - využívá kalkulátor - vytváří jednoduché vzorce v tabulkovém procesoru, využívá v něm funkce zaokrouhlování desetinných čísel	F, CH	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	
Geometrie – prostorové útvary			
- kvádr (zobrazení, výpočet povrchu a objemu) - krychle (zobrazení, výpočet povrchu a objemu)	- určí a charakterizuje prostorové útvary (kvádr, krychle) - načrtne a sestrojí kvádr a krychli - odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle - využívá digitální prostředí geometrického softwaru pro manipulaci s geometrickými útvary	F, CH	OSV 3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5.8.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování učiva ze 6. ročníku		F	
- dělitelnost přirozených čísel - desetinná čísla - úhel a jeho velikost - trojúhelník - kvádr, krychle - osová a středová souměrnost	- určí spol. násobky a dělitele - provádí početní operace s des. č. - rýsuje úhly a určuje jejich velikosti - určuje a charakterizuje zákl. rovinné a prostorové útvary - načrtne a sestrojí obraz rov. útv. ve stř. a osově souměrnosti		
Číslo a proměnná - zlomky		F	VDO 4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.
krácení a rozšiřování, porovnávání, smíšená č. - početní operace (sčítání, odčítání násobení, dělení, des. č., složené zlomky) - slovní úlohy na početní výkony se zlomky	- provádí početní operace se zlomky (krácení, rozšiřování, porovnávání, smíšená č., - provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení, dělení, převod na des. č.) - řeší slovní úlohy na početní výkony se zlomky		
Číslo a proměnná – celá čísla, racionální čísla		F	
- čísla navzájem opačná - číselná osa - početní operace (porovnávání, sčítání, odčítání, násobení, dělení) - početní operace s racionálními čísly (porovnávání, sčítání, odčítání, násobení, dělení)	- určuje čísla navzájem opačná - orientuje se na číselné ose - provádí početní operace s celými čísly (porovnávání, sčítání, odčítání, násobení, dělení) - provádí početní operace s rac. č. (porovnávání, sčítání, odčítání, násobení, dělení)		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie v rovině a v prostoru			
- čtyřúhelník (lichoběžník a rovnoběžník – zákl. pojmy) - obsah a obvod trojúhelníku - kolmý hranol (zákl. pojmy, povrch a objem) - shodná zobrazení v rovině (osová souměrnost, středová souměrnost, posunutí, otáčení)	- načrtne a sestrojí rovinné útvary - charakterizuje rovinné útvary - vypočítá obvod a obsah trojúhelníku - charakterizuje kolmý hranol - vypočítá povrch a objem tělesa	F	
Číslo a proměnná - poměr			
- poměr (převrácený poměr, změna v daném poměru) - měřítko (měřítko plánu a mapy) - přímá a nepřímá úměrnost - úměra - trojčlenka	- užívá vyjádření vztahu celek – část poměrem - řeší situace vyjádřené poměrem - pracuje s měřítky map a plánů určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou a grafem - modeluje a vyšetřuje průběh funkce (přímé a nepřímé úměrnosti) za pomoci dynamického geometrického softwaru - řeší úlohy úměrou a trojčlenkou	F, Z, SP, INF	EGS 1- Objevujeme Evropu a svět
Číslo a proměnná - procenta			
- procento - promile - základ - procentová část - počet procent - jednoduché úrokování	- řeší aplikační úlohy na procenta	F, SP, INF, PŘ	MUV 3 - Etnický původ

5.8.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování učiva ze 7. ročníku			
- zlomky - celá č. - racionální č. - poměr - procenta - čtyřúhelníky - hranoly	- provádí početní operace se zlomky, celými č., racionálními č. (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - řeší situace vyjádřené poměrem - řeší aplikační úlohy na procenta - charakterizuje a sestrojí čtyřúhelníky, vypočítá povrch a objem tělesa	F	
Číslo a proměnná - mocniny a odmocniny, Pythagorova věta			
- druhá mocnina - druhá odmocnina - Pythagorova věta (výpočet délek stran pravoúhlého trojúhelníku, užití Pyth. věty) - mocniny s přirozenými mocniteli a operace s nimi (sčítání, odčítání, násobení, dělení, rozvinutý zápis č. v desítkové soustavě)	- určuje druhou mocninu a odmocninu - užívá k řešení geometrických úloh Pythagorovu větu - provádí početní operace s mocninami s přirozenými mocniteli (sčítání, odčítání, násobení, dělení)	F	
Číslo a proměnná - výrazy			
- číselný výraz a jeho hodnota, - proměnná - výrazy s proměnnými - jednočleny, mnohočleny (sčítání, odčítání, násobení, dělení, úpravy na součiny)	- určí hodnotu výrazu - používá prostředí textového procesoru k zápisu výrazů - sčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	F	

Učivo		Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy
Geometrie v rovině a v prostoru		F	MEV7-práce v realizačním týmu
- kružnice, kruh (zákl. pojmy, vzájem. poloha kružnice a přímky, Thaletova věta, vzájem. poloha dvou kružnic, délka kružnice, obsah kruhu, kružnicový oblouk, kruhová výseč) - rotační válec (zákl. pojmy, povrch a objem)	- charakterizuje rovinné útvary (kružnici, kruh) - vypočítá povrch a objem tělesa - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky, dvou kružnic		
Číslo a proměnná - rovnice		F, CH	
- lineární rovnice (rovnost, lin. rovnice s jednou neznámou, slovní úlohy, výpočet neznámé ze vzorce)	- řeší lineární rovnice		
Geometrie – konstrukční úlohy		F	
- množiny všech bodů dané vlastnosti - trojúhelník (konstrukce, ve kterých je mezi danými prvky výška či těžnice) - čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník)	- řeší konstrukční úlohy		
Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti a data		F, INF	
- příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, - nákresy - schémata - graf - tabulky - četnost znaku - aritmetický průměr	- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - využívá tabulkového procesoru k organizaci dat, zjišťování vlastností souboru a k vytvoření jednoduchých grafů		

5.8.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování učiva z 8. ročníku			
- Pythagorova věta - mocniny - výrazy - lineární rovnice - závislosti a data	- provádí početní operace s mocninami s přirozenými mocniteli (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - užívá k řešení geometrických úloh Pythagorovu větu - sčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - řeší lineární rovnice- charakterizuje rovinné útvary (kružnici, kruh) - vypočítá povrch a objem tělesa - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky, 2 kružnic		
Číslo a proměnná - výrazy			
- lomený výraz - početní výkony s lomenými výrazy - složené lomené výrazy	- provádí početní operace s lomenými výrazy (sčítání, odčítání, násobení, dělení)		
Číslo a proměnná – rovnice			
- lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli- soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou rovnic se dvěma neznámými - grafické řešení soustav dvou rovnic se dvěma neznámými	- řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli- řeší soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými- řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou rovnic se dvěma neznámými - řeší graficky soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými	F	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Geometrie v rovině a v prostoru		F	
- podobnost (pod. geom. útvarů v rovině, pod. trojúhelníků, dělení úseček v daném poměru)- jehlan - rotační kužel - koule	- užívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků- určuje a charakterizuje zákl. prostorové útvary - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
Číslo a proměnná - procenta			
- jednoduché úrokování - složené úrokování	- řeší aplikační úlohy na jednoduché a složené úrokování - při řešení aplikačních úloh na jednoduché a složené úrokování využívá prostředí tabulkového procesoru		
Závislosti, vztahy a práce s daty - funkce		F, INF	
- graf funkce - lineární funkce - nepřímá úměrnost - kvadratická funkce	- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - modeluje a vyšetřuje průběh funkce za pomoci dynamického geometrického softwaru		

III. Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů.

Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

5.9 Informatika

5.9.1 Obsahové a organizační vymezení

Výuka předmětu Informatika probíhá v počítačové učebně s připojením k internetu a ve třídách. K dalším formám práce patří odborné exkurze, samostatná práce, práce ve skupinách, ve dvojicích, diskuse, problémová výuka. Některá témata probíhají bez počítače.

Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. Ve výuce se používají robotické pomůcky.

5.9.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	1	1	1	1	1	1	2 + 4
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
celkem	-	-	-	1	1	1	1	1	1	6

5.9.3. Výchovné a vzdělávací strategie

5.9.3.1 Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

5.9.3.2 Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- využívá algoritmické myšlení, využívá základní aplikace pro práci s informacemi
- prezentuje výsledky své práce
- samostatně pracuje na projektech

5.9.3.3 Kompetence komunikativní

- formuluje svůj požadavek, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- porovnává informace a poznatky z většího množství alternativních inf. zdrojů, pracuje s textem

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

5.9.3.4 Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- spolupracuje na zadaných úkolech
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

5.9.3.5 Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- má odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využití software

5.9.3.6 Kompetence pracovní

- využívá znalosti a zkušenosti získané v této vzdělávací oblasti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- ovládá obsluhu PC a jeho přídatných zařízení, dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

5.9.3.7 Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5.9.4. Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Informatika jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Mediální výchova

5.9.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 4. a 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Digitální technologie		ČJ	MEV 3 - Stavba mediálních sdělení MEV 4 - Vnímání autora mediálních sdělení MEV 6 – Tvorba mediálního sdělení MEV 7 – Práce v realizačním týmu
Digitální zařízení Ovládání myši Ovládání aplikací Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání dat, otevírání souborů Práce se soubory Sdílení dat, cloud Pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními	- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi - edituje digitální text, vytvoří obrázek - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - orientuje se ve struktuře složek - dokáže vytvořit složku, přejmenovat, zkopírovat, přesunout a odstranit složku nebo soubor - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím		
Data, informace a modelování		VV	OSV 1/5 - Kreativita
Piktogramy, emodži Kód Kódování informací a obrázků Data, druhy dat, model	- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Informační systémy		ČJ, M	
Systém, struktura, prvky, vztahy Doplňování tabulky, řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data - pracuje s texty, obrázky a tabulkami - umístí data správně do tabulky		
Algoritmizace a programování		AJ	OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur Ladění, hledání chyb Ovládání pohybu postav Modifikace programu Čtení programu Programovací projekt	- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		

5.9.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Digitální technologie			
Pojmy: hardware a software Operační systémy Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Počítačové sítě Fungování a služby internetu, e-mail, Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva Postup při řešení problému s digitálním zařízením	- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače		OSV 2/1 – Poznávání lidí
Data, informace a modelování			
Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet	- navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů	VV	OSV 1/5 - Kreativita

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Informační systémy		M	OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Informační systém ve škole, uživatelé, činnosti, práva Účel informačních systémů a jejich role ve společnosti Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - získá z dat informace, interpretuje data; odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat - navrhne a vytvoří tabulku pro evidenci dat - při evidenci dat sleduje dodržování stanovených pravidel a postupů, hodnotí fungování evidence, opraví chyby, případně navrhne vylepšení		
Algoritmizace a programování		AJ VL TV	OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Vytvoření programu Opakování Podprogramy	- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby		

5.9.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Data, informace a modelování			
Standardizovaná schémata a modely Modely Paralelní činnost	- vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a ve vlastním modelu chybu opraví - porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku	M, Z	OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Modelování pomocí grafů a schémat			
Kostra grafu Orientované grafy Ohodnocené grafy	- situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat - pomocí orientovaných grafů řeší problémy	M	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Algoritmizace a programování		AJ	OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Vytvoření programu Opakování Podprogramy Podmínky a jejich splnění	- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - upraví daný algoritmus pro jiné problémy, ověří správnost postupu navrženého i někým jiným, najde a opraví v něm případnou chybu - navrhne různé algoritmy pro řešení problému; vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní		
Programování – vlastní bloky a opakování			
Vlastní bloky Opakování bloků Sestavení scénáře Opakování příkazů Kombinace procedur	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program za konkrétním účelem - program vyzkouší a opraví v něm případné chyby - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - používá opakování		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Programování – podmínky, postavy a události			
Úvod do programování, vytvoření scénáře Vlastní bloky, podmínky Souřadnice, parametry, proměnné Objekty a komunikace mezi nimi Prostředí programu, scéna, postava	- používá opakování - používá události k paralelnímu spouštění podprogramů - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému		

5.9.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Algoritmizace a programování			
Blokově orientované programy Podprogramy s parametry Grafický výstup	- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - upraví daný algoritmus pro jiné problémy, ověří správnost postupu navrženého i někým jiným, najde a opraví v něm případnou chybu - navrhne různé algoritmy pro řešení problému; vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program za konkrétním účelem; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby - používá opakování, větvení programu, proměnné, podprogramy s parametry; používá události k paralelnímu spouštění podprogramů		OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Programování – větvení, parametry a proměnné			
Větvení programu Souřadnice Proměnné Rozhodování	- po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav, používá parametry v blocích, - diskutuje různé programy pro řešení problému - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Informační systémy		M	
Tabulkový procesor Práce se vzorci v tabulkách a grafy Práce s daty v tabulkovém procesoru Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat	- využívá při práci i s nečíselnými daty v tabulce vzorce a funkce - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - připiše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)		
Hromadné zpracování dat			
Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	- vyhledává, vkládá, upravuje data přes uživatelské rozhraní; řadí a filtruje záznamy v tabulce - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat - ověřuje vlastní hypotézy na velkých souborech dat		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Programování robotické stavebnice			
Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu	- podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		OSV 1/5 - Kreativita
Programování hardwarové desky			
Sestavení programu a oživení robota Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Orientace a pohyb robota v prostoru Konektivita robota Připojení a ovládání externích zařízení	- sestaví program a otestuje jej - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji - používá opakování, rozhodování, proměnné - ovládá výstupní zařízení - používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu - připojí další zařízení, které ovládá - vyřeší problém naprogramováním		

5.9.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Algoritmizace a programování			
Pohyb v souřadnicích Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Grafický software Import a editace, podmínky Animace	- upraví daný algoritmus pro jiné problémy, ověří správnost postupu navrženého i někým jiným, najde a opraví v něm případnou chybu - navrhne různé algoritmy pro řešení problému; vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků		OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Programovací projekty			
Programovací projekt Popsání problému Návrh postupu Plán realizace programovacího projektu Testování, odladění, odstranění chyb	- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - vytváří program s ohledem na jeho možné důsledky a odpovědností za ně - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Digitální technologie			
Funkce počítače Operační systémy Mobilní systémy Periferie Paměťová zařízení	- popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením		
Hardware a software			
Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - na příkladu ukáže, jaké důsledky má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z jejího/jeho okolí, které považuje za inovativní - diskutuje fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Sítě a bezpečnost			MEV 1 – Kritické vnímání mediálních sdělení MEV 2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MEV 3 - Stavba mediálních sdělení MEV 4 - Vnímání autora mediálních sdělení MEV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti MEV 6 – Tvorba mediálního sdělení MEV 7 – Práce v realizačním týmu
Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	- uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky; vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - diskutuje o cílech a metodách hackerů		
Digitální identita			
Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata) Sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	- popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení; dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat - se znalostí principů digitální stopy a fungování sociálních sítí utváří svoji digitální identitu - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje, co všechno vytváří její/jeho digitální stopu		

IV. *Člověk a jeho svět*

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti **Člověk a jeho svět** rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** se na ZŠ a MŠ T. G. Masaryka Drásov, příspěvková organizace realizuje ve vyučovacích předmětech **Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda**.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru **Člověk a jeho svět** získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

5.10 Prvouka

5.10.1 Obsahové vymezení

Předmět **Prvouka** v sobě zahrnuje všech pět tematických okruhů ze vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**. V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, žáci získávají základní dovednosti orientace v prostředí, které je bezprostředně obklopuje. V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** se žáci seznamují s mezilidskými vztahy a společností. Tematický okruh **Lidé a čas** poskytuje orientaci v čase. Tematický okruh **Rozmanitost přírody** se zabývá pozorovatelnými jevy v přírodě. Tematický okruh **Člověk a jeho zdraví** nabízí dovednosti a vědomosti o hygieně, ochraně zdraví svého i ostatních a prevenci nežádoucích jevů.

Na předmět prvouka po třetím ročníku navazují předměty **Přírodověda a Vlastivěda**, které rozvíjí již zmiňované tematické okruhy.

5.10.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	2	2	1	-	-	5
disponibilní h. dotace	-	-	1	-	-	1
celkem	2	2	2	-	-	6

5.10.3 Formy výuky

Výuka předmětu Prvouka probíhá většinou ve třídách s využitím digitálních technologií, jsou zařazovány vycházky a pozorování v přírodě. Možná je i výuka na školní zahradě.

5.10.4 Klíčové kompetence:

5.10.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (znaky přírody v různých ročních obdobích, využívá časové údaje, popisuje činnosti, které provádí ráno, odpoledne, večer, orientuje se ve světě informací, chápe časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních památek)
- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy (rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenuje pozorované skutečnosti)

5.10.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické postupy.

5.10.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje (samostatně a sebevědomě vystupuje, jedná efektivně, bezproblémově, bezkonfliktně komunikuje v méně běžných situacích)

5.10.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samotný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí)

- Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (orientuje se v místě bydliště, v prostředí školy, výtvarně zpracuje prostředí domova, provádí pokusy – voda, vzduch)

5.11.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí (povypráví o režimu dne, popíše polohu obce, hygienické a bezpečnostní návyky, první pomoc, pravidla silničního provozu, zdravou stravu, situace hromadného ohrožení, pozná a chápe rozdíly mezi lidmi, chová se kulturně a tolerantně, jedná na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, plnění povinností a společných úkolů, poznává podstatu zdraví i příčin nemocí, upevňuje si preventivní chování, účelně se rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých)
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (vytváří si ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně)

5.10.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky (provádí jednoduché pokusy, třídí látky, určuje skupenství, užívá základní jednotky, vytváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, pozná podstatu zdraví i příčinu nemoci, upevňuje své preventivní chování, účelně se rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti)
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (objevuje, poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by mohl v budoucnu uspět)

5.10.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- Podílí se na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi.
- Při využívání digitálních technologií si uvědomuje a dodržuje pravidla chování v online prostředí.
- Zvládá řešit modelové situace, které umožňují uvědomit si, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje. Má povědomí o existenci digitální stopy v online prostředí a o obtížnosti jejího odstranění.
- Má povědomí o dodržování autorských práv při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních a společných projektech.

- Využívá digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu a výsledku jednoduchých pokusů, online aplikace při pozorování přírody.
- Zná zdravotní rizika dlouhodobého využívání digitálních technologií, je si vědom nutnosti zařazení pravidelných relaxačních činností.
- Vhodně využívá digitální mapy a navigaci (3D prohlídky muzeí a pamětihodností)

5.10.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Prvouka jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

5.10.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 1. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		ČJ AJ	
- škola, bezpečná cesta do školy - prostředí školy - činnosti ve škole - domov - orientace v místě bydliště - obec a její části	- popíše a zvládne cestu do školy - pozná základní dopravní značky a světelné signály - zná název školy - umí rozlišit čas k práci a k odpočinku (ve školním prostředí hodina, přestávka) - určí profese ve školním prostředí - umí si připravit pomůcky, udržovat pořádek ve svých věcech a uspořádat si pracovní místo - umí říct adresu svého bydliště a ví, že nemá sdělovat tyto informace cizím lidem - zná jméno obce, kde žije (kam chodí do školy) a okolních obcí		
LIDÉ KOLEM NÁS		ČJ AJ	OSV 2/1 - Poznávání lidí
- chování lidí - komunikace mezi lidmi - soužití lidí - pravidla slušného chování - moje rodina - příbuzenské a mezigenerační vztahy - role členů rodiny - zaměstnání, povolání	- umí pozdravit, přivítat se se známou osobou, představit se, rozloučit se, poprosit a poděkovat - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, k jejich přednostem i nedostatkům - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - zná zaměstnání svých rodičů		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
LIDÉ A ČAS			
- orientace v čase - současnost a minulost - kultura	- orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina) - umí charakterizovat roční období - rozpozná současnost a minulost - rozumí pojmům svátek a prázdniny - seznámí se s tradicí Vánoc a Velikonoc	M ČJ	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
- proměny přírody - rostliny - živočichové	- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - seznamuje se s pravidly správného chování v přírodě - pozná ovoce a zeleninu - poznává základní podmínky pro život rostlin - rozliší živočichy domácí a volně žijící	ČJ AJ PČ	EVO 1 - Ekosystémy
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
- lidské tělo - základní stavba těla - zdravá výživa - péče o zdraví - situace hromadného ohrožení - bezpečné chování v silničním provozu - osobní bezpečí	- umí pojmenovat a ukázat základní části lidského těla - dodržuje základní hygienické návyky - seznamuje se se základy správné životosprávy a zdravé výživy - seznámí se s lékárníčkou, s pojmy nemoc a úraz - učí se, jak v případě potřeby přivolat pomoc pro sebe i ostatní (záchranná služba, policie, hasiči) - seznámí se s únikovou cestou ze školy, se zásadami pro opuštění třídy - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, - umí se svěřit blízkým dospělým při pocitu ohrožení	TV ČJ	OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí

5.10.7. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 2. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
- škola, bezpečná cesta do školy - domov - vesnice, město, okolní krajina - naše vlast	- popíše a zvládne cestu do školy - nacvičuje dopravní situace pro chodce - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - chová se podle školního řádu - udržuje pořádek ve třídě, ve škole a okolí - umí říct a napsat adresu svého bydliště a ví, že nemá sdělovat osobní informace cizím lidem - popíše dům, ve kterém bydlí - vyjádří rozdíl mezi vesnicí a městem, pojmenuje důležité objekty, kulturní a sportovní instituce, popíše okolí - umí pojmenovat sousední vesnice a nejbližší města - seznámí se s pojmy – naše vlast, hlavní město, státní symboly, vláda, prezident, hymna - seznámí se s mapou ČR	ČJ HV	OSV 2/2 Mezilidské vztahy VDO 3 Formy participace občanův politickém životě

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS			
- rodina - chování lidí - práce a volný čas - soužití lidí	- rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - usiluje o dobré vztahy v rodině, ve třídě - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních příležitostí - orientuje se v zaměstnání rodičů - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, k jejich přednostem i nedostatkům - umí pozdravit, přivítat se, rozloučit, přiměřeně odpovídat, zeptat se na vše, co ho zajímá - snaží se řešit spory nenásilným způsobem, respektovat názory a zájmy ostatních, jejich soukromí	ČJ AJ	MUV 2 Lidské vztahy OSV 1/3 Seberegulace, sebeorganizace OSV 1/4 Psychohygiena
LIDÉ A ČAS			
- orientace v čase - minulost, současnost a budoucnost - lidé a výrobky	- orientuje se v etapách lidského života - určuje čas podle hodin, seznámí se - vyjmenuje roční období, měsíce a dovede uvést jejich charakteristické znaky - začíná se orientovat v kalendáři - rozpozná minulost, současnost a budoucnost - vyjmenovává lidské výtvořky, určuje základní materiály a jejich použití - rozpozná přírodninu, surovinu, výrobek	M PČ	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY			
- rostliny, houby, živočichové	- zvládá péči o nejznámější pokojové rostliny - dokáže určit hlavní části těla rostlin (byliny, dřeviny) - umí rozlišit listnaté a jehličnaté stromy, stromy ovocné - zařadí známé druhy zeleniny, seznámí se se zemědělskými plodinami - třídí plody ovocných stromů - umí roztrždit nejznámější rostliny a živočichy podle přírodního společenstva, kde žije (louka, les, pole, rybník, řeka) - umí popsat části těla savců, ptáků - umí vyjmenovat hospodářská zvířata, rozliší samici, samce, mládě a zná jejich užitek pro člověka	ČJ AJ PČ	EVO 1 - Ekosystémy
- pozorování a ochrana přírody	- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - uvědomuje si nutnost ochrany přírody (vzduch, voda, třídění odpadů)		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
- stavba těla - péče o zdraví	- popíše části lidského těla - uvědomuje si vnímání pomocí smyslů - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, rozezná základní nemoci a úrazy, snaží se jim předcházet správnou hygienou a životosprávou, chováním - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - umí ošetřit drobné poranění - chápe rizika návykových látek	ČJ TV	OSV 1/2 - Seběpoznání a sebezpojení

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- osobní bezpečí	- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - zná čísla na tísňové linky, nacvičuje jejich použití		

5.10.8. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
- domov - škola - obec - místní krajina - region - naše vlast - Evropa a svět	- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školu, cestu na určené místo - začlení obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR - označí rozdíly mezi venkovským a městským prostředím - poznává a pojmenovává nejdůležitější místa a budovy - pojmenuje a určí hlavní světové strany - orientuje se v okolní krajině - pozná některé státní symboly - seznamuje se s mapou ČR v papírové i digitální podobě, vhodně využívá digitální mapy a navigaci (3D prohlídky muzeí a pamětihodností) - vyhledává sousední státy	ČJ TV AJ	VDO 1 Občanská společnost a škola VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě EVO 4 Vztah člověka a prostředí EGS 1 Evropa a svět nás zajímá

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
LIDÉ KOLEM NÁS			
- rodina	- rozlišuje základní příbuzenské vztahy - zná zaměstnání rodičů - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - zná práva a povinnosti žáků školy - popíše společné rodinné zážitky, tradice, způsob prožívání všedních i svátečních dnů	ČJ AJ	MUV 3 - Etnický původ OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí OSV 2/2 - Mezilidské vztahy MUV 5 - Princip solidárního smíru a solidarity
LIDÉ A ČAS			
- orientace v čase a časový řád - život lidí dříve a nyní - věci kolem nás - svět v pohybu	- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost - určuje čas, využívá základní časové jednotky - seznámí se s místní pověstí - rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí, porovnává minulost a současnost. - umí vyjmenovat období průběhu lidského života	M ČJ AJ	OSV 1/3 - Seberegulace, sebeorganizace

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		ČJ TV AJ PČ	EVO 2 - Základní podmínky života EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- neživá příroda - vzduch - voda - půda - živá příroda - rostliny - houby - živočichové - pozorování přírody - ochrana přírody	- provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti, změří základní veličiny pomocí jednoduchých přístrojů, nástrojů a digitálních technologií - vysvětlí rozdíl mezi dřevinami a bylinami - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - uvede příklady výskytu běžně známých organismů v určitém prostředí - chová se ohleduplně k přírodě		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
- lidské tělo - pečujeme o své zdraví - zdravá výživa - osobní bezpečí	- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - uvědomuje si ohrožení zdraví při požití návykových látek. - seznámí se s telefonním číslem linky důvěry a použije ho v případě nesnáží	ČJ TV	OSV 1/4 Psychohygiena

5.11 Přírodověda

5.11.1 Obsahové vymezení

Předmět **Přírodověda** v sobě zahrnuje dva tematické okruhy Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Navazuje na předmět **Prvouka** a je výchozím pro předmět **Přírodopis, Zeměpis a Výchova k občanství a zdraví**.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu Sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

5.11.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	-	-	-	1	2	3
disponibilní h. dotace	-	-	-	1	-	1
celkem	-	-	-	2	2	4

5.11.3 Forma výuky

Výuka předmětu Přírodověda probíhá většinou ve třídách s využitím digitálních technologií, jsou zařazovány vycházky a pozorování v přírodě. Možná je i výuka na školní zahradě.

5.11.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.11.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (změří, zapíše, sestaví a nakreslí tabulku daných veličin, ve skupině třídí rostliny do známých skupin, pracuje s klíčem a atlasem rostlin, vyvodí společné a odlišné znaky, vysvětlí vznik a vývoj člověk, rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech)
- Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry (provádí pokusy dokazující výskyt vody a vzduchu, třídí látky podle jejich vlastností, porovnává je, zakreslí do slepého schématu základní údaje, ve skupině modeluje krizové situace, využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života, utváří si ohleduplný vztah k přírodě, hledá možnosti aktivního uplatnění při její ochraně)

5.11.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické postupy (ve skupině třídí organismy, zakreslí potravní vazby rostlin, hub a živočichů, třídí houby do známých skupin, pracuje s atlasem hub, zakresluje znaky života)

5.11.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (ve skupině třídí organismy, živočichy do známých skupin, pracuje s encyklopedií zvířat, ve skupině podle nákresu popisuje jednotlivé části lidského těla, předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek, samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikuje i v méně běžných situacích)

5.11.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- Objevuje a poznává všechno, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět (popisuje současný stav a aktuální problémy životního prostředí v ČR, zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat, předvede dodržované vánoční tradice)
- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (ve skupině založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu, utváří si pracovní návyky v jednoduché, samostatné i týmové činnosti, poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, kulturně a tolerantně se chová a jedná na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, plní povinnosti a společné úkoly)

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou, přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí)

5.11.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (poznává podstatu zdraví a příčiny nemocí, upevňuje si preventivní chování, účelně se rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých)
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (vyjmenuje a zakreslí planety, demonstruje střídání dne a noci, ročních období, sleduje předpověď počasí ve sdělovacích prostředcích, zaznamenává údaje, orientuje se v termínech počasí, srážky, vyznačí na mapě podnebné oblasti)

5.11.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (ve skupině zaznamenává do tabulky kvalitu ovzduší, vody a míru jejich znečištění, sestaví režim dne a výtvarně ho zpracuje, sestaví svůj týdenní jídelníček s využitím zásad zdravé výživy, ve skupině předvede stresové situace, hledá východiska, ošetřuje drobná poranění, předvede poskytnutí první pomoci, uplatní účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích, prověřuje si praktické a teoretické znalosti na dopravním hřišti, objevuje a poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by mohl v budoucnu uspět)

5.11.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- Podílí se na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi.
- Při využívání digitálních technologií si uvědomuje a dodržuje pravidla chování v online prostředí.
- Zvládá řešit modelové situace, které umožňují uvědomit si, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje. Má povědomí o existenci digitální stopy v online prostředí a o obtížnosti jejího odstranění.
- Má povědomí o dodržování autorských práv při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních a společných projektech.
- Využívá digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu a výsledku jednoduchých pokusů, online aplikace při pozorování přírody.
- Zná zdravotní rizika dlouhodobého využívání digitálních technologií, je si vědom nutnosti zařazení pravidelných relaxačních činností.

5.11.5. Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.11.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 4. - 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rozmanitost přírody		ČJ VV VL AJ PČ	OSV1/1 - Rozvoj schopností poznávání EVO 1 - Ekosystémy EVO 2 - Základní podmínky života EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí EVO 4 - Vztah člověka k prostředí
- rostliny - houby - živočichové	- porovnává základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá jednoduché klíče a atlasy - rozlišuje některé jedlé a jedovaté houby, kulturní a plané rostliny - popíše stavbu těla u vybraných živočichů, výživu, průběh a způsob života, vyhodnotí jejich význam pro člověka - pozoruje růst a vývoj rostlin při jednoduchých pokusech, zapíše a zhodnotí výsledky svého pozorování		
- životní podmínky	- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - vyjmenuje základní podmínky života na Zemi a vysvětlí jejich význam - rozlišuje termín počasí a podnebí		
- rovnováha v přírodě	- rozlišuje základní ekosystémy: les, potok, rybník, louka, zahrada a pole - vysvětluje vzájemnou souvislost organismů - vysvětlí pojem potravní řetězec a uvede příklady		
- ochrana přírody	- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě - rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat a poškozovat		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
	- uvědomuje si nutnost ochrany přírody i životního prostředí a aktivně se na ní podílí		
- živelné pohromy - ekologické katastrofy - ochrana před riziky spojenými s ročními obdobími a sezonními činnostmi	- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí	ČJ	EVO 2 - Základní podmínky života
- Vesmír a Země - sluneční soustava - den a noc - roční období	- vyhodnotí naši planetu jako součást sluneční soustavy a vesmíru - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - vyhledá informace o vesmírných tělesech - zdůvodní střídání dne a noci a ročních období	ČJ	EVO 2 - Základní podmínky života
Člověk a jeho zdraví			
- stavba lidského těla, základní funkce a projevy	- popíše stavbu lidského těla - provádí praktická měření částí lidského těla, tepu, dechu, porovná a vyhodnotí výsledky pokusů a měření	M TV	OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- péče o zdraví, zdravý životní styl	- využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uvede zásady zdravé výživy - dbá na vhodnou skladbu stravy a pitný režim - ošetří drobná poranění a zajistí první pomoc - uvědomuje si nutnost pravidelné tělesné, intimní a duševní hygieny i zdravotní důsledky jejich zanedbávání nebo nesprávného dodržování - dbá na prevenci nemocí a úrazů, rozpozná život ohrožující zranění	VV ČJ M TV	
- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy	- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života, seznámí se s vývojem dítěte před i po jeho narození - uvědomuje si změny probíhající v těle dívek a chlapců v období puberty, chápe změny v jejich chování		OSV 2/2 - Mezilidské vztahy

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
- návykové látky a zdraví	- uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog, alkoholu, gamblerství, závislost na digitálních technologiích a nebezpečí nevhodné komunikace prostřednictvím elektronických médií	ČJ	OSV 1/4 - Psychohygiena MEV 2 - Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality
- osobní bezpečí - krizové situace	- určí vhodná a nevhodná místa pro hru - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista, předchází rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích - pozná nejdůležitější dopravní značky	TV	OSV 3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví	- ovládá důležitá telefonní čísla tísňového volání - v modelových situacích předvede přivolání první pomoci, dodržuje správný způsob volání na tísňovou linku	ČJ M	

5.12 Vlastivěda

5.12.1 Obsahové vymezení

Předmět **Vlastivěda** v sobě zahrnuje tři tematické okruhy: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás a Lidé a čas. Navazuje na předmět **Prvouka** a je výchozím pro předměty **Dějepis**, **Zeměpis** a **Výchovu k občanství a zdraví**.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

5.12.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	-	-	-	2	1	3
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	1	1
celkem	-	-	-	2	2	4

5.12.3 Forma výuky

Výuka předmětu Vlastivěda probíhá většinou ve třídách s využitím digitálních technologií, jsou zařazovány vycházky a pozorování v přírodě. Možná je i výuka na školní zahradě.

5.12.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.12.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. (orientuje se na mapě, pomocí digitálních technologií vyhledá typické plodiny a tradice slovanských národů, vyhledá přísloví, zajímavosti z regionu, vyhledává v kronikách, místním tisku, encyklopediích, sestaví průvodce krajem, navrhne trasu, rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovává pozorované skutečnosti, zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech, vytváří ohleduplný vztah ke kulturním výtvorům a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně)

5.12.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (zakreslí světové strany do mapy, orientuje se podle světových stran a přírodních úkazů, vyhledá a vyznačí vybrané oblasti ČR, zakreslí surovinové zdroje a druhy průmyslu, na internetu vyhledá služby, obchod v okolí a kulturní památky, jmenuje zájmové spolky a politické strany, rozložení kapesného, vyhledává v encyklopediích)

5.12.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (orientuje se ve světě informací a v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací)
- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi (vypráví o regionech ČR a místní krajině, o státních symbolech, slovanských národech, tradicích, o režimu dne, o střídání ročních období, způsobu života a bydlení našich předků, samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně, bezproblémově a bezkonfliktně komunikuje i v méně běžných situacích, poznává a ovlivňuje svou jedinečnost)

5.12.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (ve skupině zpracuje polohu bydliště, sestaví a popíše formy vlastnictví, sestaví rozpočet, měří časové údaje, modeluje střídání ročních období, utváří si pracovní návyky v jednoduché, samostatné i týmové činnosti, poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, plní povinnosti a společné úkoly)
- Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (sestaví ve skupinkách graf teploty v průběhu týdne)

5.12.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- Respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit (zakreslí pamětihodnosti, sousední státy, kulturní památky, přírodu a hospodářství v obci, popisuje a vyznačuje polohu ČR, evropské státy, města a střediska, jmenuje kulturní instituce v regionu a zapojuje se do kulturního dění v obci, prezentuje své práce, přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí)
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (zakreslí do mapky těžbu nerostných surovin v našem okolí a popřemýšlí o jejich důsledcích na životní prostředí)

5.12.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (vyznačuje do náčrtů, plánů a map, vytvoří návrh na vlastní peníze a obchoduje s nimi, objevuje a poznává všechno, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by mohl, v budoucnu uspět)

5.12.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- Podílí se na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi.
- Při využívání digitálních technologií si uvědomuje a dodržuje pravidla chování v online prostředí.
- Zvládá řešit modelové situace, které umožňují uvědomit si, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje. Má povědomí o existenci digitální stopy v online prostředí a o obtížnosti jejího odstranění.

- Má povědomí o dodržování autorských práv při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních a společných projektech.
- Využívá digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu a výsledku jednoduchých pokusů, online aplikace při pozorování přírody.
- Zná zdravotní rizika dlouhodobého využívání digitálních technologií, je si vědom nutnosti zařazení pravidelných relaxačních činností.
- Vhodně využívá digitální mapy a navigaci (3D prohlídky muzeí a pamětihodností)
- Využívá jednoduché klíče a atlasy včetně digitálních.

5.12.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Vlastivěda jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického člověka

5.12.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 4. - 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Místo kde žijeme		ČJ PŘ	OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát
- obec, místní krajina	- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy - vysvětlí pravidla bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - porovná minulost a současnost obce - jmenuje význačné budovy obce - seznámí se s dopravní sítí v obci a okolí		
- okolní krajina - zemský povrch a jeho tvary - vodstvo na pevnině - druhy půd - rozšíření rostlinstva a živočichů - vliv krajiny na život lidí - působení lidí na krajinu - orientační body a linie - světové strany - regiony ČR - naše vlast: domov, národ, státní zřízení a politický systém, státní symboly	- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map včetně digitálních - vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, využívá 3D mapy - vyhledá Národní parky a chráněné krajinné oblasti - seznámí se s vybranými regiony ČR - používá správný název naší republiky - rozlišuje státní symboly a seznámí se se státním uspořádáním ČR		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- Evropa a svět - kontinenty - evropské státy, EU - cestování, mapy	- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map včetně digitálních, vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích Evropy - dokáže stručně povyprávět o vybraných zemích EU	ČJ AJ	EGS 1 - Evropa a svět nás zajímá EGS 2 - Objevujeme Evropu a svět EGS 3 - Jsme Evropané
Lidé kolem nás			
- soužití lidí - ohleduplnost - etické zásady - zvládání vlastní emocionality - rizikové situace, chování - předcházení konfliktů	- dohodne se na společném postupu a řešení - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci - chová se ohleduplně, dodržuje etické zásady, zvládá vlastní emocionalitu, rozpozná rizikové situace a nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých - seznamuje se s bezpečnou komunikací prostřednictvím elektronických médií	INF	OSV 2/1 - Sebepoznání a sebepečetí OSV 3/1 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 2/2 - Mezilidské vztahy
- právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy	- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou		MUV 5 - Princip solidárního smíru a solidarity
- vlastnictví (soukromé, veřejné, osobní, společné) - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory a půjčky	- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích - odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát
	- seznámí se s kulturními institucemi ve svém nejbližším okolí i v ČR		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Lidé a čas			
- orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace	- pracuje s časovými údaji - využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy - využívá knihoven včetně digitálních, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	M	OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání
- současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby - průběh lidského života - Pravěk na našem území - Středověk na našem území - Novověk na našem území - Moderní dějiny na našem území - státní svátky a významné dny	- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - jmenuje vybrané nejvýznamnější osobnosti, události a památná místa historických období se zaměřením na místní region		
- regionální památky, péče o památky - lidé a obory zkoumající minulost	- uvede příklady významných míst a kulturních památek Drásova a jeho okolí		
- báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků - domov, vlast, rodný kraj	- reprodukuje některé regionální pověsti	HV	

V. *Člověk a společnost*

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

5. 13. Dějepis

5.13.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací předmět **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

5.13.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	2	2	2	2	8
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	-	-
celkem	2	2	2	2	8

5.13.3 Formy výuky

Výuka předmětu Dějepis probíhá většinou ve třídách, někdy ve specializované multimediální učebně, v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů). K dalším formám práce patří odborné exkurze.

5.13.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.13.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozvíjí orientaci v utváření historických faktů
- pracuje s různými informačními zdroji – učebnice, odborná lit., internet,...
- hledá paralely mezi minulými a současnými událostmi, porovnává je s podobnými nebo odlišnými jevy v evropském i celosvětovém měřítku
- získává orientaci v aktuálním dění, odhaluje kořeny historických jevů

5.13.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- odhaluje kořeny různých společenských dějů, jevů a změn, promýšlí jejich souvislosti
- rozvíjí orientaci v utváření historických faktů a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech, pracuje s různými informačními kanály – učebnice, odborná lit. a časopisy, internet, ...
- hledá paralely mezi minulými a současnými jevy

5.13.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- uplatňuje vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek
- diskutuje, vypracuje referát, vhodně argumentuje
- vytváří si schopnost užívat různé typy textů, pracuje s časovou osou, grafem, obrazovým materiálem, přehledovými tabulkami, ...

5.13.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- utváří si vědomí vlastní identity a identity druhých, hledá paralely mezi minulostí a přítomností

5.13.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozvíjí úctu k vlastnímu i jiným národům a etnikům
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (rozvíjí orientaci v historických souvislostech z hlediska právního)
- rozpozná názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost
- rozvíjí úctu k vlastnímu i jiným národům a etnikům
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

5.13.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

5.13.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.13.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

5.13.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk v dějinách		Z, VO	
- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny - historický čas a prostor	- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu		
Počátky lidské společnosti		Z	
člověk a lidská společnost v pravěku	- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost - podle obrazových digitálních zdrojů popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby a kulturní předměty pravěkých lidí		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury			
- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - antické Řecko a Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zeměděľ. civilizací - uvede nejvýraznější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie - pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace antických památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Z VO ČJ M	OSV2/1 – poznávání lidí

5.13.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Křesťanství a středověká Evropa			
- nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - islám a islámské říše ovlivňují Evropu (Arabové, Turci) - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury - využívá k orientaci v historické realitě středověkých dějin aktivně, a účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí	Z VO ČJ	EGS 3 – jsme Evropané

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
- renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou - zámořské objevy a počátky dobývání světa - český stát a velmoci v 15. stol. – 1648	- vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace románských, gotických a renesančních památek architektury, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby středověkého člověka	ČJ Z VO	

5.13.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Počátky nové doby		VV ČJ Z	
- český stát a velmoci v 17. a 18. století - barokní kultura a osvícenství	- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek		
Modernizace společnosti		ČJ Z F PŘ VO VV	EVO 3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - národní hnutí malých a velkých národů; utváření novodobého českého národa - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - využívá k orientaci v historické realitě novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Moderní doba			
- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - vznik Československa	- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí příklady zneužití techniky a lokace významných bitev 1. sv. války	Z CJ VO	

5.13.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Moderní doba			
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět - druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války Československo a svět	- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí příklady zneužití techniky a lokace významných bitev 2. sv. války	Z CJ VO	MUV 3 – etnický původ MEV 4 – vnímání autora mediálních sdělení

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rozdělení a integrující se svět			
- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava	- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky - využívá digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí	VO Z ČJ	VDO 4 – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

5. 14 Výchova k občanství

5. 14. 1. Obsahové vymezení

Předmět Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

5. 14. 2. Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	0	1	1	1	3
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	-	-
celkem	0	1	1	1	3

5. 14. 3. Formy výuky

Výuka předmětu Výchova k občanství probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informačních technologií (využití internetu, výukových programů, audiovizuální techniky). Je třeba využívat možnosti netradičního uspořádání třídy, do výuky zařadit didaktické hry, účastnit se přednášek, výstav a odborných exkurzí. Žáci v rámci oboru pracují s internetovým obsahem, učí se sami vyhodnocovat relevanci nalezených informací a porovnávat jejich zdroje. V neposlední řadě se učí sami vytvářet prezentace a jiné výstupy.

5. 14. 4. Výchovné a vzdělávací strategie

5.14.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (pracuje s učebnicí, odbornou literaturou, internetem)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní a společenské jevy (argumentuje, uvede analogické případy z jiných vzdělávacích oborů, schopen sestavit hypotézu)

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich (rozhovor, diskuse, schopen vytvořit referát)
- vytváří prezentace či videa k probraným tématům, čímž se učí samostatně pojmout určité společenskovední téma a zároveň vyjádřit svůj názor.

5.14.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- používá digitálních technologií pro zlepšování prostředí, ve kterém žije (např. pro objevování problémů, pro jejich řešení, pro prezentaci výsledků)

5.14.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje (sestavení hypotéz, prezentace a obhájení výsledků)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

5.14.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- zodpovědně buduje a spravuje digitální identitu

5.14.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- má povědomí pro situace v digitálním prostředí, ve školních i domácích úkolech dodržuje autorská práva a cituje informační zdroje
- pomocí digitálních technologií vyjadřuje své názory, ověřuje si fakta

5.14.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

5.14.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- se zapojuje do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií
- posuzuje vliv používání digitálních technologií na život jedince a na proměnu společnosti
- přistupuje zodpovědně k budování a spravování digitální identity a digitální stopy
- v digitálním prostředí přiměřeně uplatňuje svá práva a dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují
- rozpoznává protiprávní jednání v digitálním prostředí

5.14.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Výchova k občanství a zdraví jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického člověka
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.14.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk ve společnosti			
- naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život - naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku - naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny - kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace - lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti - zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - pomocí digitálních technologií vyjadřuje své názory, ověřuje si fakta - vytváří prezentace či videa k probraným tématům, čímž se učí samostatně pojmut určitě společenskovední téma a zároveň vyjádřit svůj názor	ČJ D VV M PŘ	VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 3 – Formy participace občanů v politickém životě MUV 2 – Lidské vztahy MUV 3 – Etnický původ MUV 4 – Multikulturalita EVO 4 – Vztah člověka k prostředí MEV 2 – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk jako jedinec			
podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - pomocí digitálních technologií vyjadřuje své názory, ověřuje si fakta - vytváří prezentace či videa k probraným tématům, čímž se učí samostatně pojmut určité společenskovední téma a zároveň vyjádřit svůj názor		OSV 1/1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí OSV 1/3 – Seberegulace, sebeorganizace

5.14.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk stát a právo			
- právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev - lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti	D, ČJ,	OSV 2/1 – Poznávání lidí OSV 2/2 – Mezilidské vztahy VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

	- a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - využívá aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí - pomocí digitálních technologií vyjadřuje své názory, ověřuje si fakta - vytváří prezentace či videa k probraným tématům, čímž se učí samostatně pojmut určitě společenskovední téma a zároveň vyjádřit svůj názor	
--	--	--

5.14.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Mezinárodní vztahy a globální svět			
- evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR - globalizace – projevy, významné globální problémy	- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky- - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - využívá aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí - pomocí digitálních technologií vyjadřuje své názory, ověřuje si fakta - vytváří prezentace či videa k probraným tématům, čímž se učí samostatně pojmut určitě společenskovední téma a zároveň vyjádřit svůj názor	D	EGS 1 – Evropa a svět nás zajímá EGS 2 – Objevujeme Evropu a svět EGS 3 – Jsme Evropané VDO 2 – Občan, občanská společnost a stát VDO 4 – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk, stát a hospodaření			
- majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - peníze -formy placení - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků	M	

	- využívá aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí - pomocí digitálních technologií vyjadřuje své názory, ověřuje si fakta - vytváří prezentace či videa k probraným tématům, čímž se učí samostatně pojmut určité společenskovední téma a zároveň vyjádřit svůj názor		
--	---	--	--

VI. *Člověk a příroda*

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Zvlášť významné je, že při studiu přírody si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o dovednost soustavně a objektivně pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení, přístupného alternativním názorům, kritické myšlení a logické uvažování.

Žáci poznávají podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a lidské zdraví

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** navazuje na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** a zahrnuje předměty **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**.

5.15 Fyzika

5.15.1 Obsahové vymezení

Předmět Fyzika na základě pozorování, experimentování a měření utváří pohled žáku na základní fyzikální děje v přírodě a technické praxi. Zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

5.15.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	1	1	2	1	5
disponibilní hodinová dotace	1	1	-	-	2
celkem	2	2	2	1	7

5.15.3 Formy výuky

Výuka předmětu Fyzika probíhá ve třídách, někdy ve specializované učebně a v učebně informačních technologií. K dalším formám práce patří odborné exkurze a laboratorní práce. Možná je i výuka na venkovních prostranstvích v okolí školy.

5.15.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.15.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- provádí laboratorní úlohy, zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání
- zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování

5.15.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší praktickou část laboratorní úlohy, vypočítá slovní úlohy, klade si otázky o průběhu a příčinách přírodních procesů a hledá na ně adekvátní odpovědi
- provádí pokusy, různá měření a využívá různých metod pozorování
- provádí fyzikální měření, posuzuje správnost získaných přírodovědných dat pro potvrzování nebo vyvracení vyslovených závěrů

5.15.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- zapojuje se do diskuze, posuzuje důležitost získaných přírodovědných dat
- zpracovává výsledky laboratorní úlohy, využívá digitální technologie
- zapojuje se do aktivit vedoucích k šetrnému chování k přírodním systémům

5.15.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- spolupracuje ve skupině, provádí první pomoc, utváří si dovednosti vhodně se chovat při kontaktu se situacemi ohrožujícími životy
- zapojuje se do diskuze o ekologických problémech, rozumí souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí

5.15.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- diskutuje, posuzuje důležitost získaných přírodovědných dat
- rozumí souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí

5.15.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně pomůcky a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

5.15.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá digitální technologie při pozorování fyzikálních jevů
- používá digitální technologie při měření a zpracování naměřených dat
- využívá digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- vyhledává v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a kriticky vyhodnocuje
- při řešení problémů a při práci v týmu využívá ke komunikaci efektivně digitální zařízení

5.15.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Fyzika jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

5.15.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. a 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Stavba látek		CH	
- tělesa a látky - vzájemné působení těles - gravitační síla - složení látek - pohyb částic v látkách - základní vlastnosti látek - atomy a molekuly	- rozeznává různé látky a tělesa - vysvětlí pojem a účinky gravitační síly - definuje souvislost mezi skupenstvím látek a jejich částicovou stavbou - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - rozezná základní vlastnosti látek		
Elektrické vlastnosti látek			
- model atomu, ionty - elektrování těles při vzájemném dotyku - elektrické pole	- vysvětlí složení atomu - rozumí vzniku iontů - definuje souvislost mezi částicemi atomu a elektrickým polem látek		
Magnetické vlastnosti látek		M, D, Př	OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání
- magnety - magnetické pole - magnetizace látek	- rozdělí magnety a určí jejich póly - rozezná zmagnetovanou látku - správně používá kompas a buzolu		
Fyzikální veličiny		M, D, Př	OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání
- porovnávání a měření - jednotky délky, objemu, hmotnosti, času a teploty - délková měřidla, teploměry - měření objemu kapalného a pevného tělesa - hmotnost tělesa, měření hmotnosti, času, teploty - hustota látky a výpočet hustoty - změna objemu a délky těles při zahřívání nebo ochlazování	- změří vhodně zvolenými měřidly délku, objem, hmotnost, čas a teplotu, využívá digitální měřidla - využívá digitální technologie k pozorování, měření, záznamu a zpracování měření - předpoví, jak se změní délka při dané změně podmínek - určí hustotu pomocí hmotnosti a objemu		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Elektrický proud		SP	
- el. obvody - vodič a izolant - el. proud a napětí, - zahřívání vodiče, užívání el. spotřebičů	- vysvětlí základní pojmy elektrotechniky - změří el.proud a el.napětí, využívá dig. tech. - sestaví podle schématu elektrický obvod - rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností		
Magnetické pole elektrického proudu			
- mag. pole cívky - elektromagnet - působení magnetického pole na cívku s proudem	- vysvětlí funkci cívky a elektromagnetu - využívá praktické poznatky o působení magnetického pole v okolí cívky		
Rozvětvený elektrický obvod			
- rozvětvený a nerozvětvený el. obvod - bezpečné zacházení s el. zařízeními - el. spotřebiče v domácnosti - ochrana před úrazem el. proudem - první pomoc při úrazu el. proudem	- sestaví rozvětvený el. obvod - dodržuje pravidla bezpečnosti při práci s el. spotřebiči - poskytne první pomoc při úrazu el. proudem		
Pohyb tělesa		M	
- klid a pohyb tělesa - popis pohybu těles - rozdělení pohybu - dráha a rychlost pohybu těles	- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá při řešení problémů vztah mezi rychlostí, dráhou a časem a digitální technologie u úloh se vztahem k běžnému životu		
Síla a účinky síly		M	OSV3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- síla (pojem) - znázornění síly - gravitační síla a hmotnost - síly stejného směru a síly opačného směru - rovnováha sil - těžiště těles - rovnovážná poloha tělesa (páka, kladka)	- určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a působiště - objasní a předvídá určení výsledné síly - na konkrétních příkladech vysvětlí rovnováhu sil - určí těžiště těles		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Posuvné účinky síly.			
- urychlující a brzdící účinky síly na tělesa	- rozezná různé posuvné účinky síly a dovede je předvést		
Deformační účinky síly. Tření			
- tlak - tlaková síla - třecí síla	- odvodí vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - objasní ovlivňování velikosti třecí síly v praxi		
Mechanické vlastnosti kapalin			
- Pascalův zákon - hydrostatický tlak - Archimédův zákon - stejnorodá a nestejnorodá tělesa a v kapalině	- využívá poznatků o zákonitostech tlaku v klidných kapalinách pro řešení konkrétních praktických problémů - pomocí Archimédova zákona určí objem tělesa	M PŘ	EVO 2 – základní podmínky života
Mechanické vlastnosti plynů			
- atmosférický tlak - měření a změny atmosférického tlaku - přetlak, podtlak	- využívá poznatků o zákonitostech tlaku v plynech pro řešení konkrétních praktických problémů;		
Světelné jevy			
- zdroje světla, šíření světla - rychlost světla - stín, zatmění Měsíce a Slunce - odraz světla, zrcadla - lom světla - rozklad světla	- rozeznává různé druhy zdrojů světla - vysvětlí zatmění Měsíce a Slunce - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalostí rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice	M	

5.15.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. a 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce a výkon		M	
- práce - výkon - výpočet práce z výkonu a času - účinnost	- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem		
Pohybová a polohová energie			EVO 1 – ekosystémy EVO 2 – základní podmínky života
- pohybová energie - polohová energie - vzájemná přeměna energie těles	- rozezná různé druhy energie - vypočítá energie - vysvětlí přeměnu energie na praktickém příkladu		
Vnitřní energie, teplo			
- zahřívání těles - tepelná výměna - teplo - měrná tepelná kapacita látky - tepelné záření - energie slunečního záření	- vysvětlí princip tepelné výměny - za použití digitálních technologií zhodnotí výhody i nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		
Změny skupenství látek			EVO 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- změny skupenství látek - tání a tuhnutí - vypařování - var, kapalnění - pístové spalovací motory - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	- rozeznává různé druhy skupenství - rozumí principům při změně skupenství látek - rozená hlavní faktory ovlivňující vypařování kapaliny a var kapaliny		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Elektrický náboj. Elektrické pole			
- elektroskop, elektrický náboj - vodič a izolant - elektrické pole	- rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností		
Elektrický proud			
- měření proudu, napětí - zdroje el. napětí - el. odpor (Ohmův zákon) - odpor v obvodu se spotřebiči zapojenými sériově a paralelně - reostat, potenciometr - el. práce a el. výkon	- změří el. proud a el. napětí - rozumí funkci součástek v el. obvodu - vypočítá el.práci a el.výkon		
Zvukové jevy		PŘ HV	
- šíření zvukového rozruchu prostředím, rychlost šíření zvuku - tón - lidské ucho - nucené chvění, rezonance - odraz zvuku, ozvěna - ochrana před nadměrným zvukem	- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku, k analýze zvuků využívá digitální technologie - používá základní znalosti o zvuku v praktickém životě - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí, živočichy a člověka		
Elektromagnetické jevy			
magnetické pole cívky - elektromagnet - působení magnetického pole na cívku s proudem - elektromotor - elektromagnetická indukce	- využívá praktické poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Střídavý proud a vedení proudu		CH	
- vznik střídavého proudu - měření střídavého napětí a proudu - transformátory - rozvodná elektrická síť - vedení el. proudu v kapalinách a plynech	- rozlišuje stejnosměrný a střídavý proud - změří střídavé napětí a proud, využívá digitální technologie - charakterizuje vedení el. proudu v kapalinách a plynech		
Polovodiče			
- polovodiče P a N - polovodičová dioda - další součástky s přechodem PN	- rozliší polovodič na základě analýzy jejich vlastností - rozpozná další polovodičové součástky a určí jejich použití		
Elektromagnetické jevy			
- elektromagnetické vlny - elektromagnetické záření - zdroje záření	- rozeznává různé druhy vln podle vlnové délky - za použití digitálních technologií vysvětlí princip GPS, TV, rádia, laseru apod.		
Světelné jevy		PŘ	
- čočky, čočky v praxi - optické vlastnosti oka- - lupa a mikroskop, dalekohledy	- využívá znalostí lomů světla při analýze průchodu světla čočkami - vysvětlí funkci lidského oka		
Jaderná energie		CH Z	EVO 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- atomová jádra, radioaktivita - využití jaderného záření - jaderné reakce, jaderný reaktor, jaderná energ. - ochrana před zářením	- charakterizuje práci jaderného reaktoru a JE - zhodnotí výhody a nevýhody využití jaderné energie z hlediska vlivu na životní prostředí, využívá k tomu digitální technologie		
Země a vesmír		Z	
- sluneční soustava	- objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet		

5.16 Chemie

5.16.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací předmět **Chemie** zprostředkovává žákům základní poznatky o složení a změnách chemických látek, průběhu a záznamu chemických reakcí, zdrojích energie a způsobech využívání přírodních zdrojů. Důraz je kladen na ekologický dopad energetiky, chemické výroby i spotřeby chemických výrobků. Žáci jsou vedeni k porozumění souvislostem mezi lidskou činností a stavem přírodního a životního prostředí, k zapojování se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí. V oblasti energetiky jsou motivováni k preferování co nejefektivnějšího využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy.

Nesmírně důležité je též seznámení se s nebezpečnými a rizikovými látkami užívanými v běžném každodenním životě. V daném vzdělávacím oboru žáci získávají znalosti a návyky, které jim umožní vyhnout se poškození zdraví a majetku při manipulaci s těmito látkami. Získají též znalost o poskytnutí první pomoci při zasažení chemickou látkou.

5.16.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	1	1	2
disponibilní hodinová dotace	-	-	1	-	1
celkem	-	-	2	1	3

5.16.3 Formy výuky

Výuka předmětu Chemie probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů). K dispozici je i specializovaná učebna přírodních věd, jejíž vybavení umožňuje v širší míře zařazovat pokusy a laboratorní práce. Možná je i výuka v přírodní učebně na školní zahradě (chemický rozbor půdy, měření pH vody a další). K dalším formám práce patří odborné exkurze.

5.16.4 Výchové a vzdělávací strategie

5.16.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly (chemické značky a vzorce, výstražné symboly...)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry
- zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování

5.16.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší praktickou část laboratorní úlohy, provádí potřebné výpočty, klade si otázky o průběhu a příčinách přírodních procesů a hledá na ně adekvátní odpovědi
- provádí chemické pokusy, různá měření a využívá různých metod pozorování
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

5.16.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- zapojuje se do diskuze, hodnotí výsledky své práce
- zná význam výstražných symbolů a zvukových signálů, adekvátně na ně reaguje
- zapojuje se do aktivit vedoucích k šetrnému chování k přírodním systémům

5.16.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- spolupracuje ve skupině, poskytuje první pomoc, utváří si dovednosti vhodně se chovat při kontaktu se situacemi ohrožujícími životy
- zapojuje se do diskuze o ekologických problémech, rozumí souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí

5.16.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

5.16.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně pomůcky a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

5.16.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá prostředky digitálních technologií ke zpracování získaných informací a výsledků měření v laboratorních cvičeních (textový, tabulkový, grafický procesor)
- výsledky chemických pokusů, měření a pozorování dokumentuje formou digitálního záznamu (fotografie, video)
- zapisuje vzorce jednoduchých anorganických a organických sloučenin v prostředí textového nebo grafického procesoru
- pomocí digitálního prostředí aplikuje a ověřuje své získané znalosti a dovednosti (týkající se chemického názvosloví a chemických výpočtů) na souboru online cvičení

5.16.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Chemie jsou zařazena tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

5.16.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy - žák	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
- vlastnosti látek (hustota, skupenství, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost...) - zásady bezpečné práce s chemikáliemi ve školní pracovně i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky (H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam)	- určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s běžně dostupnými látkami a běžně používanými látkami, hodnotí jejich rizikovost, posuzuje nebezpečnost látek, se kterými zatím pracovat nesmí - poskytne první pomoc v případě poranění chemickou látkou	F PŘ	OSV 3/1 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Směsi			
- směsi (různorodé, stejnorodé) - roztoky (hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, nasycený a nenasycený roztok) - oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) - voda, vzduch	- rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - navrhne postupy a provede oddělení složek směsí, uvede příklady oddělování složek v praxi - žák využije digitální technologie pro záznam a zpracování výsledků svých pozorování - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	F PŘ Z	EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Částicové složení látek a chemické prvky			
- molekuly, atomy, jádro, protony, neutrony, elektronový obal, elektrony, změny elektronového obalu v chemických reakcích - prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, protonové č. - skupiny a periody v periodické soustavě prvků - chemické sloučeniny (chemická vazba) - oxidační číslo - názvosloví jednoduchých anorganických i organických sloučenin	- používá pojmy atom, molekula, prvek a sloučeniny ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě prvků - rozpozná vybrané kovy a nekovy, usuzuje na jejich možné vlastnosti - zapisuje vzorce jednoduchých anorganických sloučenin s využitím textového nebo grafického procesoru	F	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Chemické reakce			
- chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost - slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí (teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)	- rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání - čte chemické rovnice, aplikuje zákon zachování hmotnosti - zapisuje rovnice chemických reakcí v textovém procesoru - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi, předchází jejich nebezpečnému průběhu		
Anorganické sloučeniny			
- oxidy (názvosloví, vlastnosti a použití- vybraných prakticky významných oxidů - kyselost a zásaditost roztoků, znečištění ovzduší oxidy síry a dusíku) - kyseliny a hydroxidy (kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů) - soli kyslíkaté a bezkyslíkaté (vlastnosti, použití, názvosloví)	- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - vysvětlí vznik kyselých dešťů, jejich vliv na ŽP, - uvede, jak jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku - uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi - využívá digitálních technologií k zaznamenání vyhodnocení a interpretaci získaných dat při samostatné práci - pracuje s videozáznamem a fotodokumentací chemických pokusů	PŘ	EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS 1 - Evropa a svět nás zajímá

5.16.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Organické sloučeniny		PŘ VZ	MEV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
-příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků -paliva (ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva) - deriváty uhlovodíků (příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin) -přírodní látky (zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů)	-rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zapisuje vzorce jednoduchých organických sloučenin v textovém procesoru nebo grafickém editoru -zhodnotí užívání fosilních paliv, vyráběných paliv jako zdrojů energie -uvede příklady průmyslového zpracování ropy -rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů - pracuje s videozáznamem a fotodokumentací svých pozorování a chemických pokusů		
Chemie a společnost		Z PŘ VZ	EVO 4 - Vztah člověka k prostředí
- chemický průmysl v ČR - výroby, rizika pro ŽP, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty a pesticidy, insekticidy - hořlaviny - léčiva a návykové látky	-zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich dopadu na životní prostředí a zdraví člověka		

5.17 Přírodopis

5.17.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Přírodopis** vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Přírodopis svým činnostním a badatelským charakterem umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Vede žáky k rozvoji zájmu o přírodu, zaměřuje se na ekosystémy a jednotlivé druhy organismů. Vede též žáky k osvojení vědomostí, dovedností a hodnotových postojů z oblasti živé a neživé přírody, podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny. Poskytuje žákům metody a prostředky k pochopení hlavních zákonitostí přírody, jejich vzájemnou propojenost a návaznost.

Žáci postupně poznávají podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Žáci se učí zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Vzdělávací obsah předmětu také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

5.17.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	2	2	2	1	7
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	-	-
celkem	2	2	2	1	5

5.17.3 Formy výuky

Výuka předmětu Přírodopis probíhá většinou v technologicky moderně vybavených třídách, někdy v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů). K dispozici je i specializovaná učebna přírodních věd, jejíž vybavení umožňuje zařazená laboratorních prací a experimentální činnosti do výuky. K dalším formám práce patří odborné exkurze a možná je i výuka na venkovních prostranstvích v okolí školy.

5.17.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.17.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- pracuje s různými zdroji informací, zkoumá přírodní děje a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání
- při písemném i ústním projevu správně využívá přírodopisné pojmy
- provádí laboratorní práce, pokusy, pozorování a měření, na základě výsledků vyvodí a formuluje závěry

5.17.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- navrhuje postupy a provádí pokusy, pozorování či měření
- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními ověřuje získané znalosti
- formuluje, vyhledává informace a navrhuje postup k řešení problémů
- výsledky pozorování, pokusů a měření kriticky hodnotí

5.17.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- zapojuje se do diskuze, sestavuje hypotézy, posuzuje, prezentuje a obhájí získané výsledky
- diskutuje o možných ohroženích, plynoucích z přírodních procesů a zásahů člověka do přírody, zapojuje se do aktivit vedoucích k šetrnému chování k životnímu prostředí

5.17.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- pracuje v týmu, přebírá zodpovědnost za svěřenou práci, kriticky ji hodnotí
- dodržuje pravidla stanovená pro týmovou práci
- pomáhá ostatním členům týmu, vytváří pozitivní atmosféru ve skupině
- dodržuje pravidla diskuse, respektuje různá stanoviska, objektivně hodnotí

5.17.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- na základě získaných znalostí respektuje a chápe jiné kultury, vnímá možnosti obohacení kultury vlastní
- rozumí přírodním zákonitostem, chápe možné narušení ekosystémů vlastním neuváženým zásahem, seznamuje se se zásadami ekologického chování
- zná zákonitosti přírodních procesů, při situacích ohrožujících život člověka je schopen poskytnout pomoc

5.17.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- správně a bezpečně používá vybavení učebny a školní pomůcky
- dodržuje předepsané pracovní postupy
- bezpečně používá, správně ošetřuje a ukládá pomůcky pro laboratorní práce a praktické úkoly

5.17.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.17.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Přírodopis jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.17.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika		BiPr	EVO 2 - Základní podmínky života
Vznik vesmíru a Země - její vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam Základní struktura života • Stavba buňky • Rostlinná buňka • Živočišná buňka • Orgánové soustavy (pletiva, tkáně) • Rozmnožování Dědičnost a proměnlivost organismů	- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - rozliší základní projevy všech živých organismů: dráždivost, příjem potravy a výdej odpadních látek, dýchání, pohyb, růst a vývoj, rozmnožování (pohlavní a nepohlavní) a dědičnost - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů		
Viry, bakterie a biologie hub		BiPr	
Viry, bakterie, sinice Houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky - výskyt a význam	- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - využívá digitálních technologií k zaznamenání vyhodnocení a interpretaci získaných dat při samostatné práci		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Prvoci a bezobratlí živočichové			
Prvoci Bezobratlí živočichové • Žahavci • Ploštěnci • Hlístice • Měkkýši • Kroužkovci • Členovci • Ostnokožci	- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - popíše životní prostředí, hlavní vnější a vnitřní znaky prvoků, žahavců, ploštěnců, hlístů, měkkýšů, kroužkovců, členovců, ostnokožců - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - používá digitální technologie k určování daných druhů živočichů	BiPr	
Základy ekologie			
Ekosystémy - typy ekosystémů (pole, louka, les, vodní plochy, exotické ekosystémy) Přírodní a umělé ekosystémy Potravní vztahy organismů - typy potravních vztahů, potravní řetězec, parazitismus a symbióza, mykorrhiza	- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - správně užívá ekologických pojmů	Z BiPr	EVO 1 – Ekosystémy EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Praktické poznávání přírody		F, BiPr	
Mikroskopování, příprava preparátu	- připraví preparát, zakreslí a popíše organismus - aplikuje praktické metody poznávání přírody - s pomocí digitálních technologií využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu		

5.17.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Biologie živočichů			
Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů Strunatci • Pláštěnci • Bezlebeční • Obratlovci ○ Mihule ○ Paryby ○ Ryby ○ Obojživelníci ○ Plazi ○ Ptáci ○ Savci Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost Etologie strunatců - projevy chování živočichů	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	BiPr	EVO 1 – Ekosystémy

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Biologie rostlin			
Anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) Fyziologie rostlin - fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování Systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů • Řasy • Výtrusné rostliny ○ Mechy ○ Kapradiny ○ Přesličky ○ Plavuně • Semenné rostliny ○ Nahosemenné ▪ Jehličnany ▪ Cykasy a jinany ○ Kryptosemenné ▪ Jednoděložné (významné čeledi a druhy) ▪ Dvouděložné (významné čeledi a druhy) Význam rostlin a jejich ochrana Praktické metody poznávání přírody	- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití - uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování - rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce - rozlišuje nahosemenné a kryptosemenné rostliny - rozlišuje jednoděložné a dvouděložné rostliny - třídí zástupce významných čeledí, najde rozdíly - za pomoci digitálních technologií aplikuje praktické metody poznávání přírody - využívá kombinace digitálních technologií a metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	Z BiPr	EVO 1 – Ekosystémy EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.17.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Člověk – vznik a vývin jedince, lidské tkáně			
Základy genetiky - vznik a vývin lidského jedince Buňky a tkáně	- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě - objasní vznik a vývin jedince od početí po stáří - charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka - rozlišuje lidské buňky a tkáně podle tvaru a funkce		MUV 3 - Etnický původ
Orgánové soustavy člověka			
Anatomie a fyziologie - orgány a orgánové soustavy (opěrná, svalová, trávicí, dýchací, oběhová, vylučovací, kožní, rozmnožovací, nervová, hormonální) vyšší nervová činnost Fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka	- určí polohu, objasní funkci a stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - žák samostatně využívá zvolené digitální pomůcky k procvičování znalostí orgánových soustav člověka		
Člověk a zdraví			
Nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky a postupy při léčení běžných nemocí, šíření nemocí, epidemie Závažná poranění a život ohrožující stavy - zásady první pomoci	- rozlišuje příčiny a příznaky běžných nemocí, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - poskytne první pomoc při úrazech a jiných poškozeních těla	BiPr	

5.17.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vznik a stavba Země		Z	
Země - vznik a stavba Země	- objasní teorie vzniku Země - popíše vnitřní stavbu Země		
Nerosty a horniny, půdy		F CH BiPr	
Nerosty - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků Půdy - složení, vlastnosti a význam půd	- s použitím pomůcek rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny a nerosty		
Geologické procesy		D, Z	
Vnější a vnitřní geologické procesy - geologické změny, příčiny a důsledky Vývoj zemské kůry a života na Zemi - vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů včetně geologického oběhu hornin a vody - objasní vliv jednotlivých zemských sfér na vznik a trvání života - využívá digitálních technologií k zaznamenání vyhodnocení a interpretaci získaných dat při samostatné práci		
Podnebí a počasí ve vztahu k životu		CH	EVO 4 - Vztah člověka k prostředí
Podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život - ochrana a využití přírodních zdrojů - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného prostředí a klimatických změn na živé organismy i	- charakterizuje mimořádné přírodní události, zvláště způsobené výkyvy počasí (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí), jejich doprovodné jevy a ochranu před nimi - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - na příkladech uvede význam vlivu podnebí a		

člověka Mimořádné události, způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR a ochrana před nimi	počasí na rozvoj a udržení života na Zemi		
--	--	--	--

5.18 Zeměpis

5.18.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, spolu s fyzikou, chemií a přírodopisem, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

5.18.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	2	2	2	1	7
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	-	-
celkem	2	2	2	1	7

5.18.3 Formy výuky

Výuka předmětu Zeměpis probíhá většinou ve třídách, někdy ve specializované multimediální učebně, v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů). K dalším formám práce patří odborné exkurze. Možná je i výuka na venkovních prostranstvích v okolí školy.

5.18.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.18.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

5.18.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejruznější problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů
- používá informace k tvorbě referátů, projektů, pracuje s různými zdroji dat, získává orientaci v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, zajímá se o veřejné záležitosti
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (hodnotí prameny geograf. informací – zem. aktuality, rozvíjí si orientaci v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; poznává a posuzuje každodenní situace a události ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních)

5.18.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- sestavuje celkové charakteristiky států, kontinentů
- srovnává světové regiony, diskutuje o nich s ostatními spolužáky
- používá internet, encyklopedie - tvoří referáty, projekty, aktuality

5.18.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině - skupina vytváří projekty
- skupina prezentuje před třídou své projekty, utváří si vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjí realistické sebepoznávání a sebehodnocení, akceptuje vlastní osobnost i osobnosti druhých lidí

5.18.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- odlišuje různé skupiny lidí, náboženství, národy, způsob života v jednotlivých oblastech světa, projevuje úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- nachází konkrétní příklady totalitních režimů ve světě
- poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (při přírodních katastrofách)
- chrání přírodu, chápe postavení a význam OSN, UNESCO
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

5.18.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- chová se zodpovědně v přírodě, společnosti

5.18.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5.18.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Zeměpis jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

5.18.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Přírodní obraz Země		F	
- Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas - krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry - systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pás, geografická (šířková) pásma, výškové stupně - systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti	- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost		
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		M	
-komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat - geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a	- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - uvede příklady užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě - objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality přírodního prostředí		

rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem k světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě			
Regiony světa – Austrálie, Antarktida, oceány			
- určující a porovnávající kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - modelové regiony – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	- lokalizuje na mapách světadíly Austrálii, Antarktidu a oceány dle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Austrálie, Antarktidy, oceánů, vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny zde nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států	PŘ AJ	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Terénní geografická výuka, praxe, aplikace			
- cvičení a pozorování v terén místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdálenosti a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - používá dostupné přístroje a aplikace globálního polohového systému, vybrané produkty a aplikace dálkového průzkumu Země pro navigaci a orientaci ve svém okolí, při pohybu v terénu, pro pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	M VV	OSV1/5 - kreativita

5.18.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Regiony světa – Afrika		D PŘ VO	
- určující a porovnávající kritéria Afriky; její přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - modelové regiony – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	- lokalizuje na mapách světadíl Afriku dle zvolených kritérií, srovnává její postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Afriky, vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny zde nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států		
Regiony světa - Amerika		PŘ D VO	
- určující a porovnávající kritéria Ameriky; její přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - modelové regiony – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	- lokalizuje na mapách kontinent Ameriku, světadíly Jižní a Severní Ameriku dle zvolených kritérií, srovnává její postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Ameriky, vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států		

	- zvažuje, jaké změny zde nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států		
Regiony světa – Asie		PŘ D VO	
- určující a porovnávající kritéria Asie; její přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - modelové regiony – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	- lokalizuje na mapách kontinent Eurasii, hranice mezi Evropou a Asií, světadíl Asii dle zvolených kritérií, srovnává její postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Asie, vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny zde nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států		
Společenské a hospodářské prostředí		VO	MUV 4 - multikulturalita
- kulturní oblasti světa - náboženství a jejich rozšíření - prolnutí a střety kultur	- porovná oblasti z hlediska stylu života, stát. zřízení, nábož., posoudí střety kultur a nábož., uvede konkrétní případy střetů a úspěchů v prolnutí společností		

5.18.8 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Regiony světa - Evropa		PŘ D VO	EGS 2 – objevujeme Evropu a svět
určující a porovnávající kritéria Evropy; její přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - modelové regiony – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	- lokalizuje na mapách kontinent Eurasii, hranice mezi Evropou a Asií, světadíl Evropy dle zvolených kritérií, srovnává její postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Evropy, vybraných makroregionů a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny zde nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů		
Společenské a hospodářské prostředí		VO D	
- globalizační společenské, politické a hospodářské procesy a útvary - aktuální politické a hospodářské poměry - seskupení států - hlavní konfliktní ohniska	- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech - používá vybraný geografický informační systém pro znázorňování a hodnocení vybraných společenských a hospodářských jevů;		

Životní prostředí			
- krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín - vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	- porovnává různé krajiny jakou součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí – používá jako digitální technologie k získávání informací		

5.18.9 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Česká republika		D VO PŘ	VDO 3 – formy participace občanů v politickém životě
- Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		
Regiony České republiky		PŘ	EVO 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech - místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)	- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu - využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování a hodnocení vybraných složek přírodního obrazu a vybraných společenských a hospodářských jevů České republiky		

VI. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné, než jen racionální poznávání světa. Odráží nezastupitelnou oblast lidské existence – kulturu, nejen jako výsledky duchovní činnosti jedince a společnosti v historických proměnách, ale i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání...) a umění jako specifickou formu poznávání a dorozumívání. Tato vzdělávací oblast umožňuje žákům pochopit širší historické a společenské souvislosti, které umění a kulturu ovlivňovaly a ovlivňují.

Vzdělávání v této oblasti přináší osvojování světa s estetickým účinkem. V tomto procesu dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím i k sobě samému a okolnímu světu. Důraz je kladen na tvořivé činnosti, v nichž jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod.

Vzdělávací oblast Umění a kultura je zastoupena předměty Hudební výchova, Výtvarná výchova.

5.19 Hudební výchova I

5.19.1 Obsahové vymezení

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svěbytného prostředku komunikace. *Obsahovými doménami* hudební výchovy, naplňujícími tento cíl na úrovni základního vzdělávání jsou *činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové*. Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Instrumentální činnosti zahrnují hru na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

V průběhu *Hudebně pohybových činností* žáci ztvárňují hudbu a reagují na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových a funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

5.19.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	1	1	1	1	1	5
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	-
celkem	1	1	1	1	1	5

5.19.3 Forma výuky

Výuka předmětu Hudební výchova probíhá ve třídách za využití přenosné reprodukční techniky, jako jsou audio a CD přehrávače a další. Součástí výuky je též návštěva koncertů či divadelních představení.

5.19.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.19.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (využití klasických postupů v hudbě)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy (základní orientace v hudební historii i žánrech, schopen formulovat vlastní názor na hudbu dle svého vlastního zaměření a zájmu)
- samostatně experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (vlastní interpretační i tvůrčí experimenty a jejich zhodnocení)

5.19.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (práce s encyklopediemi, naučnými slovníky, ovládnutí a využití různých hudebních postupů, zdárné dokončení práce...)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (vysvětlení vlastních tvůrčích záměrů a diskuse nad nimi)

5.19.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (chápe umění jako specifický způsob poznání a užívá jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace)
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (orientuje se v notovém zápise a hudební terminologii)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s Internetem, aktivně využívá různých hudebních nosičů i přehrávačů)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

5.19.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (práce na společných hudebních a mezipředmětových projektech)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (diskuse nad výsledky práce)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince, tvořivě přistupuje ke světu, aktivně překonává životní stereotypy, obohacuje svůj emocionální život)

5.19.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí (poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech), odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti Fyzickému i psychickému násilí (tolerantní přístup k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různých skupin, národů a národností)

- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost (chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence; učí se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivuje své projevy a potřeby a utváří si hierarchii hodnot)
- aktivně se zapojuje do kulturního dění (podíl na přípravě školních kulturních akcí, hudební doprovod, taneční vystoupení, návštěva koncertů a divadelních představení...)
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (škodlivost hluku, relaxační význam přírodních zvuků...)

5.19.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky (správné využívání, ošetřování a ukládání hudebních nástrojů, nosičů a přehrávačů)
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (uvědomuje si vlastní omezení a nadání v oblasti hudební a tanečně pohybové, zohledňuje je při volbě dalšího vzdělávání)

5.19.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- využívá snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě
- vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace s využitím dostupných akustických i elektronických hudebních nástrojů i hudebních aplikací

5.19.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

5.19.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 1. - 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vokální činnosti		ČJ TV	OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání OSV 2/3 Komunikace
- pěvecký a mluvní projev - hudební rytmus - intonace, vokální improvizace - notová osnova, houslový klíč, takt 2/4, 3/4 - nota celá, půlová, čtvrtá, osminová, pomlka - autor hudby, textu	- provádí hlasová a dechová cvičení - zpívá v jednohlase - rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty - rozliší rytmus pomalý a rychlý - rozliší zvuky a tóny - rozliší tóny dlouhé a krátké, vysoké a hluboké - rozezná a intonuje melodii vzestupnou, sestupnou - improvizuje při hře na ozvěnu - orientuje se v jednoduchém zápisu skladby		
Instrumentální činnosti			OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání OSV 1/5 Kreativita
- rytmitizace, melodizace - hra na hudební nástroje - hudební improvizace - hudební nástroje	- doprovází písně na hudební nástroje z Orffova instrumentáře - rytmitizuje a melodizuje říkadla - pozná a umí pojmenovat některé hudební nástroje - porovná různé doprovody k písním včetně doprovodu elektronickým nástrojem; podle svého pocitu vybere doprovod, který považuje za vhodnější, a pokusí se svoji volbu zdůvodnit, zvolený doprovod podle svých dispozic realizuje		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Hudebně pohybové činnosti		TV	OSV 1/5 Kreativita OSV 2/3 Komunikace
- taktování - pohybový doprovod znějící hudby, hra na tělo - pohybová improvizace	- provádí hudebně pohybové činnosti (hra na tělo, taneční hry, pohybová improvizace, taktování) - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		
Poslechové činnosti		ČJ VV	MUV 2 Lidské vztahy EGS 1 Evropa a svět nás zajímá MEV 4 Vnímání autora mediálních sdělení
- hudební nástroje - hudební výrazové prostředky - hudba instrumentální, vokální a vokálně instrumentální - hudební styly a formy	- rozezná poslechem některé hudební nástroje - poslechem rozezná rozdíly hudby určené k různým účelům - rozliší hudbu instrumentální, vokální a vokálně instrumentální - podle ukázky pozná známou píseň		

5.19.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 4 - 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
Vokální činnosti			
- pěvecký a mluvní projev - dechová a hlasová cvičení - intonace a vokální improvizace	- zpívá v jednohlase či dvojhlase s využitím správných pěveckých návyků osvojených v nižších ročnících	ČJ VV AJ	OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání OSV1/5 Kreativita OSV2/3 Komunikace
- hudební rytmus	- dovede přechíst, vytleskat a zapsat jednoduché rytmy v taktech 2/4, 3/4 a 4/4. - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - interpretuje rytmus na hudební nástroje Orffova instrumentáře		
- záznam vokální hudby	- zdokonaluje se v orientaci v notovém zápisu při pěveckém projevu		
Instrumentální činnosti			
- hra na hudební nástroje	- využívá snadno ovladatelné rytmické, akustické a elektronické hudební nástroje či vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozlišuje nástroje podle způsobu vytváření tónu	AJ	OSV1/5 Kreativita
- rytmizace, melodizace a hudební improvizace	- vybere z Orffova instrumentáře vhodný nástroj pro doprovod - pracuje s jednoduchými hrami (ozvěna, otázka odpověď)	ČJ VV	OSV1/5 Kreativita

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
Hudebně pohybové činnosti		TV	OSV1/3 Seberegulace, sebeorganizace
- taktování	- taktuje ve 2/4,3/4 taktu		
- pohybový doprovod hudby	- vyjadřuje své pocity a představy pohybem		
- pohybové vyjádření hudby	- pohybem reaguje na hudbu, vyjadřuje tempo, dynamiku - rozlišuje rytmus valčíku a polky - reaguje pohyby při tanečních hrách		
Poslechové činnosti		VL	MEV 4 Vnímání autora mediálních sdělení MUV 1 Kulturní diference
- kvality tónů - vztahy mezi tóny - hudba vokální, instrumentální - lidský hlas a hudební nástroj - hudební žánry	- všímá si a porovnává hudebně výrazové prostředky (rytmus, tempo, harmonii, barvu, dynamiku, gradaci, kontrast) - zkvalitňuje poslechovou činnost		

5.20 Hudební výchova II

5.20.1 Obsahové vymezení

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Obsahovými doménami hudební výchovy, naplňujícími tento cíl na úrovni základního vzdělávání jsou činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Instrumentální činnosti zahrnují hru na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

V průběhu *Hudebně pohybových činností* žáci ztvárňují hudbu a reagují na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových a funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

5.20.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	1	1	0,5	1	3,5
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-
celkem	1	1	0,5	1	3,5

5.20.3 Forma výuky

Výuka předmětu Hudební výchova probíhá ve třídách za využití přenosné reprodukční techniky, jako jsou audio a CD přehrávače a další. Součástí výuky je též návštěva koncertů či divadelních představení.

5.20.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.20.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (využití klasických postupů v hudbě)

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy (základní orientace v hudební historii i žánrech, schopen formulovat vlastní názor na hudbu dle svého vlastního zaměření a zájmu)
- Samostatně experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (vlastní interpretační i tvůrčí experimenty a jejich zhodnocení)

5.20.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (práce s encyklopediemi, naučnými slovníky, ovládnutí a využití různých hudebních postupů, zdárné dokončení práce...)
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí (vysvětlení vlastních tvůrčích záměrů a diskuse nad nimi)

5.20.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (chápe umění jako specifický způsob poznání a užívá jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace)
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (orientuje se v jednoduchém notovém zápise a běžné hudební terminologii)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s internetem, aktivně využívá různých hudebních nosičů i přehrávačů)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

5.20.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (práce na společných hudebních a mezipředmětových projektech)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (diskuse nad výsledky práce)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince, tvořivě přistupuje ke světu, aktivně překonává životní stereotypy, obohacuje svůj emocionální život)

5.20.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí (poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech), odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí (tolerantní přístup k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různých skupin, národů a národností)
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost (chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence; učí se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivuje své projevy a potřeby a utváří si hierarchii hodnot)
- aktivně se zapojuje do kulturního dění (podíl na přípravě školních kulturních akcí, hudební doprovod, taneční vystoupení, návštěva koncertů a divadelních představení...)
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti (škodlivost hluku, relaxační význam přírodních zvuků...)

5.20.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky (správné využívání, ošetřování a ukládání hudebních nástrojů, nosičů a přehrávačů)
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (uvědomuje si vlastní omezení a nadání v oblasti hudební a tanečně pohybové, zohledňuje je při volbě dalšího vzdělávání)

5.20.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá možností užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech

- volí vhodné digitální hudební nástroje, aplikace či programy z dostupné nabídky pro řešení konkrétních úkolů při reprodukci, produkci i vlastním experimentování a hudební tvorbě individuální i skupinové
- využívá digitální technologie jako nástroje zprostředkování hudby mezi žákem (recipientem) a autorem (hudebním dílem), žák vstupuje do této komunikace prostřednictvím zaznamenávání, sdílení i reprodukce hudby dostupnými digitálními technologiemi a vnímá sebe sama v roli poučeného posluchače i interpreta
- respektuje autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních i zvukových projektů a jedná eticky při interakci s těmito projekty v digitálním prostředí uváděním příkladů z hudební produkce a showbyznysu i běžného života hudebního konzumenta

5.20.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.20.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. - 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vokální dovednosti			OSV 1/5-kreativita
Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, různé techniky vokálního projevu, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Orientace v notovém záznamu vokální skladby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu Reflexe vokálního projevu	- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě - zpívá písně různých stylů a žánrů dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, s hudebním doprovodem - pokouší se zopakovat dle svých dispozic intonační celek, případně ho doplnit a variovat - rytmicky doprovází řečový a vokální projev (vlastní tělo, rytmické nástroje tradiční i netradiční, vlastní), rytmizuje řečový projev („rap“) - orientuje se v jednoduchém notovém zápise, zná délky not a pomlky, rozezná a aplikuje při interpretaci základní hudební značky a rozumí vybraným hudebním pojmům	ČJ DV D TV VO	OSV 2/3-komunikace

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Hudebně pohybové činnosti			
Pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima, improvizace Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Tanec, výrazový tanec, balet	- taktuje jednoduché písně a skladby - doprovází rytmické skladby pohybem a mimickými prostředky - rozpozná kroky vybraných tanců - zná vybrané autory baletů a jejich nejznámější díla	TV D ČJ	
Poslechové činnosti			
Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užit ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla Spojení hudby se zvuky živé i neživé přírody Hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) Hudební styly a žánry	-provede rozbor poslechové skladby z hlediska hudebně výrazových prostředků -vnímá a posoudí různé umělé i přírodní zvuky a diskutuje o jejich významu pro duševní hygienu a relaxaci -zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období -zná vybrané známé autory jednotlivých stylových období -zpracuje a přednese referát o některé z osobností naší a světové hudby -rozlišuje písně lidové a umělé, nachází v umělých skladbách inspiraci lidovými	PŘ D VV	EGS 1 - Evropa a svět nás zajímá EGS 2 - Objevujeme Evropu a svět EGS 3 - Jsme Evropané MUV 1 - Kulturní difference MUV 3 - Etnický původ MUV 4 - Multikulturalita

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
– chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí Média a technika v hudbě - legální a nelegální stahování hudby – ochrana autorských práv – copyright, - vhodné a nevhodné využití hudby – hudba v reklamě, využití hudby v počítačových hrách (hudba původní a převzatá)	motivy -zná a interpretuje lidové písně z různých regionů a vysvětlí jejich textové a rytmičné rozdíly -zná a interpretuje lidové a náboženské písně jiných etnik, diskutuje o nich -vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění, uvede na příkladech (např. voda v literatuře a písni...) -pohovoří a diskutuje o vlivu médií a techniky na hudbu a kulturu a umění vůbec - vyhledává v digitálním prostředí originální díla, která se citují nebo byla východiskem pro multimediální projekty (např. divadelní hra, literární či výtvarné dílo), zachovává bezpečnost a ochranu osobních údajů a soukromí včetně respektování autorských práv	VO LV VO F ČJ	MEV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti

5.21 Výtvarná výchova I

5.21.1 Obsahové vymezení

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

5.21.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	1	2	1	2	1	7
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	-
celkem	1	2	1	2	1	7

5.21.3 Formy výuky

Výuka předmětu Výtvarná výchova probíhá většinou ve třídách, někdy ve specializované třídě. K dalším formám práce patří vycházka s výtvarnými náměty a pozorováním, návštěvy výstav a muzeí.

5.21.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.21.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, má pozitivní vztah k učení (chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; prostřednictvím vlastní tvorby se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; rozvíjí tvůrčí potenciál, kultivovaný projev a potřeby k utváření hierarchie hodnot)

5.21.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem a vytrvale hledá řešení problému (zaujímá osobní účast v procesu tvorby a chápe proces tvorby jako způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě, práce s barvou, ilustrace,...)

5.21.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- rozumí různým typům textů a obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji (chápe umění jako specifický způsob poznání a užívá jazyk umění jako svébytný prostředek komunikace)

5.21.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu (spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, chápe a poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantně přistupuje k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu neuspokojení a sebeúcty (uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivě přistupuje ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života)

5.21.4.5. Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje různorodé prostředky, včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace; postupně si vytváří digitální portfolio vlastní tvorby a digitální databanku různých inspiračních zdrojů

5.21.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

5.21.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 1. – 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rozvíjení smyslové činnosti			
- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama - experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	- pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření a uplatňuje je v tvorbě - využívá rozličné materiály techniky a formáty - rozezná barvy základní a podvojně, vnímá odlišné odstíny - při hře s barvami poznává jejich vlastnosti a výrazové možnosti - vnímá svět kolem sebe různými smysly, vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly	ČJ M HV	OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání OSV 1/5 Kreativita

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Uplatňování subjektivity			
- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, ilustrace textů, volná malba, animovaný film, comics, fotografie, reklama - volba vhodných prostředků pro vyjádření fantazií a představ	- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - při tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti - vytváří podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, volí vhodné prostředky - rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla - postupně vytváří a třídí digitální fotodokumentaci svých vlastních děl i proto, aby je mohl sdílet s ostatními -dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav - jednoduše odůvodní oblibu konkrétních ilustrací, hraček, animovaných filmů - rozpozná díla některých dětských ilustrátorů	ČJ PČ	OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí MEV 1- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Ověřování komunikačních účinků			
- samostatná tvorba, komunikace se spolužáky - vyjádření záměru tvorby - vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření -výstava a galerie ve třídě	- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně tvořil, vybral či upravil - dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině -aktivně se podílí na vytváření estetického prostředí ve třídě		MEV 7 - Práce v realizačním týmu

5.21.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 4. – 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
Rozvíjení smyslové činnosti			
- prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie, tvary, barva, odstín barvy	- rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá barvy, vnímá a pojmenuje odlišné odstíny - poznává různé druhy linií a jejich výrazové prostředky - porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě vztahů - poznává vlastnosti a výrazové možnosti barev	ČJ AJ	OSV 1/5 Kreativita
- uspořádání objektů do celků dle výraznosti, velikosti, vzájemného postavení - malba a kresba různými materiály a nástroji	- rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření - porovná a odliší a uspořádá plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů - pojmenuje a charakterizuje základní prvky vizuálně obrazného vyjádření a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření - využívá různé materiály, techniky a formáty	HV M PČ	OSV 2/4 Kooperační kompetice
- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových	- uvědomuje si specifika vnímání různými smysly - dovede prostřednictvím vizuálně obrazných vyjádření vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový	PŘ HV	
- umělecká výtvarná tvorba, film, fotografie, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření		EGS 1 Evropa a svět nás zajímá

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
Uplatňování subjektivity			
- prostředky pro vyjadřování emocí, fantazie a osobních zkušeností a zážitků	- využije a vyjádří podle zadání vlastní zkušenost v různých druzích vizuálního vyjádření - užívá při tvorbě různé prostředky včetně digitálních technologií (například nástrojů a programů pro kresbu, funkce přiblížení obrazu pro zaměření na detail apod.) - vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru	ČJ TV	OSV 1/5 Kreativita
- typy vizuálně obrazných vyjádření: ilustrace, komiks, hračky, stavby, sochy	- uvědomuje si specifika různých typů obrazných vyjádření - pozná díla některých dětských ilustrátorů - za využití digitálních kompetencí vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům	ČJ PŘ	
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	- porovnává různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření z hlediska jejich motivace a vnímání		
Ověřování komunikačních účinků			
- osobní postoj v komunikaci - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - proměny komunikačního obsahu - výstava a galerie ve třídě - zdroje jako inspirace – různé druhy zdrojů, jejich výběr, třídění, ukládání; společná (např. malba, socha) i osobní kritéria pro třídění; interakce s publikem (různorodost skupin a záměr prezentace)	- porovná různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a chápe je jako zdroj inspirace - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně tvořil, vybral či upravil - dovede vyjádřit a obhajovat svůj názor na vizuálně obrazné vyjádření vlastní či jiného autora - vyslechne a toleruje odlišný názor - aktivně se podílí na vytváření estetického prostředí ve třídě. - se záměrem si prohlíží vybraná umělecká díla z online sbírek jemu nejbližší dostupných galerií; díla, která ho zaujala, představí svým spolužákům a zajímá se o postřehy ostatních	PČ	OSV 2/3 Komunikace MEV 7 Práce v realizačním týmu

5.22 Výtvarná výchova II

5.22.1 Obsahové vymezení

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci umožňuje žákovi uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k výtvarnému dílu (jak samostatně vytvořenému, tak i přejatému), nikoliv jako k pouhému prostředku reality, ale jako k prostředku, který se podílí na procesu jejího přijímání a zapojování se do procesu komunikace.

Obsah učiva výtvarné výchovy souvisí s náplní prakticky všech předmětů. Dějiny vývoje estetického ideálu pomáhají pochopit historii, výtvarné cítění motivuje žáka při jeho vlastní práci a rozhodování, estetický názor hraje roli při formování hodnotového žebříčku.

Obsah předmětu je rozdělen na tři tematické okruhy: rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků. Průřezová témata rozvíjená ve výtvarné výchově pomáhají žákům ujasnit si, co je pro ně, jako budoucí občany, hodnotné a žádoucí, co pomáhá budovat mosty pochopení mezi různými kulturami. Učí hledat krásu v neponičené přírodě i střízlivě hodnotit působení sdělovacích prostředků.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií (fotografie, počítačová grafika...).

5.22.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	2	2	0,5	1	6
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-
celkem	2	2	0,5	1	6

5.22.3 Forma výuky

Výuka předmětu výtvarná výchova probíhá v kmenových třídách, ve specializované učebně Výtvarné výchovy a učebně informačních technologií. Umožňuje využití široké nabídky tradičních i nových výtvarných technik a materiálů. K dispozici je též dílna a keramická pec umístěná v suterénu školy. Za vhodného počasí může výuka probíhat v areálu školní zahrady, či blízkém okolí školy, kde se nabízí uplatnění přírodních materiálů. Další formou výuky jsou návštěvy kulturních památek a specializovaných zařízení (muzeum, galerie, výstavy).

5.22.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.22.4.1. Kompetence k učení

- upřednostňujeme pestrost aktivit, které vycházejí z přístupu tvořivého vyučování
- vedeme ke kritickému posuzování a diskusi o známých výtvarných dílech i vlastních výtvorech
- podporujeme pokroky jednotlivých žáků
- vedeme žáky k experimentaci, ke kritickému posuzování a vyvozování závěrů
- motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k učení
- učíme je rozumět obecně používaným termínům, znakům a symbolům ve výtvarné oblasti, uvádět je věci do souvislosti, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy (souvislosti mezi životem a dílem autora, dobou vzniku, historická a kulturní podmíněnost)
- vedeme ke vhodnému výběru a využití příhodných způsobů, metod a strategií výtvarného umění
- vedeme k tomu, aby žáci sami řídili a organizovali vlastní činnost

5.22.4.2 Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme skupinovou a projektovou práci
- vedeme žáky k objektivnímu zhodnocení vlastního díla, objasnění vlastních tvůrčích záměrů a obhájení si svého názoru
- klademe důraz na to, aby žáci po zdánlivém nezdaru vytrvali a neztráceli zájem o další výtvarnou činnost
- podporujeme u žáků logické i empirické postupy při výtvarné tvorbě

5.22.4.3 Kompetence komunikativní

- užíváme uměleckého jazyka

- vedeme žáky k tomu, aby úměrně věku rozuměli vizuálnímu sdělení a dokázali sami toto sdělení zobrazit
- směřujeme žáky k vnímání mimojazykového vyjadřování
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (příprava a dokumentace výstavy výtvarných prací)
- ukazujeme žákům, že vyslechnout názor okolí na společně prožitý estetický zážitek a reagovat na něj je přínosné
- poskytujeme dětem dostatek prostoru k jejich vlastnímu uměleckému projevu

5.22.4.4 Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a dodržovat pravidla práce v týmu
- vedeme je k pochopení nutnosti efektivní spolupráce s druhými při řešení úkolu a současně k ocenění zkušenosti druhých, k možnosti poučit se z vnímání, cítění, prožívání a hodnocení jiného
- učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě a skupinách
- vedeme žáky ke schopnosti požádat o pomoc spolužáka a pomoc nabídnout
- respektujeme a povzbuzujeme žáky s poruchami učení
- učíme žáky zásadám chování na kulturních akcích
- předvádíme na příkladech z výtvarné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí k sebezdokonalování sebe samého
- budujeme v dětech sebedůvěru na základě respektování názoru každého žáka

5.22.4.5 Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- posilujeme v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, vedeme je k pochopení procesu tvorby jako způsobu vyjádření osobních prožitků i postojů
- vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturního dění

5.22.4.6 Kompetence pracovní

- zařazujeme žákovské projekty
- vysvětlujeme žákům, jak správně a bezpečně používat výtvarné potřeby i nástroje a jak o ně pečovat
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

5.23.4.7 Kompetence digitální

- využíváme co nejširší škálu různých vizuálních prostředků včetně digitálních technologií, aby žáci mohli zkoušet si a zaznamenávat nové a netradiční postupy
- motivujeme žáky k nalézání a sdílení různých přístupů k tématu, k výměně zkušeností získaných při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálních děl včetně umění nových médií a poskytujeme jim individuální podporu při tvorbě a správě digitálního portfolia, získávání digitálních zdrojů z oblasti vizuální kultury a jejich využívání pro inspiraci i pro uvědomování si širších kontextů
- vytváříme podmínky pro to, aby žáci mohli komunikovat o postupech a výsledcích své práce a ověřit si tak účinnost různých podob komunikace

- vytváříme atmosféru podnětnou pro užívání digitálních technologií, pro vzájemnou inspiraci a tvůrčí podporu včetně respektu k tvorbě a dílu každého jedince, k respektování autorství a autorských práv
- učíme žáky pracovat s dostupnými digitálními technologiemi, programy i aplikacemi, zařazujeme individuální i skupinové tvůrčí projekty

5.22.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu výtvarná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- EVO - vztah člověka k přírodě
 - ekosystémy
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EGS - jsme Evropané
 - Evropa a svět nás zajímá
- OSV - poznávání lidí
 - kreativita
 - sebepoznání a sebepojetí
 - komunikace
 - hodnoty, postoje, praktická etika
 - rozvoj schopností poznávání
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - kooperace a kompetice
- MEV - práce v realizačním týmu
 - fungování a vliv médií ve společnosti
 - tvorba mediálního sdělení
- MUV - lidské vztahy
 - multikulturalita
- VDO - principy demokracie
 - rozvíjení komunikativních schopností

5.22.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. a 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výtvarné vyjádření věcí, pozorování a vyjádření základních tvarových znaků – linie, tvar, objem, barevné kvality, textura - jejich jednoduché vztahy. Řešení barevných vztahů objektu a prostředí. Malba vycházející ze skutečnosti i z představ. Rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů – perspektiva. Poznávání výtvarných principů a možností některých materiálů prostřednictvím experimentu. Uspořádání prvků v ploše. Výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů. Lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a vnitřní ho členění přírodních objektů s pohledem do jejich nitra. Rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz. Vytváření jednoduchých prostorových objektů. Kompozice - vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí. Reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí (hudebních, dramatických), expresivní volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - tiskoviny, televize, reklama, seznámení s funkcí	Žák: - pojmenovává vizuálně obrazné elementy při vlastní tvorbě a interpretaci, porovnává jejich kvality na základě vztahů, umí ocenit jejich začlenění, samostatně je kombinuje - kombinace uplatňuje k projevení vlastních životních zkušeností, vjemů, představ - při vnímání událostí rozpozná účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné, objemové i prostorové vizuálně obrazné prostředky - rozpoznává možnosti statických a dynamických vizuálně obrazných vyjádření - uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu při tvorbě a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního	HV M Př Fy D Čj	OSV EGS EVO

písmu (sdělnou i výtvarnou). Písmeno jako dekorativní prvek; psané, kreslené, stříhané, vytrhované. Základní tvary lineárního kresleného a plošného písma a jeho řazení v jednoduchých krátkých nápisích. Vztahy – podobnost, kontrast, rytmus - pohybové, hmatové, sluchové reflexe - prostředky pro vyjádření emocí, nálad, pocitů - prostředky pro vyjádření fantazie, představ i zkušeností - typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, sochařství, plastika, volná malba. Výtvarná úprava knihy. Ilustrátoři dětských knih a učebnic - konfrontace výrazových prostředků jednotlivých umělců. Malířství - různé způsoby uměleckého vyjádření Sochařství - tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem. design a estetická úroveň předmětů denní potřeby, lidové umění a jeho dekor (vztah tvaru, funkce a dekoru). Rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa na základě poznávání a srovnávání druhů, případně žánrů současného a historického výtvarného umění. Návštěvy galerií, výstav, ateliérů, regionálních památek a zajímavostí.	účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu - interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		
---	--	--	--

5.22.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. a 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních Uspořádání objektů do celků v ploše. Vyjádření dějových a prostorových vztahů, základních proporcí a pohybu lidské postavy. Využívání předchozích náčrtů a skic. Plošné dekorativní kompozice v užité grafice. Uplatnění výtvarného zjednodušení - stylizace. Písmo - jeho sdělovací, výrazová a estetická funkce. Kompozice písma v ploše. Aplikace hlavních zásad užité grafické tvorby ve spojení písma a motivu. Reflexe zrakového vnímání v souvislosti s vnímáním ostatními smysly - reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí (hudebních, dramatických) Využívání výrazových možností materiálů. Vyjádření jednoty materiálu, technologie zpracování. Fyzické a psychické stavy, dojmy a prožitky vyjádřené barvou v plošné kompozici - ilustrace. Uplatnění expresivní a emocionální funkce barvy a poznávání jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce. Využití poznávání přírodních a uměleckých forem k rozvíjení představivosti. Jejich volný výtvarný přepis,	Žák: - pojmenovává vizuálně obrazné elementy při vlastní tvorbě a interpretaci, porovnává jejich kvality na základě vztahů, umí ocenit jejich začlenění - při vlastní tvorbě vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření, různé vlastnosti prvků variuje s cílem dosáhnout osobité výsledky - samostatně kombinuje vizuálně obrazné elementy ve vztahu k celku vizuálně obrazného vyjádření - při vnímání událostí rozpozná účinek i dalších smyslů ve vztahu ke zrakovému vnímání, pro jejich zapojení nalézá a uplatňuje plošné, objemové i prostorové vizuálně obrazné prostředky - rozpoznává možnosti statických a dynamických vizuálně obrazných vyjádření - uplatňuje osobitost svého vnímání jako zdroj svého aktivního přístupu při tvorbě	HV M Př Fy D Čj	OSV EGS EVO MEV MUV

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
transpozice a parafráze. Metody uplatňované v aktuálním pojetí výtvarného umění – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční malba, interaktivní grafické aplikace. Umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti. Estetika v umění, užitém umění, reklamě. Architektura a její podíl na formování životního prostředí. Rozvíjení a prohlubování vztahu žáků k výtvarnému umění - poznávání regionálních památek i krásy v přírodě. Návštěvy galerií, výstav, ateliérů. Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace obrazných vyjádření, jejich zdůvodňování, kritéria porovnávání Prezentace a obhajování výsledků vlastní tvorby, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	Žák: -užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - rozlišuje a interpretuje obsah vizuálně obrazného vyjádření uměleckých projevů současnosti i minulosti - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině subjektivního účinku - interpretuje umělecká díla současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených prací - samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého vizuálně obrazného vyjádření tak, aby byl srozumitelný pro ostatní - nalézá vhodnou formu pro prezentaci vizuálně obrazných vyjádření		

VII. *Člověk a zdraví*

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích předmětech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

5.23 Tělesná výchova I

5.23.1 Obsahové vymezení

Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

5.23.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	2	2	2	2	2	10
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	-
celkem	2	2	2	2	2	10

5.23.3 Formy výuky

Výuka předmětu Tělesná výchova probíhá většinou v tělocvičně. Možná je i výuka na hřišti, v přírodě (cvičení v přírodě, sáňkování, bruslení), plavecký výcvik, který probíhá v 1. a 2. ročníku. Minimální rozsah 40 vyučovacích hodin je stanoven do ročníků takto:

1. ročník - 20 hodin
2. ročník - 20 hodin.

V případě, že nebude možné splnit minimální časovou dotaci v 1. a 2. ročníku, bude plavecká výuka přesunuta do 3. ročníku.

5.23.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.23.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledává a třídí informace (vyhledává informace o sportovcích, sportech v různých kom. zdrojích)
- operuje s obecně uznávanými termíny, znaky, gesty, uvádí je do souvislostí (reaguje na smluvená gesta, signály)
- samostatně pozoruje, získané výsledky porovnává (pracuje s měřicími přístroji, srovnává výsledky spolužáků)

5.23.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému (akrobacie, sportovní hry, náradí, náčiní, pravidla silničního provozu)
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí
- vnímá nejružnější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení

5.23.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky (užívá osvojené názvosloví)
- naslouchá promluvám druhých
- rozumí různým typům běžně užívaných gest a zvuků
- využívá získané komunikační dovednosti k utváření plnohodnotných vztahů a soužití s ostatními

5.23.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (první pomoc, míčové hry, pomoc handicapovaným, poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, poznává člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě, propojuje činnost a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (chápe zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.)

5.23.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví hygiena pohybových činností, chování při rekreačních soutěžích, využití hraček při pohybových hrách, olympijské myšlenky a trvale udržitelného rozvoje společnosti (cvičí s hudbou, dodržuje správné držení těla, chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a vnímá radostné prožitky z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů, aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci, poznává zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot)
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka (smluvené povely, gesta, signály, získává základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje)

5.23.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (využívá osvojené preventivní postupy pro ovlivňování zdraví v denním režimu k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci a k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví)
- používá bezpečně a účinně materiály, přístroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné podmínky

5.23.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.23.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 1. – 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
- význam pohybu pro zdraví - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při Tv - bezpečnost při pohybových činnostech	- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - připravuje se na pohybovou činnost, využívá průpravná cvičení - uplatňuje správné způsoby držení těla, zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení, začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit, - nevyhýbá se pohybové zátěži, rozvíjí rychlost, vytrvalost - používá vhodné oblečení a obuv na sport - žák reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - udržuje bezpečnost v šatnách, při přípravě a ukládání náradí, náčiní a pomůcek při všech pohybových činnostech v tělocvičně i na hřišti - žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	PRV ČJ	OSV 1/4 Psychohygiena OSV 1/2 Sebepoznání a sebepojetí

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
- pohybové hry	- účastní se pohybových her s různým zaměřením - dovede organizovat jednoduché pohybové hry - využívá hračky, netradiční náčiní - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	PRV	OSV 2/1 Poznávání lidí OSV 2/2 Mezilidské vztahy
- průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení	- cvičí na žebřinách - zvládne překážkovou dráhu z dílů švédské bedny - přesně opakuje cviky pod vedením učitele - využívá plné míče		
- základy gymnastiky	- osvojuje si jednoduchá průpravná cvičení na žíněnkách (kotoul vpřed, stoj na lopatkách, nácvik kotoulu vzad), na lavičkách, žebřinách, - vyjadřuje melodii a rytmus pohybem - provádí chůzi po kladince - cvičí s náčiním - nacvičuje odraz a výskok na švédskou bednu - naskočí na nářadí do kleku, do dřepu		OSV 1/3 Seberegulace, sebeorganizace
- průpravná cvičení pro seznámení s vodou, ve vodě a pod vodou - zásady hygieny při plavání a v areálu bazénu - dýchání do vody - plavání úseků od 10 m do 100 m - jeden plavecký způsob - zásady bezpečnosti při plavání a v areálu bazénu	- adaptuje se na vodní prostředí - dodržuje hygienu plavání - zvládá plavecké dovednosti s ohledem na individuální předpoklady - zvládá jeden plavecký způsob (plaveckou techniku) - zvládá prvky sebezáchrany a bezpečnosti		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- rytmické a kondiční formy cvičení	- po předvedení opakuje: krok přísunný, poskočný, cval stranou - posiluje svalstvo cvičením s různým náčiním - vyjadřuje rytmus a melodii hudby pohybem – dle svých schopností - tančí jednoduché tanečky	HV	OSV 1/5 Kreativita
- průpravné úpoly	- nacvičuje přetahy lanem, podbíhání lana - seznamuje se se šplhem po tyči		
- základy atletiky	- provádí v souladu s individuálními předpoklady základní pohybové výkony a usiluje o jejich zlepšení - nacvičuje rychlý běh (50 m), po učiteli opakuje běžeckou abecedu (lifting, skiping, zakopávání). - procvičuje start z různých poloh (sed, leh na zádech, leh na břiše, dřep...). - odstartuje z nízkého i polovysokého startu - při krátkém běhu nekříží dráhu a nezastavuje před cílem. - nacvičuje běh vytrvalý (300m) - chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti - procvičuje techniku běhu na delší vzdálenost (prodloužený krok, správné dýchání)		OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- základy atletiky	- nacvičuje skok do dálky - předvede správnou techniku skoku z místa - skočí do dálky po rozběhu a odrazu z jedné nohy - nacvičuje hod kriketovým míčkem - odhodí míček z místa ze správného odhodového postoje - seznamuje se s rozběhem před odhodem míčku		
- turistika a pobyt v přírodě	- účastní se turistické vycházky do přírody, zvládá chůzi v terénu - respektuje ochranu životního prostředí, chová se ohleduplně k přírodě - dokáže překonat přírodní překážky - ví, že turistika a pobyt v přírodě je vhodná víkendová a prázdninová činnost - chová se slušně v dopravních prostředcích - orientuje se v terénu pomocí buzoly	PRV	EVO 4 - Vztah člověka a prostředí
- základy sportovních her	- hraje utkání podle zjednodušených pravidel minisportů (vybíjená, fotbal, floorbal, přehazovaná...) - využívá různé průpravné hry - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - hází míč jednou i obou rukama a chytá obou rukama - přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem - nacvičuje dribling na místě i v pohybu - zkouší střelbu na koš		OSV 3/2 - Hodnoty, postoje, praktická etika OSV 2/4 - Kooperace a kompetice

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
- komunikace v TV	- užívá při pohybové činnosti základní tělocvičné názvosloví např. vzpažit, zapažit, upažit, připažit, stoj spatný, spojný, rozkročný, předklon, záklon - rozezná tělocvičné nářadí, náčiní - přesně reaguje na povely: pozor, pohov, rozchod - dokáže nastoupit s ostatními do: řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu - užívá obraty vlevo, vpravo, čelem vzad	ČJ	OSV 2/3 - Komunikace
- zásady jednání a chování	- jedná v duchu fair play - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - projevuje radost z pohybových činností, samostatnost, odvahu a vůli při zlepšení činnosti		OSV 3/2 - Hodnoty, postoje, praktická etika
- organizace při TV	- dovede se orientovat v prostředí, kde probíhá cvičení - dodržuje pravidla bezpečnosti - plní jednotlivé příkazy učitele při organizaci v TV		
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností	- dodržuje pravidla her a soutěží - je si vědom porušení pravidel a následku pro sebe i družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	ČJ	MUV 2 - Lidské vztahy OSV3/2 - Hodnoty, postoje, praktická etika

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- měření a posuzování pohybových dovedností	- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - posuzuje a porovnává výkony se spolužáky	M	OSV 3/1 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- zdroje informací o pohybových činnostech	- zajímá se o sportovní akce ve škole i v místě bydliště - chápe význam sportování pro zdraví - předává si informace o různých sportech ve škole - získává informace o sportech v televizi, tisku, na internetu	ČJ	MEV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti

5.23.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 4. – 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví		PŘ M	OSV 1/4 - Psychohygiena OSV 1/2 - Sebepoznání a sebepojetí
- význam pohybu pro zdraví	- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - zná důležitost pohybu z učiva o člověku - chápe význam pohybu pro správný vývoj jednotlivých soustav lidského těla - uplatňuje samostatnost při zlepšení své pohybové zdatnosti		
- příprava organismu	- zvládá přípravu organismu před pohybovou aktivitou (cviky pro zahřátí, protahovací cviky) - aktivně se účastní pohybových her - po zátěži aplikuje uklidňující cvičení		
- zdravotně zaměřené činnosti	- dbá na správné držení těla - uvědomuje si správné dýchání, koordinaci těla při různém cvičení - provádí kompenzační a relaxační cviky		
- rozvoj dovedností (rychlost, vytrvalost, síla, obratnost)	- snaží se zvládat všechny pohybové činnosti dle svých schopností - používá správnou techniku při sportovních výkonech		
- hygiena při TV	- dodržuje pravidla hygieny při sportu - používá vhodné oblečení a obutí pro pohybovou aktivitu	PŘ	OSV 1/3 - Seberegulace, sebeorganizace
- bezpečnost při pohybových činnostech	- dodržuje pravidla bezpečnosti ve známém i neznámém sportovním prostředí i v šatnách - dodržuje pravidla bezpečnosti při manipulaci i při ukládání náčiní, náradí a		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
	pomůcek - předchází úrazům svým slušným chováním - plní příkazy učitele – reaguje na povely a signály - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
- pohybové hry - pořadová cvičení - přípravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení	- zapojuje se aktivně do pohybových her, dovede - hledat varianty známých her - využívá různá náčiní a hračky - přesně a rychle reaguje na povely: pozor, pohov, - rozeznává základní cvičební postoje a polohy - zvládá průpravná cvičení dle pokynů učitele a dle svých možností - využívá náradí, které je k dispozici - v prostředí se bezpečně pohybuje	HV VV	OSV 2/4 Kooperace a kompetice OSV 1/2 Sebepoznání a sebepojetí OSV 1/5 Kreativita
- akrobacie - cvičení na náradí - cvičení s náčiním	- předvádí na žíněnce kotouly vpřed i vzad - používá správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, švédské bedně - zvládá roznožku, skrčku, výskok do kleku i dřepu - šplhá na tyči i laně podle svých možností - zvládá cviky na kruzích, nakloněném žebříku a žebřinách - cvičí svoji sílu, obratnost a vytrvalost a přesnost - využívá při cvičení různé náčiní		
- rytmické a kondiční cvičení	- využívá pohyb těla k vyjádření melodie a		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
- průpravné úpoly	rytmu - při hudbě - po předvedení opakuje jednoduché taneční kroky - při kondiční hodině posiluje veškeré svalstvo, využívá nářadí - zvládá pohybové činnosti ze škály průpravných úpolů - cvičení se švihadlem, lanem - přetahy		
- základy atletiky	- zvládá techniku základních disciplín - ovládá hod kriketovým míčkem - uběhne 60 m, 400 m, 800 m - zná princip štafetového běhu - ovládá skok z místa - zvládá povely při startu	M	
- základy sportovních her	- uvědomuje si základní pojmy, svoji roli a základní pravidla osvojovaných her - rozlišuje různé míče – na fotbal, basketbal, volejbal - cvičí střelbu na branku, na koš, dribling - nacvičuje přihrávky, učí se vedení míče - chápe základní spolupráci při hře a základní organizaci utkání - je schopen soutěžit v družstvu, dohodnout se na spolupráci a taktice - je si vědom následků při porušení pravidel pro sebe i celé družstvo	ČJ	OSV 3/1 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 2/1 - Poznávání lidí

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
- turistika a pobyt v přírodě	- snaží se dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany přírody při turistických vycházkách a výletech - rozvíjí schopnost orientace v přírodě podle mapy, turistických značek - zná podmínky přežití v přírodě - dokáže postavit jednoduchý nouzový přístřešek - ví, jak zajistit vodu, potravu a teplo - dodržuje pravidla silničního provozu	PŘ	EVO 4 - Vztah člověka a prostředí
Činnosti podporující pohybové učení		ČJ M VV	OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání OSV 1/3 - Seberegulace, sebeorganizace
- komunikace v TV	- používá základní tělocvičné pojmy - užívá správné pojmy tělovýchovných činností i správné názvy náradí a náčiní - zná pojmy z pravidel vybraných sportů		
- organizace TV	- zná smluvené povely, gesta, signály a reaguje na ně - rozumí povelům pořadových cvičení		
- zásady jednání a chování	- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - pozná přestupky proti pravidlům her a soutěží - jedná v duchu fair play - popisuje olympijské ideály a symboly		
- pravidla her, závodů a soutěží	- dodržuje dohodnutá pravidla her a soutěží		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
- měření a posuzování pohybových dovedností	- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení - umí změřit základní pohybové výkony - porovnává je s předchozími výsledky		
- zdroje informací o pohybových činnostech	- vyhledává zdroje informací o sportovních akcích ve škole, v místě bydliště - chápe význam sportování pro zdraví	INF PŘ	MEV 4 - Vnímání autora mediálních sdělení

5.24 Tělesná výchova II

5.24.1 Obsahové vymezení

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

5.24.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	2	2	2	2	8
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-
celkem	2	2	2	2	8

5.24.3 Formy výuky

Výuka vzdělávacího předmětu Tělesná výchova probíhá ve školní tělocvičně, školním hřišti a atletickém hřišti. Je možná výuka v přírodě.

5.24.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.24.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace (vyhledává informace o sportovcích, sportech v různých zdrojích)
- operuje s obecně uznávanými termíny, znaky, gesty, uvádí je do souvislostí (reaguje na smluvená gesta, signály)
- samostatně pozoruje, získané výsledky porovnává (s pomocí digitálních zařízení a vybraných aplikací)

5.24.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení včetně použití digitálních technologií
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí
- vnímá nejrůznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení

5.24.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky (užívá osvojené názvosloví)
- naslouchá promluvám druhých
- rozumí různým typům běžně užívaných gest a zvuků
- využívá získané komunikační dovednosti k utváření plnohodnotných vztahů a soužití s ostatními
- používá různé digitální zařízení ke komunikaci a dalšímu plánování sportovních aktivit

5.24.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (propojuje činnosti související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5.24.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví (využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu)
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka (získává základní orientaci v názorech na to, co je a není zdravé)
- Vyhledává další volnočasové pohybové aktivity pomocí webových stránek místních sportovních organizací

5.24.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (využívá osvojené preventivní postupy pro ovlivňování zdraví v denním režimu k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci a k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví)
- používá bezpečně a účinně materiály, přístroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné podmínky
- Uvědomuje si důležitost souměrného tělesného rozvoje, především rizika svalových dysbalancí, které jsou často spojené s nadměrným využíváním digitálních zařízení

5.24.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- Vyhledává digitální zdroje, které souvisí s pohybovými aktivitami, a dále se informuje o možnostech sportovního vyžití

5.24.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

5.24.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. - 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu		PŘ, VO, VZ	OSV1/3 - Seberegulace, sebeorganizace OSV 1/4 - Psychohygiena
- zásady hygieny a bezpečnosti při sportovních činnostech - pravidla první pomoci - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	- uplatňuje vhodné a bezpečné chování - předvídá možná nebezpečí úrazu - správně používá korekci jednostranného svalového zatížení - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí, zvládá vyhledat informace o méně známém prostředí pomocí digitálních zdrojů - první pomoc v různém terénu a klimatu, význam pohybu pro zdraví, nebezpečí dopinku - chování při rekreační soutěži		
Atletika		PŘ	EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- rychlý běh - vytrvalý běh v terénu - skok do dálky, skok do výšky - hod -atletická abeceda - měření sportovních výkonů	- ovládá nízký a vysoký start, uplatňuje krokovou frekvenci - umí rozvrhnout síly pro vytrvalostní běh - chápe význam kondičních programů - zná základní startovací povely - Změří svůj výkon pomocí digitálního zařízení a porovnává svůj výsledek s předešlými výkony		
Gymnastika		PŘ	
-akrobacie -přeskoky -cvičení s náčiním a na nářadí	- bezpečnost cvičení s náčiním a na nářadí, kotouly vpřed, vzad - cvičení na nářadí (přeskoky přes kozu, cvičení na hrazdě – toč, podmet)		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Míčové hry			
- vybíjená - přehazovaná - odbíjená - košíková - házená - kopaná - florbal	- seznámí se základy míčových her - aktivně se zapojuje do hry	M	
Netradiční sportovní aktivity		PŘ	EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- softbal - ringo - Vybrané zimní sporty - nové trendy v TV	- seznámí se základy netradičních sportovních aktivit - vyhledává zajímavé sportovní aktivity a seznamuje s nimi spolužáky		

5.25 Výchova ke zdraví

5.25.1 Obsahové vymezení

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví se na škole realizuje v 6. a 9. ročníku.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví.

Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví své i zdraví ostatních a být za ně odpovědný. Žáci jsou vedeni k upevňování hygienických, stravovacích, pracovních i dalších zdravotně preventivních návyků, k postoji odmítat škodlivé a návykové látky i ostatní formy manipulace. Dále jsou žáci vedeni k odpovědnému a preventivnímu chování z hlediska předcházení úrazů a situací ohrožujících zdraví a ke schopnosti čelit ohrožení v každodenních i v mimořádných situacích. V žácích je také rozvíjen pozitivní vztah k sobě samému i k ostatním lidem.

5.25.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	1	-	-	1	2
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	-	-
celkem	1	-	-	1	2

5.25.3 Formy výuky

Výchova ke zdraví je založena především na metodách zážitkové pedagogiky, vychází ze zkušeností, názorů a kreativity žáků. Ve výuce převažují aktivizující formy a metody, které přispívají k utváření správného názoru, volbě správného rozhodnutí a k posílení vlastního sebevědomí. Mezi tyto metody můžeme zařadit především dialog, diskuzi, řešení problému, aktivizující hry, praktická cvičení, simulace, audiovizuální technika, exkurze, besedy s odborníky). Výuka je doplněna tematicky laděnými vzdělávacími a kulturními akcemi, které napomáhají k hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v dané problematice

5.25.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.25.4.1 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- je schopen vést kultivovaný verbální projev
- je schopen vést dialog
- vyhledává informace z různých zdrojů z různých zdrojů
- dokáže naslouchat
- Je si vědom rizik ztráty soukromí při používání určitých digitálních komunikačních platforem

5.25.4.2 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- zvládá spolupráci ve skupině
- přispívá k utváření příjemné pracovní atmosféry a k dobrým vztahům
- má pozitivní představu o sobě samém a pozitivní vztah k ostatním lidem
- zvládá posoudit nebezpečí spojená s používáním digitálních zařízení v online prostoru

5.25.4.3 Kompetence občanská

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje názory ostatních
- dokáže správně posoudit krizové situace
- zvládá poskytnout první pomoc
- zvládne použít digitální zařízení související se záchranou lidského života

5.25.4.4 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá získaných vědomostí v praktickém životě
- chápe smysl a cíl učení
- vyhledává digitální zdroje, které se zabývají oblastí zdravého životního stylu a tyto informace umí ověřit

5.25.4.5 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- tvořivě přistupuje k řešení problémů
- kriticky hodnotí své jednání
- zvládá vyhodnotit svůj aktuální stav (v oblasti stravování, pohybu) a vyhledá možnosti nápravy i s pomocí webových služeb

5.25.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

5.25.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá digitální zařízení k vyhledávání inovací a novinek v oblasti zdraví
-

5.25.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.25.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Vztahy mezi lidmi a formy soužití		VO	OSV 2/2 – Mezilidské vztahy
- kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, manželství, rodičovství, vrstevnická skupina, obec	- respektuje pravidla mezi vrstevníky a pozitivní komunikací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - vysvětlí role členů rodiny, třídy a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu - zvládne chránit své soukromí v online prostoru		
Osobnostní a sociální rozvoj		VO	OSV 1/2- Sebepoznání a sebepojetí OSV 1/3 – Seberegulace, sebeorganizace
- sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem - seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací	- respektuje pravidla mezi vrstevníky a pozitivní komunikací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví		
Zdravý způsob života a péče o zdraví		M, TV	EVO 3- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- režim dne - výživa a zdraví - současné stravovací zvyklosti x výživová doporučení - tělesná a duševní hygiena - ochrana zdraví před přenosnými, nepřenosiými chorobami, úrazy - kompenzace jednostranného zatížení při práci s digitálními zařízeními	- sestaví režim dne, vyjmenuje složky výživy, rozlišuje potraviny zdraví prospěšné, škodlivé - zhodnotí rozpory v současném způsobu stravování dětí a dospívajících a zásadami zdravé výživy - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - zařazuje vhodné aktivity k vykompenzování jednostranného zatížení při práci s dig. zařízením		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Globální svět		VO, PŘ	EVO 4 - Vztah člověka k prostředí
- životní prostředí, odpady, ochrana - dopravní předpisy, značky, bezpečnost chodců, cyklistů při dopravě (Besip)	- chápe význam ochrany přírody, rozlišuje ekologické chování a jeho opak - pozná dopravní značky, používá cyklistickou přilbu, dodržuje dopravní předpisy		
Zdravý způsob života a péče o zdraví		PŘ	
- záchrana života - zástava krvácení - umělé dýchání - srdeční masáž	- je schopen poskytnout předlékařskou první pomoc		
Změny v životě člověka a jejich reflexe		TV	
- dětství - puberta - dospívání - tělesné, duševní a společenské změny	- optimálně reaguje na změny v období dospívání - kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - projevuje odpovědný vztah k sobě samému		

5.25.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Změny v životě člověka a jejich reflexe		PŘ	
- sexuální dospívání a reprodukční zdraví - předčasná sexuální zkušenost - ochrana před nechtěným těhotenstvím - poruchy pohlavní identity	- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování		
Hodnota a podpora zdraví		PŘ, TV	MEV 7 – práce v realizačním týmu
- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - podpora zdraví a její formy - programy podpory zdraví	- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - posoudí přednosti a nedostatky některých alternativních výživových směrů - vyjádří názor k problematice zdraví a diskutuje o něm ve svém nejbližším okolí - umí použít vybrané aplikace na podporu svého zdraví		
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		PŘ, CH	MEV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- stres a jeho vztah ke zdraví - civilizační choroby - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek - skryté formy a stupně násilí a zneužívání	- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí - uplatňuje zdravé stravovací návyky - dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence		PŘ, Z	
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - ochrana člověka za mimořádných okolností	- zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy; ví, kde vyhledat odbornou pomoc - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc		

VIII. *Člověk a svět práce*

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** se realizuje na 1. stupni v tematických okruzích *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*.

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** se realizuje na 2. stupni v tematických okruzích *Práce s technickým materiálem, Pěstitelské práce a chovatelství, Využití digitálních technologií, Svět práce*.

5.26 **Člověk a svět práce I**

5.26.1 Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů*.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

5.26.2 Časové vymezení

	I.	II.	III.	IV.	V.	součet
hodinová dotace	1	1	1	1	1	5
disponibilní h. dotace	-	-	-	-	-	-
celkem	1	1	1	1	1	5

5.26.3 Formy výuky

Výuka předmětu Člověk a svět práce probíhá ve třídách nebo na školní zahradě.

5.26.4 Výchovní a vzdělávací strategie

5.26.4.1 Kompetence k učení

Na konci 5. ročníku žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, má pozitivní vztah k učení (chápe práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení)

5.26.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci 5. ročníku žák:

- vnímá nejruznější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá vlastního úsudku a zkušeností (žák pracuje vytrvale a soustavně při plnění zadaných úkolů, uplatňuje tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti a vynakládá úsilí na dosažení kvalitního výsledku, pracuje s drobným materiálem, stavebnicí, koná pěstelské pokusy a pozoruje, připravuje tabuli pro jednoduché stolování).
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

5.26.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci 5. ročníku žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- naslouchá promluvám druhých
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívá informační a komunikační prostředky pro kvalitní komunikaci

5.26.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci 5. ročníku žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu (spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, chápe a poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantně přistupuje k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností)

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu neuspokojení a sebeúcty (uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince; tvořivě přistupuje ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života)

5.26.4.5 Kompetence občanské

Na konci 5. ročníku žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc (poznává okolní svět, rozvíjí sebedůvěru, postoje a hodnoty ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí, pracuje se stavebnicí a na zahradě)
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy (pracuje na školní zahradě, provádí pěstitelské činnosti)

5.26.4.6 Kompetence pracovní

Na konci 5. ročníku žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové prac. podmínky (osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používá vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě, jednoduché pěstitelské činnosti, práce se stavebnicí, příprava jednoduchého pokrmu)
- přistupuje k výsledkům prac. činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany živ. prostř. i kultur. a společenských hodnot (pozná, že technika je významná součást lidské kultury a je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka (práce se stavebnicí))
- Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost (chápe práci a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení, pěstitelské činnosti, příprava pokrmů)

5.26.4.7 Kompetence digitální

Na konci 5. ročníku žák:

- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu i videonávodu
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamená i s využitím digitálních technologií a zhodnotí

5.26.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Člověk a svět práce jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

5.26.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 1. - 3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem		ČJ M VV PRV	OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání
- bezpečnostní, hygienické a organizační návyky - práce s různými materiály (skládání, ohýbání, válení, hnětení, stlačování, stříhání, vytrhávání, lepení, navlékání, sešívání) a poznávání jejich vlastností - lidové zvyky, tradice a řemesla - odměření délky nitě, navléknutí do jehly, zhotovení uzlíku, sešívání jednoduchým stehem - přišítí knoflíku	- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci - získává organizační návyky pro rozvržení práce - udržuje čistou pracovní plochu - pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo podle videonávodu - zvládá základní činnosti při práci s různými materiály - přišije knoflík - poznává různé materiály a jejich vlastnosti - vytváří různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - podílí se na výzdobě třídy a školy - poznává lidové zvyky, tradice a řemesla		
Konstrukční činnosti		M ČJ	OSV 2/4 - Kooperace a kompetice OSV 2/1- Poznávání lidí
- bezpečnostní a organizační pravidla - práce se stavebnicí	-dodržuje bezpečnostní a organizační pravidla práce - osvojuje si principy montáže a demontáže při práci se stavebnicí - při činnostech pracuje tvořivě a využívá svoji fantazii - samostatně nebo ve skupině pracuje podle návodu, videonávodu -získává úctu k vlastní práci i k práci ostatních		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pěstitelské práce			
- bezpečnostní a hygienické návyky při péči o rostliny - základní podmínky pro pěstování rostlin - klíčení semen - další možnosti rozmnožování rostlin - jedovaté rostliny - rostliny vyvolávající alergické reakce	- při péči o rostliny dodržuje bezpečnostní a hygienické návyky - pečuje o pokojové rostliny ve třídě - dovede zvolit vhodné náčiní a postup péče o rostlinu - pěstuje nenáročnou rostlinu ze semene, pozoruje její proměny a zaznamenává výsledky pozorování s využitím digitálních technologií - seznamuje se s různými druhy rozmnožování rostlin - pozoruje proměny rostlin během roku - pozoruje vliv zálivky, světla, tepla na růst rostlin - seznámí se s jedovatými rostlinami a rostlinami, které mohou vyvolat alergickou reakci	PRV	EVO 4 - Vztah člověka a prostředí
Příprava pokrmů			
- hygienické a bezpečnostní návyky při stravování - zásady slušného stolování - zásady zdravé výživy - vhodné uchovávání potravin - příprava ovoce a zeleniny ke konzumaci za studena	- dodržuje hygienické a bezpečnostní návyky při stravování - dodržuje zásady slušného stolování - prostře stůl ke stolování, vytvoří dekoraci stolu - seznamuje se se zásadami zdravé výživy - seznamuje se se zásadami skladování a uchovávání ovoce a zeleniny a připraví ovoce a zeleninu ke konzumaci za studena - rozliší vhodné a nevhodné skladování a uchovávání běžných potravin	PRV	MUV 2 - Lidské vztahy

5.27.7 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 4. - 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem		M VV	OSV 1/5 - Kreativita
- vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy - lidové zvyky, tradice, řemesla	- uplatňuje zásady hygienických, bezpečnostních a pracovních návyků - seznamuje se se zásadami první pomoci - tvořivě volí podle zadání tradiční i netradiční materiály a pomůcky - vytváří s ohledem na zadání vhodnými jednoduchými i složitějšími postupy výrobky s využitím vlastní představivosti - seznamuje se s prvky lidových tradic - seznámí se a popíše některá lidová řemesla - zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří		
Konstrukční činnosti		ČJ M	
- stavebnice, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou - jednoduchým náčrtem	- provádí montáž a demontáž stavebnic podle ústní či písemné instrukce, podle vlastních nápadů, vytváří vlastní modely - pokouší se zhotovit jednoduchý náčrt.		
Pěstitelské práce		PŘ	OSV 2/4 - Kooperace a kompetice EVO 2 - Základní podmínky života EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- základní podmínky pro pěstování rostlin, - půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování pokojových rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	- vhodně pečuje o pokojové rostliny ve třídě, rozmnožuje rostliny, vybírá důležité informace o rostlině - seznamuje se se semeny plodů a druhy rostlin, s léčivkami - samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, zaznamenává je s využitím digitálních technologií - samostatně připraví materiál s informacemi o zásadách pěstování rostlin		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové Vztahy	Průřezová témata
	- seznamuje se s pěstováním některých běžných užitkových plodin ve vnějších podmínkách a základním zahradnickým náčiním - seznamuje se se zásadami hygieny a bezpečnosti práce - nacvičuje poskytnutí první pomoci při úrazu		
Příprava pokrmů			
- základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - technika v kuchyni, historie a význam	- uplatňuje hygienické, bezpečnostní zásady a návyky přípravy pokrmů a slušného stolování - orientuje se v základním vybavení kuchyně, pojmenuje je, seznamuje se se základními přístroji používanými při přípravě pokrmů - znalosti o kuchyňském náčiní - seznamuje se se zajímavostmi v historii kuchyňského nářadí a v přípravě pokrmů, porovnává minulost se současností - rozliší vhodné a nevhodné skladování a uchovávání běžných potravin - doporučí zdravý jídelníček - samostatně připraví jednoduchý předpis přípravy zvoleného pokrmu - podle instrukcí připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně - uplatňuje vědomosti o zdravé životosprávě, - navrhne sváteční přípravu stolu pro určitou příležitost – Vánoce, narozeniny aj.	ČJ	

5.27 Člověk a svět práce II

5.27.1 Obsahové vymezení

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce se realizuje na 2. stupni v tematických okruzích *Práce s technickým materiálem*, *Pěstitelské práce a chovatelství*, *Využití digitálních technologií*, *Svět práce*.

V 6. a 7. ročníku jsou realizovány tematické okruhy *Práce s technickým materiálem*, *Pěstitelské práce a chovatelství*

V 8. a 9. ročníku je realizován tematický okruh *Využití digitálních technologií* a tematický okruh *Svět práce*.

5.27.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	1	1	1	-	3
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	1	1
celkem	1	1	1	1	4

5.28 Pěstitelské práce a chovatelství

5.28.1 Obsahové vymezení

Předmět Pěstitelské práce a chovatelství poskytuje základní vědomosti o podmínkách a metodách pěstování rostlin a chovu drobných zvířat v domácnosti, praktické dovednosti a návyky při práci s nářadím, půdou, rostlinami a zvířaty. Důraz na odpovědnost za kvalitu výsledků práce vlastní i společné, dodržování bezpečnosti a hygieny práce, schopnost poskytnout první pomoc při úrazu, včetně úrazů, způsobených zvířetem.

Členění na 2. stupni

- Základní podmínky pro pěstování (půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy)
- Zelenina (osivo a sadba, pěstování vybraných druhů zeleniny, zpracování plodin)
- Okrasné rostliny (základy ošetřování pokojových rostlin, okrasných květů a dřevin, využití květů pro výzdobu)
- Ovocné rostliny (druhy ovocných rostlin, pěstování, uskladnění a zpracování ovoce)
- Léčivé rostliny (léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, zneužívání rostlinných drog, alergie, pěstování léčivých rostlin)
- Chovatelství (chov zvířat v domácnosti, podmínky, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty)

Doporučení: Vyučovat vždy formou dvouhodinových bloků, v případě kombinace s jiným tematickým okruhem v jednom ročníku zařadit pěstitelství na první a čtvrté čtvrtletí, druhý tematický okruh na druhé a třetí čtvrtletí.

5.28.2 Formy výuky

Výuka vzdělávacího oboru probíhá na školní zahradě, ve třídě, ve specializované multimediální učebně nebo v učebně informačních technologií. K dalším formám práce patří odborné exkurze a dlouhodobé projekty.

5.28.3 Výchovné a vzdělávací strategie

5.28.3.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti
- orientuje se v chovatelství, autenticky a objektivně poznává okolní svět
- pěstuje rostliny, uplatňuje tvořivost a vlastní nápady

5.28.3.2 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- chápe pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci
- diskutuje o chovatelství
- poznává, že technika je vždy spojena s pracovní činností člověka

5.28.3.3 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky
- v případě potřeby provede první pomoc
- vytváří si postoj a hodnoty ve vztahu k životnímu prostředí

5.28.3.4 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá vhodné nářadí při práci i v běžném životě
- vytváří si odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce

5.28.3.5 Kompetence digitální

- používá webové stránky k získání důležitých informací
- využívá digitálních technologií k zobrazení grafických informací

5.28.4 Průřezová témata

Do vyučovacího oboru Pěstitelské práce a chovatelství jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova

5.28.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Základní podmínky pro pěstování		PŘ	EVO 2 – základní podmínky života EVO 3 – lidské aktivity a problémy životního prostředí EVO 4 – Vztah člověka k prostředí
- půda a její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy - práce na školní zahradě	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		
Zelenina			
- osivo, sadba, výpěstky - zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny - zpracování zahradních plodin	- rozezná různé druhy zeleniny - orientuje se v problematice pěstování, uskladnění a zpracování - využívá digitální technologie k vyhledávání a zpracování informací		
Léčivé rostliny			
- pěstování vybraných rostlin - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin - rostliny jedovaté - rostliny jako drogy a jejich zneužití - alergie	- vypěstuje vybraný typ rostliny - určí léčivé účinky rostlin - rozezná jedovaté rostliny - orientuje se v problematice zneužívání rostlin jako drog		
Okrasné rostliny			OSV 1/4 – Psychohygiena OSV 2/2 – Mezilidské vztahy
- základní ošetřování pokojových květin - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - květina v exteriéru a interiéru	- volí vhodné pracovní postupy při pěstování - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Ovocné rostliny			
- druhy ovocných rostlin - způsob pěstování - uskladnění a zpracování	- rozezná různé druhy ovocných rostlin - orientuje se v problematice jejich pěstování a posléze uskladnění plodů		
Chovatelství			
- chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se známými i neznámými zvířaty	- poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířetem - prokáže znalost chovu drobných zvířat a zásady bezpečnosti kontaktu se zvířaty - vyhledá a zpracuje informace pomocí digitálních technologií	PŘ	VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát

5.29 Práce s technickými materiály

5.29.1 Obsahové vymezení

Koncepce vzdělávacího oboru Práce s technickými materiály vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Zaměřuje se na celkový soubor činností při práci s technickými materiály, technickou dokumentací výrobků a jejich zhotovování. Připravuje žáky na situace, s kterými se setkají během svého života. Účelem vzdělávacího oboru je nejen žáky naučit obrábět technické materiály, ale také dokázat navrhnout vlastní výrobek a zpracovat celou jeho dokumentaci i s konečnou výrobou.

5.29.2 Formy výuky

Výuka vzdělávacího oboru probíhá ve třídě, ve školní dílně nebo v učebně informačních technologií. K dalším formám práce patří projektové vyučování.

5.29.3 Výchovné a vzdělávací strategie

5.29.3.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti
- pracuje na samostatném projektu, autenticky a objektivně poznává okolní svět
- zpracuje samostatný projekt, vytváří výrobky, uplatňuje tvořivost a vlastní nápady

5.29.3.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vytváří výrobky, chápe pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci
- zpracuje samostatný projekt, chápe pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci

5.29.3.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- chápe pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci
- chápe pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci a sebeaktualizaci
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (samostatný projekt zpracovává na počítači)

5.29.3.4 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá vhodné nářadí při práci i v běžném životě
- vytváří si odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce

5.29.3.5 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- vytváří si odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce
- získává potřebnou sebedůvěru

5.29.3.6 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky
- v případě potřeby provede první pomoc
- vytváří si postoj a hodnoty ve vztahu k životnímu prostředí

5.29.3.7 Kompetence digitální

- používá webové stránky k získání důležitých informací
- využívá digitálních technologií k zobrazení grafických informací

5.29.4 Průřezová témata

Do vyučovacího oboru Práce s technickým materiálem jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova

5.29.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- technické zobrazení - čtení a rýsování technických výkresů - technické návody	- užívá technickou dokumentaci - připraví si vlastní výkres výrobku	M	OSV 1/5 – kreativita OSV 2/4 – kooperace a kompetice
- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, textil) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - nebezpečí úrazu elektrickým proudem, první pomoc - jednoduché pracovní operace a postupy - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - používá digitální technologie k tvorbě a zobrazení výkresové dokumentace - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		

5.30 Využití digitálních technologií

5.30.1 Obsahové vymezení

Koncepce vzdělávacího oboru Využití digitálních technologií vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do kontaktu s digitální technikou a technologií v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Zaměřuje se na celkový soubor činností při práci digitální technikou a digitálními technologiemi. Připravuje žáky na situace, s kterými se setkají během svého života. Účelem vzdělávacího oboru je žáky naučit ovládat digitální techniku a efektivně využít možností digitálních technologií.

5.30.2 Formy výuky

Výuka vzdělávacího oboru probíhá v učebně informačních technologií, multimediální učebně. K dalším formám práce patří projektové vyučování.

5.30.3 Výchovné a vzdělávací strategie

5.30.3.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti
- pracuje na samostatném projektu, pracuje efektivně s digitálními technologiemi
- zpracuje samostatný projekt, vytváří výstupy, uplatňuje tvořivost a vlastní nápady

5.30.3.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá digitálních technologií jako příležitost k seberealizaci
- zpracuje samostatný projekt, chápe využití digitálních technologií jako příležitost k seberealizaci

5.30.3.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- chápe využití digitálních technologií i jako příležitost k seberealizaci a sebeaktualizaci
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (samostatný projekt)

5.30.3.4 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- efektivně využívá digitální techniku a technologii při práci i v běžném životě
- vytváří si odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce

5.30.3.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky
- v případě potřeby provede první pomoc
- vytváří si postoj a hodnoty ve vztahu k životnímu prostředí

5.30.3.6 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- efektivně využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce a pracovními činnostmi
- je motivován k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky se seznamuje možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

5.30.4 Průřezová témata

Do vyučovacího oboru Využití digitálních technologií jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

5.30.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. a 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony	ovládá základní funkce digitální techniky		
- digitální technologie – bezdrátové technologie, navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování - počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení - mobilní služby	- diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	M F	OSV 2/4 – kooperace a kompetice MEV 5 - fungování a vliv médií ve společnosti

5.31 Svět práce

5.31.1 Obsahové vymezení

Předmět **Svět práce** přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Využívá znalosti a zkušenosti získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i přípravy žáků na budoucnost. Pomáhá utvářet podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření žáků. Usnadňuje žákům orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, pochopení podstaty, cílů i rizik podnikání a rozvíjí jejich podnikatelské myšlení.

5.31.2 Časové vymezení

Časová dotace jedna hodina.

5.31.3 Formy výuky

Výuka vzdělávacího oboru probíhá ve třídách, ve specializované multimediální učebně nebo v učebně informačních technologií. K dalším formám práce patří odborná exkurze (úřad práce) a dlouhodobý projekt (projekt firma).

5.31.4 Klíčové kompetence

5.31.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (chápe pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (orientuje se v nabídce středních škol, autenticky a objektivně poznává okolní svět)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy (orientuje se v různých oborech lidské činnosti)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti (pozitivně se zapojuje do projektu firma, uplatňuje tvořivost a vlastní nápady, rozvíjí podnikatelské myšlení)

5.31.4.2 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (zapojí se do projektu firma, chápe pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci)
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje (zapojí se do projektu firma, chápe pracovní činnosti jako příležitost k rozvíjení podnikatelského myšlení)

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (vytvoří reklamní kampaň své firmy)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (pracuje s internetem)
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi (získává dovednosti významné pro volbu vlastního profesního zaměření)

5.31.4.3 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (vytváří si odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce)
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (vytváří si odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (získává potřebnou sebedůvěru)

5.31.4.4 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (orientuje se v různých oborech lidské činnosti, osvojuje si dovednosti významné pro vlastní profesní orientaci)
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení (chápe pracovní činnosti jako příležitost k rozvíjení podnikatelského myšlení)

5.31.4.5 Kompetence digitální

- používá webové stránky k získání důležitých informací
- využívá digitálních technologií k zobrazení grafických informací

5.31.6 Průřezová témata

Do vyučovacího oboru Člověk a svět práce jsou zařazena tato průřezová témata:

- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

5.31.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. a 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Trh práce			
-povolání lidí - druhy pracovišť, pracovních prostředků, objektů, charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobní - rovnost příležitostí na trhu	- orientuje se v pracovních činnostech různých profesí	ČJ, VO	
Možnosti vzdělávání			
- typy středních škol - možnosti studia - celoživotní vzdělávání - typy vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů - přijímací řízení	- rozezná typy středních škol - na základě předchozího sebehodnocení zúží okruh středních škol tak, aby odpovídal jeho profesní orientaci - uvědomuje si potřebu celoživotního vzdělávání - rozezná různé typy vzdělání	ČJ, NJ, VV, D, M, Z, F, AJ, VO, CH	
Volba profesní orientace			
- základní principy - rozdělení volby profesní orientace - informace důležité pro volbu profesní informace	- základní principy - rozdělení volby profesní orientace - informace důležité pro volbu profesní informace	ČJ	
Sebepoznávání			
- rozdělení podle typů sebepoznávání - důležitost jednotlivých typů a jejich vliv na volbu profesní orientace	- rozdělení podle typů sebepoznávání - důležitost jednotlivých typů a jejich vliv na volbu profesní orientace	VO	
Osobní zájmy a cíle vlastnosti a schopnosti			
- rozdělení zájmů - určení vlastních zájmů - nastavení vlastního cíle - rozdělení vlastností schopností - určení kladných a záporných vlastností	- rozdělení zájmů - určení vlastních zájmů - nastavení vlastního cíle- - rozdělení vlastností schopností - určení kladných a záporných vlastností	VO	

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Sebehodnocení		VO	
- uznává a podporuje své zájmy a cíle - určí své kladné a záporné vlastnosti a schopnosti - vlastní výsledky testu osobnosti	- uznává a podporuje své zájmy a cíle - určí své kladné a záporné vlastnosti a schopnosti - vlastní výsledky testu osobnosti		
Vlivy na volbu profesní orientace		VO	
- rozezná různé vlivy na volbu profesní orientace	- rozezná různé vlivy na volbu profesní orientace		
Informační základna			EGS 1 - Evropa a svět nás zajímá
- různé zdroje informací pro volbu profesní orientace			
Práce s informacemi			
- použití informačních zdrojů - informace v tištěné i počítačové podobě	- vyhledá a zpracuje informace pomocí digitálních technologií		
Drobné podnikání		VO	
- živnostenský zákon druhy a struktura organizací - předpis drobného podnikání - formy drobného podnikání - projektování pracovního procesu - organizování pracovního procesu - řízení pracovního procesu			
Projekt firma		ČJ, M, VO, VV	MEV 7 - Práce v realizačním týmu
- rozdělení firem - pravidla projektu - pravidla pro firmy i jednotlivce			
Pohovor, životopis		VO	
- pohovor - životopis	- pohovor - životopis		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Profesní profil regionu		VO	
- profesní profil regionu - pracovní možnosti a příležitosti v regionu	- vyhledá informace k profesnímu profilu regionu - pracovní možnosti a příležitosti v regionu vyhledá pomocí digitálních technologií		
Úřad práce		VO	
- činnost úřadu práce - nezaměstnanost v regionu - služby úřadu práce pro nezaměstnané	- činnost úřadu práce - nezaměstnanost v regionu - služby úřadu práce pro nezaměstnané		

IX. *Doplňující vzdělávací obory*

Charakteristika vzdělávací oblasti

Doplňující vzdělávací obory doplňují a rozšiřují vzdělávací obsah. Doplňující vzdělávací obory jsou na ZŠ a MŠ T. G. Masaryka Drásov zařazeny jako povinně volitelné. Žáci si mohou tyto obory zvolit v 6. – 9. ročníku. Doplňující vzdělávací obory jsou realizovány dle zájmu žáků pro daný školní rok. V 8. ročníku je vyučován vzdělávací obor Finanční gramotnost.

Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	0	0	0	0	0
disponibilní hodinová dotace	1	1	1	1	4
celkem	1	1	1	1	4

5.32 Konverzace v anglickém jazyce

5.32.1 Obsahové vymezení

Anglická konverzace je zařazena do vzdělávacího programu jako doplňující vzdělávací obor – jeden z povinně volitelných předmětů, který si žáci mohou zvolit v 6. - 9. ročníku.

Navazuje na povinný předmět angličtina a je dotována jednou hodinou týdně.

Vyučující vybírá pro daný ročník z témat uvedených v tabulce Vzdělávací obsah vyučovaného předmětu, která přizpůsobuje jazykové úrovni žáků.

Vzdělávací obsah předmětu:

- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi

5.32.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	0	0	0	0	0
disponibilní hodinová dotace	1	1	1	1	4
celkem	1	1	1	1	1

5.32.3 Formy výuky

Výuka probíhá jednak v kmenové učebně, jednak jazykové učebně či učebně informatiky.

5.32.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.32.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojuje získané poznatky do širších celků
- poznává smysl a cíl učení

5.32.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- je schopen pochopit problém
- vyhledává vhodné informace

5.32.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

5.32.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- spolupracuje ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je schopen sebekontroly

5.32.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

5.32.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- je schopen efektivně organizovat svou práci

5.32.5 Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.32.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 6. – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Prázdniny	- vypráví o letních prázdninách, ptá se spolužáků na zážitky a dojmy z prázdnin	ČJL	OSV 2/2 – mezilidské vztahy
Rodina	- konkretizuje příbuzenské vztahy v rodině a dokáže je vysvětlit	VO	OSV 2/3 – komunikace
Můj oblíbený sport	- tvoří se spolužákem rozhovor o rodinných vztazích	Z	
	- krátce pohovoří a vymezí svůj postoj ke sportu	PŘ	MUV 1 – kulturní difference
Moje koníčky	- diskutuje o svém oblíbeném sportu, uvede jeho přednosti a snaží se v rozhovoru přesvědčit ostatní, aby si s ním zahráli daný sport	PČ	
Vánoce	- hovoří o svých koníčcích a trávení volného času	D	MUV 2 - lidské vztahy
Jídlo, večírky, oslavy	- porovnává vánoční zvyky v České republice, v Británii a v USA		EGS 2 – objevujeme Evropu a svět
Kanada, USA	- vyjadřuje svá přání pomocí I'd like		
	- dokáže pozvat kamarády na oslavu		EVO 4 - vztah člověka k prostředí
	- diskutují o jídle a programu na večírek		
	- vede diskusi o původu Američanů, pracuje s mapou a pohovoří krátce o Kanadě, USA		MEV 5 - fungování a vliv médií ve společnosti
Londýn, Velká Británie – orientace na základě mapy	- má všeobecný přehled, dokáže popsat památky a orientuje se stručně v mapě Londýna		
Místo, kde žiji + popis zajímavých míst Prahy	- umí se zeptat na cestu a na zajímavá místa		
Česká republika	- stručně pohovoří o místě svého bydliště a dokáže shrnout významná místa nebo památky Prahy		MEV 1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.
Zdravý životní styl	- charakterizuje území České Republiky a využívá základní znalosti při popisu ČR – historie, kultura, tradiční jídlo, atd.		
	- diskutuje o zdravém stylu života – dietě,		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Cestování Moje budoucnost Práce, zaměstnání Móda, nakupování Cestování Austrálie V restauraci Počasí, svátky	sportování - rozliší zdravou výživu a škodlivost rychlého občerstvení pro lidský organismus - dramatizuje rozhovory, které odpovídají skutečným situacím při cestování - zhodnotí výhody a nevýhody různých dopravních prostředků - pohovoří o své budoucnosti, zaměří se na výběr povolání - vede běžnou konverzaci, hovoří o práci, kterou by chtěl dělat, umí vyjádřit souhlas - předvádí rozhovor při nakupování, dokáže reagovat v dané situaci - utvoří zdvořilou žádost o pomoc na letišti nebo nádraží - krátce pohovoří o reáliích Austrálie - reaguje na dialog v restauraci - popíše stav počasí charakterizuje roční období, a jaké svátky se v daném období slaví		

5.33 Technické činnosti

5.33.1 Obsahové vymezení

Volitelný vyučovací předmět má za úkol rozvíjet u žáků technickou gramotnost, praktické a manuální dovednosti, vest žáky k prohloubení základních pracovních dovedností a návyků, zejména při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů. Směřuje k procvičení praktických vědomostí při poznání různých materiálů a jejich vlastností, používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci.

V tomto volitelném předmětu žáci získají orientaci v různých oborech lidské činnosti a dále si osvojí jednoduché pracovní postupy potřebné pro běžný život, včetně zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce a technologické kázně.

5.33.2 Časové vymezení

Technické činnosti se vyučují podle zájmu žáků v rámci volitelných předmětů a časové dotaci 1 hodina/týdně.

5.33.3 Formy výuky

Výuka vzdělávacího oboru probíhá ve třídě, ve školní dílně případně v učebně informačních technologií. K dalším formám práce patří projektové vyučování.

5.33.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.33.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- osvojuje si základní pracovní dovednosti
- plánuje svou práci
- zpracuje samostatný projekt, vytváří výrobky, uplatňuje tvořivost a vlastní nápady
- získané informace užívá v praxi

5.33.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vytváří výrobky, chápe technické činnosti jako příležitost k seberealizaci
- řeší problémové situace, posiluje své rozhodovací dovednosti
- samostatně řeší technické problémy, rozvíjí technické myšlení

5.33.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- spoluvytváří pravidla komunikace
- aktivně a pozitivně přispívá k práci skupiny

5.33.4.4 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- získané dovednosti využívá v praxi
- používá vhodné nářadí při práci i v běžném životě
- vytváří si odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce
- udržuje v pořádku pracovní pomůcky a dbá na pravidla bezpečnosti práce

5.33.4.5 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- pomocí digitálního zařízení umí vyhledat vhodné materiály a určit jejich vlastnosti
- zvládá využít digitální zařízení k zobrazení výrobku

5.33.5 Průřezová témata

Do vyučovacího oboru Práce s technickým materiálem jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

5.33.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu - 6. až 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- pracovní místo a pracovní prostředí - zásady hygieny při práci - bezpečnost práce ve školní dílně - vnitřní řád školní dílny - první pomoc při úrazech - technické kreslení, technické náčrty - pracovní postupy při opracování materiálů	- užívá technickou dokumentaci - připraví si vlastní výkres výrobku - využívá digitální technologie k zobrazení výrobku	M	
- vlastnosti a použití technických materiálů, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálu- jednoduché pracovní operace a postupy - spojování materiálu - povrchové úpravy materiálu - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	- dodržuje obecně zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci nástrojů a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - volí vhodné pracovní oblečení a obuv - dodržuje vnitřní řád školní dílny - ke své práci si připraví jednoduchý náčrtek nebo výkres, včetně kótování - orientuje se v jednoduchých technických výkresech - rozezná různé druhy materiálu, charakterizuje jejich vlastnosti, využívá je při své práci, umí vyhledat na webových stránkách - provádí jednoduché práce s technickými materiály (řezání, pilování, ruční vrtání, stříhání a ohýbání) a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - dbá na dokončení a povrchovou úpravu výrobku		EVO 2- základní podmínky života EVO 3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV 2/4 - kooperace seberegulace a sebeorganizace

5.34 Biologická praktika

5.34.1 Obsahové vymezení

Předmět **Biologická praktika** navazuje tematicky na předmět přírodopis a svým činnostním a badatelským charakterem umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a prohlubuje základní učivo.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

5.34.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	-	-
disponibilní h. dotace	1	1	-	-	2
celkem	1	1	-	-	2

5.34.3 Formy výuky

Výuka předmětu Biologická praktika probíhá ve vhodné učebně, využívána je také přírodní učebna na školní zahradě. Běžně se ve výuce používají digitální technologie, ale i mikroskopy či další specializované pomůcky. Součástí výuky jsou pokusy, terénní pozorování a exkurze, besedy s odborníky.

5.34.4 Výchové a vzdělávací strategie

5.34.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

5.34.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností (referát, praktické zapojení do aktivit, vedoucích k ekologizaci a ozdravení prostředí školy)
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

5.34.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje (sestavení hypotéz, prezentace a obhájení výsledků)
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

5.34.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska

5.34.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (zná zásady chování v krizových situacích, dokáže poskytnout účinnou první pomoc)
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

5.34.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla (bezpečně používá, správně ošetřuje a ukládá pomůcky pro laboratorní práce a praktické úkoly)

5.34.4.7 Kompetence digitální

Na konci vzdělávání žák:

- kriticky vyhledává informace o pozorovaných a zkoumaných organismech a jevech a porovnává vyhledané informace s informacemi v dalších zdrojích
- dovede analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- tvoří a upravuje digitální obsah v různých formátech a sdílí jej s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

5.34.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Biologická praktika

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Praktické poznávání přírody		PŘ VV	OSV 1/1 - Rozvoj schopností poznávání EVO 2 - Základní podmínky života
- mikroskopování, příprava preparátu - základní orgány rostlinné buňky - pozorování vybraných částí rostlinných těl - pozorování bezobratlých živočichů	- samostatně pracuje s mikroskopem, na základě pozorování popíše základní stavbu buňky - zhotoví mikroskopické preparáty různých částí rostlinných těl, posoudí význam těchto částí - pozoruje vnější a vnitřní stavbu bezobratlých, objasní funkce orgánů - vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování		
Podmínky života v ekosystémech kolem nás, organismy přírody ČR		PŘ	EVO 1 - Ekosystémy
- ekosystém - zástupci a třídění drobných vodních živočichů - organismy v lese (základní charakteristika jednotlivých říší, zástupci lesních druhů)	- chápe ekosystém jako křehký provázaný systém organismů a jejich prostředí - připraví preparát, zakreslí a popíše prvoka, korýše, kroužkovce, organismy systematicky třídí - pozná a třídí vybrané organismy		
Pozorování v terénu, zásady založení a vedení sbírek		PŘ	OSV 3/1 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- postup při založení sbírky, zásady šetrného sběru rostlin - druhová rozmanitost - určování nalezených druhů organismů, charakteristika, význam a využití	- provede sběr, materiál vhodně zpracuje, vytvoří a popíše herbářovou položku, zná a uplatňuje zásady ochrany přírody a související zákony - provádí jednoduchá fytocenologická snímkování - určuje organismy podle klíče a atlasu, porovnává stavbu		
Praktické využití organismů		SP	
- význam a užití léčivých rostlin - jedovaté rostliny - druhy koření, použití, význam	- zná použití léčivých rostlin v domácí léčbě - chápe nebezpečí jedovatých rostlin - seznámí se s různými druhy koření, jejich původem		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Environmentální výchova a ochrana životního prostředí			
- environmentální pojmy a souvislosti - zásady domácí ekologie - globální problémy lidstva	- správně užívá environmentálních pojmů, chápe a objasní souvislosti - aplikuje „domácí ekologii“ (třídí odpad, šetří přírodní zdroje a energii...), vyhledává rizika - vyhledá komentáře ke globálním problémům lidstva - dovede analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry		MEV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV 3/2 - Hodnoty, postoje, praktická etika EVO 4 - Vztah člověka k prostředí
Systematické třídění organismů, obratlovci			
- systém živočichů a rostlin - třídění obratlovců, vývojové vztahy - charakteristika jednotlivých tříd - ekologické adaptace	- zařazuje organismy do systematických skupin - rozlišuje a porovnává skupiny obratlovců - objasňuje jejich chování a přizpůsobení životnímu prostředí	PŘ	
Životní prostředí			
- význam a znečištění složek životního prostředí	- zkoumá složení a znečištění půdy, vody, vzduchu - na základě osvojených poznatků a zkušeností dokáže kriticky hodnotit informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci	CH	EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

5.35 Cvičení z českého jazyka

5.35.1 Obsahové vymezení

Cvičení z českého jazyka navazuje na základní znalosti získané v předmětu český jazyk v nižších ročnících. Na škole je realizován jako volitelný předmět. Doplnuje a rozšiřuje dovednosti, rozvíjí a podporuje samostatnou tvořivost žáků. Shrnuje, utřídí a procvičuje veškerou již probranou látku mluvnice, důraz klade i na čtenářskou gramotnost.

Žák je veden k vytváření pozitivního vztahu k národnímu jazyku, k potřebě volit jazykové prostředky v souladu s komunikační situací a zamýšleným statusem projevu, k rozlišování významových vztahů gramatických jednotek ve větě a v souvětí, k vytváření srozumitelných souvislých projevů a k vlastnímu tvořivému psaní na základě individuálních dispozic a osobních zájmů.

5.35.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	-	-
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	1	1
celkem	-	-	-	1	1

5.35.3 Formy výuky

Žáci pracují ve třídě, v odborné počítačové učebně.

5.35.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.35.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravopisných pravidel a jejich vzájemnému propojování
- učíme žáky vyjádřit vlastními slovy své myšlenky a názory
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků a žáků s poruchami učení
- využíváme práci s PC a interaktivní tabulí
- pomáháme vybírat vhodné metody a strategie učení

5.35.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k nalézání chyb v textu a odůvodňování správného řešení
- učíme žáky propojit teoretické poznatky s praxí
- rozvíjíme u žáků schopnost dobře si zorganizovat práci
- vedeme žáky k samostatné práci, k samostatnému rozhodování
- zařazujeme projektové vyučování
- učíme správně argumentovat, oponovat cizím názorům, vyslovit názor ve vhodnou dobu a vhodným způsobem, kriticky myslet
- učíme sebehodnocení a sebekritice

5.35.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- učíme žáky vhodně interpretovat hlavní myšlenku, odlišit podstatné od nepodstatného, uspořádat informace do systému
- učíme žáky zaznamenávat myšlenky písemnou formou, myšlenky seřadit, logicky uspořádat a prezentovat
- rozvíjíme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné výslovnosti slov, ke kultuře řeči, k tomu, aby se dokázali vyjádřit svými slovy
- učíme žáky čtenářským dovednostem, seznamujeme je s různými typy textů
- poskytujeme žákům příležitosti pro tvorbu vlastních textů

5.35.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- vedeme žáky k vzájemné spolupráci
- učíme žáky pravidlům diskuse – naslouchání, vyslovení vlastního názoru, respektování a vyslovení různých názorů
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- rozvíjíme základní společenské návyky a mezilidské vztahy
- podporujeme v žácích sebedůvěru

5.2.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím, vysvětlujeme jim jeho význam, aby ho dokázali respektovat a chránit
- učíme žáky srozumitelně vyjadřovat a obhajovat názory
- pomáháme žákům pochopit naše kořeny a tradice
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

5.35.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- vedeme žáky k dodržování hygienických zásad pro čtení a psaní

- motivujeme žáky k práci
- vedeme je ke správné organizaci práce
- učíme žáky zodpovědnosti a samostatnosti při plnění pracovních povinností
- seznamujeme je s tím, jak si vybírat důležité informace a jak odlišit podstatné od nepodstatného
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

5.35.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Cvičení z ČJ jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

5.35.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
- komplexní jazykové rozbor - hry s češtinou - netradiční jazykové úlohy - testové úlohy - procvičování pravopisu (lexikální, morfologický, syntaktický), diktáty - práce s informacemi textového, tabulkového i grafického charakteru - praktická stylistická cvičení, mluvní cvičení - práce se slovníky a dalšími jazykovými příručkami - vlastní tvořivé psaní - základní literární směry a jejich představitelé v české a světové literatuře	- ovládá pravopisné jevy lexikální, morfologické i syntaktické - ovládá učivo gramatiky (lexikologie, morfologie, syntax) - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - dokáže interpretovat informace z textu, tabulky, schématu a grafu - volí vhodné výrazové prostředky dle jejich funkce a ve vztahu ke sdělovacímu záměru, k dané situaci, ke kontextu a k adresátovi - zformuluje vlastní názor podložený správnou argumentací - samostatně vyhledává hesla a informace a získané poznatky zpracuje a využije v jazykové praxi - zvládá vyhledat poučení o obtížnějších jevech českého jazyka, zvolí přitom vhodnou příručku - uvádí základní literární směry a jejich významné představitelé v české a světové literatuře	ČJ, Lit., D, VO	OSV 1/1 – Rozvoj schopností poznávání OSV 2/3 – Komunikace OSV 2/4 – Kooperace a kompetice MEV 1- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV 4 – Vnímání autora mediálních sdělení MEV 7 – Práce v realizačním týmu

5.36 Cvičení z matematiky

5.36.1 Obsahové vymezení

Předmět Cvičení z matematiky je předmětem volitelným a je rozšiřujícím předmětem k předmětu Matematika, má za cíl podpořit žáky v jejich samostatné přípravě na přijímací zkoušky na střední školy. Dovednosti získané v předmětu Cvičení z matematiky umožňují žákům upevnit si získané znalosti z Matematiky, žáci si sami ověřují stupeň zvládnutí základních matematických pojmů, dílčích poznatků, vědomostí, dovedností a na základě tohoto zjištění směřují své úsilí při přípravě. Součástí tohoto nepovinného předmětu je i snaha rozvíjet logické myšlení a myšlení typicky matematické, které je předpokladem pro řešení úloh matematických olympiád.

5.36.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	-	-
disponibilní h. dotace				1	1
celkem				1	1

5.36.3 Formy výuky

Výuka předmětu Matematika a její aplikace probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně informačních technologií (využití internetu a výukových programů). K dalším formám práce patří odborné exkurze. Možná je i výuka v altánku na školní zahradě. Frontální výuka matematických postupů, procvičování matematických operací, skupinová práce s tabulkami, modely, výpočetní technikou a projekty.

5.36.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.36.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení (rozvíjí paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů)
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (rozvíjí abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů)
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí

5.36.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností (rozvíjí kombinatorické a logické myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů).
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

5.36.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu (přesně a stručně se vyjadřuje matematickým jazykem včetně symboliky, provádí rozbor a zápisy při řešení úloh a zdokonaluje se v grafickém projevu)

5.36.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozvíjí spolupráci při řešení problémových úloh a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně využívá získané řešení v praxi, poznává možnosti matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, spolupracuje ve skupině
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají (zapojuje se do diskuze o matematických problémech)

5.36.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně matematické pomůcky a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, rozvíjí vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- vnímá složitosti reálného světa a jeho porozumění – matematizuje reálné situace, poznává, že realita je složitější než její matematický model, že jedna situace může být vyjádřena různými modely

5.36.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Cvičení z matematiky jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

5.36.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Cvičení z matematiky – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Opakování učiva z 8. ročníku			
- Pythagorova věta - mocniny - výrazy - lineární rovnice - závislosti a data - poměr, zlomky, procenta,	- provádí početní operace s mocninami s přirozenými mocniteli (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - užívá k řešení geometrických úloh Pythagorovu větu - sčítá a násobí mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - řeší lineární rovnice- charakterizuje rovinné útvary (kružnici, kruh) - vypočítá povrch a objem tělesa - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky, 2 kružnic - orientuje se ve výběru typu rovnice u slovních příkladů – pohyb, směsi, část celku (procenta+ zlomky) - řeší náročnější příklady s kombinovaným učivem		
Číslo a proměnná - výrazy			
- lomený výraz - početní výkony s lomenými výrazy - složené lomené výrazy	- provádí početní operace s lomenými výrazy (sčítání, odčítání, násobení, dělení) - orientuje se ve výběru a použití algebraických vzorců, kombinovaných s rozkladem, - zvládá určování podmínek smyslu výrazu a rovnosti nule		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Číslo a proměnná – rovnice			
- lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou rovnic se dvěma neznámými - grafické řešení soustav dvou rovnic se dvěma neznámými	- řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - řeší soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými - řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou rovnic se dvěma neznámými oběma způsoby (dosazovací a sčítací metoda) - při řešení slovních úloh volí vhodný výběr mezi lineární rovnicí a soustavou - řeší graficky soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými	F	
Geometrie v rovině a v prostoru			
- podobnost (pod. geom. útvarů v rovině, pod. trojúhelníků, dělení úseček v daném poměru) - jehlan - rotační kužel - koule	- užívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje zákl. prostorové útvary - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	F	
Číslo a proměnná - procenta			
- úroky a úročení - cenné papíry - jednoduché úrokování - složené úrokování	- řeší běžné příklady na výpočet úroku, daně z úroku - orientuje se v základních pojmech finanční matematiky (úroková sazba, daň z úroku, termínované vklady, dluhopisy, spoření, lichva, leasing, - řeší aplikační úlohy na jednoduché a složené úrokování		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Závislosti, vztahy a práce s daty - funkce			
- graf funkce - lineární funkce - nepřímá úměrnost - kvadratická funkce - goniometrické funkce - grafy - finanční gramotnost	- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - využití goniometrických funkcí v praktických příkladech - orientace v různých typech grafů, čtení grafů, výpočty i konstrukce grafů - domácí rozpočet, spoření, půjčky, orientace ve finančních nabídkách, zneužívání finančními „šmejdý“	F, INF	
Opakování učiva z 9. ročníku k přijímacím zkouškám			
- Poměr, procenta, zlomky, aritmetický průměr, lomené výrazy, rozklad pomocí algebraických vzorců a vytýkáním, rovnice, soustavy rovnic, slovní příklady, lomené výrazy, geometrické množiny bodů, konstrukce, geometrické výpočty, Pythagorova věta, Thaletova kružnice, obvody, obsahy známých i kombinovaných obrazců, objemy a povrchy těles, grafy, finance v matematice	- Orientace ve výběru, použití a uplatnění příslušného učiva nebo jejich kombinaci při řešení příkladů z cvičných testů (Cermat, Scio, Taktik, Amos Brno ..)		

5.37 Sportovní hry

5.37.1 Obsahové vymezení

Předmět Sportovní hry úzce navazuje na výuku tělesné výchovy a žákům, kteří si tento předmět vybrali, jako volitelný umožňuje rozvíjet herní dovednosti v jednotlivých sportovních hrách. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci žáků na základě zájmu.

5.37.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	0	0	0	0	0
disponibilní h. dotace	1	1	1	1	4
celkem	1	1	1	1	4

5.37.3 Formy výuky

Výuka vzdělávacího předmětu Sportovní hry probíhá ve školní tělocvičně, na školním hřišti.

5.37.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.37.4.1 Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace (vyhledává informace o sportovcích, sportech v různých kom. zdrojích)
- operuje s obecně uznávanými termíny, znaky, gesty, uvádí je do souvislostí (reaguje na smluvená gesta, signály)

5.37.4.2 Kompetence k řešení problémů

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí
- vnímá nejružnější problémové situace, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplňuje způsob řešení

5.37.4.3 Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky (užívá osvojené názvosloví)
- naslouchá promluvám druhých
- rozumí různým typům běžně užívaných gest a zvuků
- využívá získané komunikační dovednosti k utváření plnohodnotných vztahů a soužití s ostatními

5.37.4.4 Kompetence sociální a personální

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá (propojuje činnosti související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy)
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

5.37.4.5 Kompetence občanské

- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví (využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu)
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka (získává základní orientaci v názorech na to, co je a není zdravé)

5.37.4.6 Kompetence pracovní

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření (využívá osvojené preventivní postupy pro ovlivňování zdraví v denním režimu k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci a k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví)
- používá bezpečně a účinně materiály, přístroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné podmínky

5.37.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova

5.37.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 6. až 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc při TV a sportu		PŘ, VO, VZ	OSV1/3 - Seberegulace, sebeorganizace OSV 1/4 - Psychohygiena
- zásady hygieny a bezpečnosti při sportovních činnostech - pravidla první pomoci - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí - význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport - první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	- uplatňuje vhodné a bezpečné chování - předvídá možná nebezpečí úrazu - správně používá korekci jednostranného svalového zatížení - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí - první pomoc v různém terénu a klimatu, přesun raněného - význam pohybu pro zdraví, nebezpečí dopinku - chování při rekreační soutěži		
Míčové hry		M	
- vybíjená - přehazovaná - odbíjená - sálová kopaná - košíková - házená - kopaná - florbal - softbal	- žák zvládá převážně herní činnost jednotlivce - volí odpovídající sportovní oblečení - seznamuje se s pravidly sportovních her - dodržuje pravidla fair play - zná a dodržuje pravidla bezpečnosti - rozvíjí zdravou soutěživost - aktivně se zapojuje do hry		
Průpravná cvičení		Př	
- strečink - pilates	- vnímá smysl průpravných cvičení pro rozvoj sportovních dovedností		

5.38 Finanční gramotnost

5.38.1 Obsahové vymezení

Předmět **Finanční gramotnost** je předmětem volitelným a je rozšiřujícím předmětem k předmětu Matematika. Dovednosti získané v předmětu **Finanční gramotnost** umožňují žákům zorientovat se ve světě financí a prakticky připravují žáky na běžné životní situace. Žáci se seznámí se základními pojmy finanční matematiky, v modelových situacích se naučí pracovat s osobním a rodinným rozpočtem a budou rozvíjet podnikavost a zároveň zodpovědný a poctivý přístup v oblasti financí.

5.38.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	-	-
disponibilní h. dotace	-	-	1	-	1
celkem	-	-	1	-	1

5.38.3 Formy výuky

Výuka předmětu Finanční gramotnost probíhá většinou ve třídách a v učebně informačních technologií (využití PC, instalovaného software, výukových programů a internetu, síťové tiskárny a dataprojektoru). K dalším formám práce patří odborné exkurze.

5.38.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.38.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

užívá jazyka finanční gramotnosti včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh, rozvíjí abstraktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci

ověřuje výsledky

využívá moderní inf. a kom. technologie, výukové programy, užívá učebnice a odbornou literaturu

pracuje s internetem

5.38.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti

provádí rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků

zajímá se o náměty, názory, zkušenosti jiných lidí

plánuje úkoly a postupy

pracuje s odbornou literaturou

rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
využívá aplikační, výukové a multimediální programy ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce

využívá základní aplikace pro práci s informacemi – grafický, textový editor, tabulkový kalkulátor,...

prezentuje výsledky své práce

5.38.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

přesně a stručně se vyjadřuje a užívá jazyka finanční matematiky včetně symboliky

užívá správné terminologie a symboliky

vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně

formuluje svůj požadavek, vytvoří textový dokument

rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků

využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (elektronická pošta, chat, skype,...)

spolupracuje na zadaných úkolech

5.38.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce (spolupráce ve skupině – školní časopis, tabulky)

podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy (internetová diskuse)

5.38.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

má odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

ověřuje získané informace

respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

5.38.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

šetrně pracuje s výp. technikou i jinými pracovními prostředky

dodržuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci

5.38.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Finanční gramotnost jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova

5.38.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Peníze			
Peníze - funkce a druhy peněz - domácí měna - nakládání s penězi	- žák vysvětlí jednotku peněz jako prostředek směny, měřítko cen a dočasný uchovatel úspory - žák popíše způsoby placení - žák rozdělí peníze na oběživo a depozita - žák vysvětlí pojem domácí a zahraniční měna - žák objasní hotovostní a bezhotovostní formu peněz a ne příkladech ukáže jejich vhodné využití - žák vyplní platební poukázky různých typů - žák vysvětlí pojem SIPO, běžný účet - žák objasní funkci centrální banky - žák rozumí nabídce bankovních produktů - žák rozpozná různé typy spoření	VO – Peníze, majetek, vlastnictví M – Desetinná a celá čísla	OSV 3/2 – hodnoty, postoje, praktická etika
Hospodaření domácnosti			
Hospodaření domácnosti - příjmy a výdaje	- žák rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - žák zváží nezbytnost jednotlivých výdajů - žák vytvoří soupis pevných výdajů	M – Desetinná a celá čísla	OSV 1/1 - rozvoj schopností poznávání, OSV 2/4 - kooperace a kompetence, OSV 3/1 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Druhy rozpočtů			
Druhy rozpočtů - splátkový kalendář	- žák objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - žák vysvětlí vznik dluhové pasti a její řešení - žák sestaví splátkový kalendář - žák navrhne sestavení finanční rezervy k zajištění přítomnosti i budoucnosti	M – Desetinná a celá čísla	MEV 1 – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, MEV 5 - fungování a vliv médií ve společnosti
Finanční produkty			
Finanční produkty - služby bank a platební karty - Úročení - Pojištění	- žák vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy - žák uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - žák uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice) - žák uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing) - žák vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - žák uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	M – Procenta - Jednoduché a složené úrokování	MEV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MEV 2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV 2/1 – Poznávání lidí
Práva spotřebitelů			
Práva spotřebitelů - lichva - stát a zákon	- žák objasní příklady porušení práv spotřebitelů a vysvětlí, jak se bránit - žák rozumí obsahu smluv a uvědomuje si osobní odpovědnost jedince - žák vysvětlí využití Sdružení obrany spotřebitelů, rozumí pojmu lichva v právním státě	VO – Právní základ státu - Právo v každodenním životě - Protiprávní jednání	VDO 2 – občan a stát MUV 2 – lidské vztahy

5.39 Seminář z chemie

5.39.1 Obsahové vymezení

Základem vzdělávacího předmětu Seminář z chemie je vzdělávací obsah předmětu Chemie pro druhý stupeň. Předmět je nabízen v 9. ročníku jako volitelný.

5.39.2 Časové vymezení

	VI.	VII.	VIII.	IX.	součet
hodinová dotace	-	-	-	-	-
disponibilní hodinová dotace	-	-	-	1	1
celkem	-	-	-	1	1

5.39.3 Formy výuky

Předmět si mohou zvolit žáci 9. ročníku. Výuka předmětu Chemie probíhá většinou v odborné učebně přírodních věd, jejíž vybavení umožňuje v širší míře zařazovat pokusy a laboratorní práce. Volitelný předmět vede žáka k uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Výuka směřuje k rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů.

5.39.4 Výchovné a vzdělávací strategie

5.39.4.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly (chemické značky a vzorce, výstražné symboly...)
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry
- zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání i různých metod racionálního uvažování

5.39.4.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává informace, zpracovává je a interpretuje
- provádí chemické pokusy, různá měření a využívá různých metod pozorování
- pozoruje, experimentuje, porovnává výsledky a vyvozuje z nich závěry
- zaznamenává a dokumentuje své experimenty a pozorování
- dodržuje řád odborné učebny a pravidla pro zacházení s chemickými látkami a směsmi

5.39.4.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- stručně, přehledně a objektivně sděluje postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- zapojuje se do diskuze, hodnotí výsledky své práce
- zná význam výstražných symbolů a zvukových signálů, adekvátně na ně reaguje

5.39.4.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- spolupracuje ve skupině, poskytuje první pomoc, utváří si dovednosti vhodně se chovat při kontaktu se situacemi ohrožujícími životy
- zapojuje se do diskuze o ekologických problémech, rozumí souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí

5.39.4.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

5.39.4.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně pomůcky a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- plánuje a provádí soustavná pozorování a experimenty, získaná data zpracovává a vyhodnocuje

5.39.4.7 Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá prostředky digitálních technologií ke zpracování získaných informací a výsledků měření v laboratorních cvičeních (textový, tabulkový, grafický procesor)
- výsledky chemických pokusů, měření a pozorování dokumentuje formou digitálního záznamu (fotografie, video)
- zapisuje vzorce jednoduchých anorganických a organických sloučenin v prostředí textového nebo grafického procesoru

5.39.5 Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Seminář z chemie jsou zařazena tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

5.39.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu SEMINÁŘ Z CHEMIE – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy - žák	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce		F PŘ	OSV 3/1 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- bezpečnost při experimentální činnosti (zásady bezpečné práce v laboratoři, výstražné symboly a věty používané k označování chemických látek, poskytování první pomoci) - laboratorní technika	- sestaví dle vlastní úvahy 5 hlavních zásad bezpečné práce v chemické laboratoři - uvede příklady nebezpečných chemických látek (např. v domácnosti) a zásady bezpečné práce s nimi - předvede poskytnutí první pomoci při úrazu v laboratoři - rozezná výstražné značky a věty na obalech chemických látek - rozliší základní laboratorní pomůcky		
Směsi		F PŘ	EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- různorodé a stejnorodé směsi (roztoky), složky směsi, složení roztoků, hmotnostní zlomek, oddělování složek směsí	- navrhne a připraví ukázky různých druhů různorodých a stejnorodých směsí - navrhne a připraví ukázku nasyceného a nenasyceného roztoku - připraví roztok o určité koncentraci - provede jednoduchou laboratorní práci zaměřenou na oddělování složek směsí (např. usazování, krystalizace, chromatografie, filtrace) - žák využije digitální technologie pro záznam a zpracování výsledků svých pozorování		

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
Částicové složení látek a chemické prvky, anorganické sloučeniny		F PŘ	EVO 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS 1 - Evropa a svět nás zajímá
- zopakování a prohloubení znalostí týkajících se názvosloví a vlastností anorganických sloučenin	- zapisuje vzorce jednoduchých anorganických sloučenin s využitím textového nebo grafického procesoru		
Chemické reakce			
- zopakování a prohloubení učiva: chemické reakce + jednoduché chemické výpočty	- vysvětlí podstatu chemické reakce - pomocí jednoduchých pokusů demonstruje chemické reakce, pomocí chemických rovnic zapíše jejich průběh - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH - provede jednoduchou laboratorní práci zaměřenou na určování pH samostatně připravených roztoků - žák využije digitální technologie pro záznam a zpracování výsledků svých pozorování		
Uhlovodíky a deriváty uhlovodíků		PŘ VZ	MEV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- zopakování a prohloubení znalostí týkajících se názvosloví a vlastností uhlovodíků a jejich derivátů	- zapíše vzorce základních uhlovodíků i jejich derivátů, rozliší vzorce strukturní racionální a sumární - sestaví modely molekul uhlovodíků		
Přírodní látky		PŘ VZ	MEV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- zopakování a prohloubení znalostí týkajících se sacharidů, lipidů, bílkovin	- jednoduchými pokusy zjistí některé významné vlastnosti přírodních látek		
Plasty a syntetická vlákna		PŘ VZ	EVO 4 - Vztah člověka k prostředí
- plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace	- sestaví výstavku vzorků plastů a syntetických vláken		

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Hodnocení žáků

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje.

Hodnocení vychází ze stanovení jasných cílů a konkrétních kritérií, jimiž lze žakovu činnost a jeho výsledky poměřovat, na jejichž základě může i žák hodnotit svou práci. Nedílnou součástí hodnocení musí být návod, jak má žák postupovat, aby nedostatky odstranil.

Učitelé dbají na to, aby prostřednictvím hodnocení nedocházelo k rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné. Hodnocení se soustředí na individuální pokrok každého jedince. Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je také hodnocení jeho chování a projevů, ale to vždy odděleně k hodnocení vědomostí a dovedností.

6.1.1 Cíle hodnocení

- posílit vnitřní motivaci žáka
- zabezpečit zpětnou vazbu
- vytvořit vhodné klima
- zapojit i žáky samotné do hodnocení (kooperativní vyučování, práce ve skupině, autoevaluace)
- eliminovat strach a stereotyp vytvořením vhodného klimatu pro svobodné vyjadřování
- poskytnout prostor pro diskusi, vhodnou argumentaci

6.1.2 Pravidla pro hodnocení žáků

- hodnocení se vztahuje k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech a k utváření klíčových kompetencí, musí být stanovena jasná kritéria, s kterými jsou seznámeni žáci i jejich rodiče
- na prvním i druhém stupni se používá klasifikační stupnice 1 - 5 , v 1. a 2. třídě je ke klasifikaci možná motivace pomocí obrázků, razítek; při hodnocení učitel doprovází známku i ústním slovním hodnocením, vyzdvihne žákovo zlepšení, pochválí jeho úspěch a až následně poukáže na možné další cesty k lepšímu osvojení učiva, při hodnocení se nechá prostor k vyjádření žáka samotného i ostatních žáků
- známka ze vzdělávacího oboru nezahrnuje hodnocení žákova chování
- učitel klasifikuje jen probrané a procvičené učivo (žákům je poskytnut dostatečný čas k zažití a procvičení učiva)
- učitel vyváženě hodnotí všechny složky – vědomosti, dovednosti, naplnění dané klíčové kompetence (popřípadě kompetencí), úroveň komunikace, práci s informacemi, kooperaci při skupinové práci
- vyváženě ve všech předmětech probíhá hodnocení ústní, skupinové a písemné
- písemné práce jsou ukládány, je možnost zpětného nahlédnutí, a to ze strany žáka i rodiče
- významný prvek v procesu učení je práce s chybou, žáci mají právo dělat chyby a ty následně opravit

6.1.3. Pravidla pro sebehodnocení žáka

- a) Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
- b) Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
- c) Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozбором chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
- d) Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál
- e) Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- f) Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
- g) Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost
 - motivace k učení
 - sebedůvěra
 - vztahy v třídním kolektivu.
- h) Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.4. Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

- a) O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- b) Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- c) Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- d) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- e) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.5. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- a) Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
- b) Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- c) Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
- d) Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- e) Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).
- f) Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

6.1.6. Hodnocení žáků s ostatním mateřským jazykem (OMJ)

Při hodnocení žáků s OMJ zohledňujeme úroveň znalosti českého jazyka. K této úrovni přihlížíme při hodnocení v jakémkoliv předmětu a spolupracujeme s učitelem českého jazyka a se speciálním pedagogem.

Hodnocení je založeno na objektivních kritériích a zohledňuje individuální potřeby a schopnosti každého žáka. Žákům také poskytujeme možnost rozvíjet své jazykové dovednosti a podporujeme je v překonávání jazykových překážek. Žákům poskytujeme zpětnou vazbu a příležitosti ke zlepšování svých výsledků, aby mohli dosáhnout svého plného potenciálu. Hodnotíme průběžně a používáme různé formy hodnocení (písemné práce, ústní zkoušení, projekty), aby mohly být zohledněny různé způsoby učení a projevu znalostí.

Pro závěrečné hodnocení používáme kombinaci slovního hodnocení a klasického známkování.